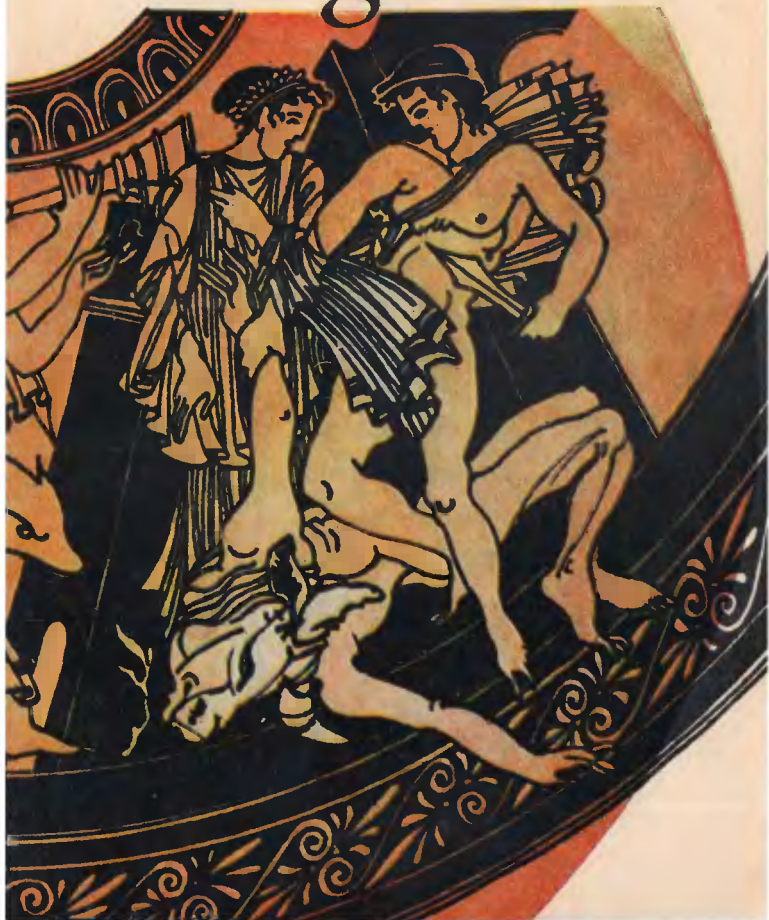

MENELAOS LUDEMIS

THESEU

fiul gloriei

MENELAOS LUDEMIS

THESEU

MENELAOS LUDEMIS

THESEU

-fiul gloriei-

1975

EDITURA ION CREANGĂ, BUCUREȘTI

CAPITOLUL I

Iată că a sosit, în sfârșit, și clipa în care să vorbim despre Theseu. Despre cel mai frumos dintre cei mai viteji, și despre cel mai viteaz dintre cei mai frumoși. Despre flăcăul care a încununat cu glorie neofilită Athena și istoria ei milenară.

De bună seamă că Athena își avea și alți aleși și alți viteji neînfricați. Dar puterea și îndrăzneala lui Theseu erau de neîntrecut. Cît pe-aci să-l întrecă și pe Heracles, a cărui vitejie și forță supraomenească — știm cu toții — i-a neliniștit chiar și pe zei.

Multe s-au spus despre el. Și pe bună dreptate. Poetii și rapsozii i-au cîntat vitejia și demnitatea, și multe imnuri i-au înălțat. Și de aceea, numele lui a rămas adînc săpat în memoria tuturor.

Theseu nu a fost singurul rege care i-a dăruit Athenei gloria. Mai întîi să nu-l uităm pe tatăl său, vestitul Egeu, primul rege care a descoperit că nu e de ajuns puterea pentru ca un oraș să dobîndească gloria. Îi trebuie și frumusețe. De aceea l-a și pus pe vărul său, pe marele artist Dedal, să facă din Athena o adevărată „Glorie“. De atunci încoace oamenii au început să spună Athenei, *Ceate a*, adică fruntea tuturor orașelor și satelor.

Și-apoi, cine l-ar putea uita pe nemuritorul Codros? Pe acest erou și ultim rege al Athenei despre a cărui jertfă vorbesc și astăzi oamenii! Dar poate că-i mai bine s-o povestim pe scurt. Su-

pus unui asediu îndelungat și măcinat de foamete, orașul era amenințat de înfrângere totală. Oracolul din Delfi prevestise că învingători în acest război vor fi numai cei al căror rege va fi ucis. Aflînd vestea înspăimîntătoare, Codros se îmbracă în straie țărănești și luînd în mînă o coasă o porni spre cîmp.

Deodată i se ivi în față un soldat pe care începu să-l întărite.

Neștiind în fața cui se afla, soldatul se înfurie și-l ucise. Astfel se împlinea prevestirea Oracolului. Aflînd despre moartea lui Codros dușmanii ridicară asediul. Athena scăpă astfel de primejdia cotropirii, iar atenienii de moarte.

Și totuși... Cînd a venit clipa ca atenienii să-și aleagă un alt rege în locul lui Codros au renunțat la monarhie, alegînd o altă formă de conducere a statului, nouă, pentru întîia oară apărută pe pămînt. *Democrația*. De-atunci au trecut milenii. În zeci de rînduri tiranii au încercat s-o doboare. Dar poporul îi alunga îndată și aducea iară *Democrația* !

Dar am mers prea departe. Să ne întoarcem deci la cel mai mare erou al Athenei, care este și eroul acestei cărți.

Cei care au citit cealaltă carte a noastră, despre Dedal, își amintesc unde-l lăsasem pe Theseu. La Trezena, în orașul natal al mamei sale. În acele zile îngrozitoare ale războiului cu Creta, cînd Athena fumega sub dărîmături și cenușă și era scaldată în sîngele vărsat cu sete de Minos, regele Cretei.

Dar Theseu nu știa nimic din toate acestea. Nimic despre tragedia care se abătuse asupra orașului său natal. El își trăia copilăria pe care nu i-o înnourase nici cea mai mică umbră. Mama sa îi

ascunsese dezastrul care se abătuse asupra Athenei.

În acest oraș în care a sosit într-o zi Etra ca să se-ascundă cu copilul, nimeni nu știa cine este Theseu. Se știa că este fiul Etrei, veche locuitoare a acestui oraș, care chipurile după ce s-a despărțit de primul ei soț — Egeu — s-a recăsătorit cu un marinar, înghițit, spre nenorocul ei, de apele mării. După care Etra, neavînd ce să mai caute pe alte meleaguri, s-a întors acasă, la Trezena.

Trezena se afla nu departe de Athena. Este scăldată de aceleași ape ale golfului Saronicos, unde se întinde portul Faleron, calea maritimă a Athenei. Astăzi Trezena este foarte aproape de Athena. Cu un vaporeș dintre cele douăzeci care străbat zilnic golful poți să ajungi acolo în trei ceasuri. Pe atunci însă trebuia să navighezi o zi întreagă.

Theseu — era vădit — nu semăna cu nici unul din copiii de aceeași vîrstă. Asta nu însemna însă că nu făcea și el drăcii. Se încăiera chiar zilnic, ba cu unul, ba cu altul, dar niciodată nu se înfrunta cu copii mai mici sau mai slabi. Dimpotrivă, îi apăra. În fața celor puternici însă era de neîntrecut. Dar numai în timpul luptei. După aceea îi mîngîia și niciodată nu era îngîmfat.

— Nu te necăji... îi spunea adversarului său. Ai să mă-nvingi data viitoare. Cînd o să ai mai mult noroc.

Ceilalți se mirau. Cum de putea Theseu, un băiat atît de isteț să spună în loc de „putere“, „noroc“? Atunci adversarul lui prindea curaj spunînd: „Nu zic, Theseu este puternic, dar în același timp e neînvățat și naiv“.

— Ei, tu... îi spusese într-o zi Theseu. Ia ascultă. Cînd am zis că ai „noroc“ am știut bine ce-am spus. Ai avut noroc că nu eram înfuriat. Altfel,

nu numai că te învingeam, dar te și băteam pe deasupra. Dar, după cum știi, eu nu obișnuiesc așa ceva.

Ceea ce spunea era adevărat. Theseu nu se înfuriase niciodată. Îi era rușine să bată un om. De aceea îi rugase pe toți să nu-l înfurie, ca să nu fie nevoit să-i bată și apoi să rămână de rușine pentru toată viața sa.

Nici nu putea fi vorbă că era naiv, neînvățat. Dimpotrivă, îi întrecuse pe toți, dar fără îngîmfare. Era o pildă pentru toți prin respectul pe care-l arăta în fața dascălilor săi. O dată însă a făcut un lucru pe care niciunul dintre elevi nu îndrăz-nise să-l facă. S-a înfruntat cu un „pedotriv”¹ căruia îi plăcea să-i bată pe copii. Asta nu e, bineînțeles, de mirare. Pentru că tuturor pedotrivilor le plăcea să bată copiii. Acesta însă depășea orice limită. Iar pe deasupra, avea o slăbiciune să bată numai copii săraci și firavi.

În ziua aceea pedotrivul era plin de nemulțumire. Bătuse pînă atunci trei. Dar bag seama, nu se săturase. Și-atunci l-a scos afară pe al patrulea, pe care era gata-gata să-l omoare. Theseu a răbdad ce-a răbdad și deodată s-a repezit și i-a luat ciomagul.

Spumegînd de furie pedotrivul se repezi să-și ia ciomagul înapoi.

— Bine... Ți-l dau, îi spuse Theseu calm. Dar iată ce-ți cer.

— Nu vreau s-aud ! Nu vreau s-aud ! urla pedotrivul cuprins din nou de turbare.

— Taci ! Și-ascultă ce-ți spun : Ține ciomagul. Așa. Acum fă-l țandări pe spinarea celui mai pu-

¹ Invățător. (gr.)

ternic dintre toți elevii. Mulțumit ? Vezi că ți-am dat de lucru ?

— Și care-i acela ? întrebă prostește pedotrivul.

— Eu.

Acesta nu stătu mult pe gânduri. Luă ciomagul și-l rupse pe spinarea lui Theseu. Apoi luă un al doilea ciomag și-l rupse și pe el. Îl luă și pe-al treilea. Dar, sleit de puteri, căzu jos leșinat.

Atunci Theseu îl ridică, aruncă peste el două găleți cu apă ca să-și vină în simțiri și cu toți copiii droaie după el îl duse la marginea orașului, zvîrlindu-l peste ziduri.

A doua zi, trezenienii au fost nevoiți să-și aducă un alt pedotriv din insula Egina.

Întîmplarea nu a fost dată uitării. Ani în șir copiii și-au povestit-o unul altuia, pînă cînd Theseu a devenit rege. Atunci au cioplit-o în piatră.

Mai tîrziu, cînd drumurile lor aveau să se despartă, unii au urmat calea neînsemnată a unui cetățean de rînd din Trezena. Alții au luat drumul mării. Theseu l-a ales pe cel greu și primejdios al isprăvilor care l-au urcat pe culmile faimei. Iar micul și frumosul oraș Trezena nu l-a uitat niciodată.

— Ești grozav ! îi spuneau uneori prietenii.

— Grozav va fi cel ce va ajunge de partea cealaltă pe insulă, zise el odată arătînd spre Poros, scaldată în apa argintie a golfului Saronicos.

— Eu sînt acela, se repezi unul pe care toți îl știau ca pe un îngîmfat și lăudăros fără pereche.

— Ia seama ! strigă Theseu. Valurile sînt furioase.

— Las' să fie turbate ! Nu-mi pasă.

Scăpînd de sub supravegherea părinților a doua zi îngîmfatul nostru s-a dus la mare. După o săptămînă aveau să-i pescuiască trupul niște pescari

din insula Egina. De atunci mamele din Trezena și-au încuiat copiii în casă. Nu-i mai lăsau să se ducă decît la școală și numai sub supravegherea severă a pedotrivilor. Dar Theseu nu mai era copil, cu toate că mama lui îl mai socotea încă un copil. În ochii prietenilor însă apărea mare, ceva asemănător cu eroii sau zeii.

Și iată de ce se mirau cu toții : cum era cu puțință ca un erou să se teamă de mare și să nu încerce niciodată să o străbată ca să ajungă la Poros ? Șusoteau pe ascuns între ei : Ce-ar fi ca acest „neînfricoșat“ să se teamă de mare ?

Theseu bănuia de mult că asemenea șoapte îi erau potrivnice. „Încetul cu încetul mă vor face fricos“ își spuse în sine și hotărî să-i cheme cît mai curînd la mare ca să le arate ce fel de „fricos“ era. Și ziua aceea nu a întîrziat prea mult să vină. După cîtva timp mamele au prins din nou curaj și i-au lăsat pe copii să coboare la mare, dar cu condiția să nu se îndepărteze de mal. „A sosit ziua !“ își spuse în șoaptă Theseu. Și pe cînd toți erau ocupați cu înotul, într-o clipă de neatenție se zvîrli în mare.

— Eee ! Theseu ! strigară toți într-un glas. Înapoi ! Ce faci ? Aici toți se îneacă. Ne-au spus-o pescarii. Nici unul nu a scăpat. Ne-au mărturisit pescarii cu jurămint. Toți s-au înecat !

— Cum toți ? spuse Theseu. Iată că eu nu m-am înecat.

— Nu încă ! Dar asta e mai mult ca sigur. Așa că, ieși afară ! N-auzi ? Hei ? Theseu !

— N-aud. Picioarele mele fac mare zgomot și nu aud. Îmi spuneți cînd am să mă-ntorc.

— N-ai să te mai întorci.

Acolo, la jumătatea distanței, apa este atît de învîrtejită încît răstoarnă și bărcile. Cum o să reziste trupul unui copil ?

Copiii de pe mal începură să plîngă. Dar Theseu nu auzea nimic. Luptînd din răspuțeri ajunse acolo unde clocotul apei spumegînde este numit de marinari „Sugrumătorul“ pentru că rar se întîmplă ca cineva să iasă de acolo nevătămat.

Cînd văzu inelul amețitor de ape mugind ca gura uriașă a unei fiare, pentru o clipă Theseu se temu că totul se sfîrșise.

— Aaaa !! se auzi strigătul de groază de pe mal.

— Aaaa !! răspunseră parcă niște femei de pe celălalt mal care spălau rufe.

— Săriți ! se îneacă un flăcăiaș din Trezena !

— Uuf... mormăi mîniat un bătrîn ce-și dormea somnul dulce tolănit pe nisip. De ce strigați așa ? Îmi stricați somnul.

— Se îneacă !

— Dacă-i e scris să piară, lăsați-l în voia zeilor. Dacă nu-i de folos, bine face.

— Și dacă-i de folos și puternic ?

— Atunci, nici o grijă. Scapă.

— N-ai suflet ! îi strigară femeile.

— Nu. Dar știu să cumpănesc bine lucrurile. Băieții care cresc și nu devin bărbați adevărați, mai bine să nu se nască.

— N-ai milă ? Ești de piatră, omule ?

— Nu. Din oase.

— Iată, nu se mai vede.

— Lăsați. A fost demn de soarta sa.

— Nu ! Nu ! Iată-l ! S-a ivit din nou. E salvat !

— Atunci e demn de tinerețea lui.

Într-adevăr după o luptă supraomenească cu vârtejul de ape Theseu a învins primejdia și acum se apropia de malul insulei Poros.

Femeile îi arătau prin țipete cum să ajungă la ele.

— Zei ! strigară într-un glas. Dar e încă un băiețel !

— Sînteți niște mincinoase ! le spuse bătrînul.

— Tu dormi acolo ! îi răspunseră ele dînd fuga să-l ajute pe băiat.

Dar Theseu le dădu la o parte și se urcă pe o stîncă de unde începu să-și salute prietenii rămași pe malul celălalt.

— Îl vedeți ?... spuseră femeile... Îl vedeți ce nerecunoscător e ?

— Dar ce v-a făcut ?

— N-a vrut să primească ajutorul nostru.

— La ce ar face-o ? N-are nevoie de ajutor. E bărbat.

— Ce tot spui ? Bărbat ? Ăsta-i bărbat ? E un copil.

— Ei, atunci nu știți ce-i un bărbat. Și vă iert.

— Ce-i un bărbat ? Spune, îi zise o femeie cu pălărie de pai.

— Ei ! aflați de la mine. Bărbat este acela care face fapte bărbătești Acela care... dar, la ce să vă spun ? Nu meritați. Sînteți toate niște oițe. Mai bine lăsați-mă să-mi sorb somnul.

Și închise ochii. La fel făcu și Theseu. Se întinse pe nisip și închise ochii ca să se odihnească. Era liniștit.

Pe celălalt mal însă, prietenii lui nu erau deloc liniștiți. Alergau încoace și-ncolo după un barca-giu care să-l aducă înapoi.

Osteneală fără rost. Theseu n-avea nevoie nici de vreun barca-giu, nici de alt ajutor. După ce se odihni puțin, se întinse ca să-și dezmoștească trupul și se pregăti să se arunce din nou în mare.

În clipa aceea deschise ochii și bătrînul.

— Hei, Trezenianule ! Salut ! Tare mi-a plăcut îndrăzneala ta.

Theseu se înroși de sfială. Bătrînului îi plăcu și mai mult băiatul. „Iată, își spuse. Nu e îngîmfat. Încă o dovadă de bărbăție. Curînd o să ajungă departe.“

Theseu se urcase pe stîncă și se pregătea să se azvîrle din nou în mare.

— Cum te cheamă ? îl întrebă bătrînul.

— Theseu.

— Am să țin minte.

Băiețandrul era deja departe. Se apropia de vârtej.

— Ți-a spus care-i e neamul ? întrebă femeile.

— Nu-mi trebuie. Neamul lui începe de la el.

— Prostii. Ăsta-i un pui de leu. Pun rămășag.

— Pe la noi nu sînt lei.

— Hei, atunci spune-ne, al cui este acest lăstar ? Eseu... Sau cum a spus ?

— Theseu. Ce mai vreți ? Să vă spun că este vreun pui de animal ? Că din lipsa leilor este un pui de mistreț sau de taur ? Nu ! Este pui de om. Din tauri nu ies oameni, ci tauri.

— Ne-ai pricopsit. Atunci Minotaurul despre care se spune atîtea ce este ? Om ?

— Ce-mi pasă mie ?

— Mănîncă oameni.

— Iar nu-mi pasă. Carnea mea e bătrînă. Nu poate fi mestecată.

— Este adevărat ? Există acest Minotaur ? Și sfîșie oameni ?

— Știu altceva. Că există Minos, care sfîșie de o mie de ori mai mulți oameni.

— Atunci de ce Minos nu-l cheamă pe Heracle în ajutor ca să scape de Minotaur ?

— Prostii ! Cum o să mai se distreze „bietul“ Minos ? Vreți să se ofilească omul de necaz ?

— Dar regii noștri de ce nu se ofilesc dacă e așa cum spui ?

— Nu vă luați după noi. La noi sînt alte distracții. Lupte, stadioane, dansuri, rapsozi... Iar el ce are ? Doar acest Minotaur. Să-l omoare ?... De ce ? Ca să-și piardă și ultima distracție ? Să n-o luăm chiar așa ! Fie-vă milă de-un rege nenorocit !

— Și... hrana pentru Minotaur cine-o aduce ?

— Minos.

— Vai ! Adică își taie semenii ca să-i dea drept hrană monstrului ?

— Îi taie ? Să-mi fie cu iertăciune. Minotaurul nu este un monstru oarecare ca să-și mănînce hrana de-a gata, adică curățată și tăiată în bucățele. Nu. El își sfîșie singur prada. Vedeți, chiar și monștrii au nevoie de distracție !

— Și unde găsește Minos această hrană ?

— Are provizii mari. Prizonieri de război. Cînd hrana e pe sfîrșite mai face un război și se întoarce cu o nouă provizie. Dar acum Minos nu mai are nevoie de războaie. În fiecare an Egeu trimite ca tribut pentru înfrîngerea suferită carne fragedă. Șapte tinere și șapte tineri. Dar văd că băiețandrul nostru a ajuns la vîrtej.

— Cum a spus că-l cheamă ?

— Theseu... v-am mai spus.

— Theseu. Și a spus că e trezenian ?

— Cu gura lui.

— Nu cred eu. Ți-a spus măcar numele tatălui său ? Adică al cui e ?

— Nu. Dar am început să bănuiesc.

— Hai ! spune ! Ai să mori într-o zi și n-o să afle nimeni. Zi-ne !

— Ascultați... Dacă acest băiat nu este fiul lui Heracle atunci nici eu nu mai știu al cui poate să fie.

Între timp Theseu se avîntase în mijlocul vîrtejului. O clipă doar mai apucară să vadă trupul prins în vîltoare. Și-apoi nimic.

De pe cele două maluri se auziră strigăte de desperare. Numai bătrînul tăcea. Nu scotea o vorbă.

Femeile se făcură foc.

— Ce om fără inimă ești ! Nu ți-e milă ?

— La ce bun ? Voia să dispară, și-a dispărut.

— Dar s-a înecat !

— Dacă este cu adevărat fiul lui Heracle, fiți pe pace, nu se îneacă.

— Adineauri ne-ai spus că este.

— Și-o mai spun încă o dată. Dacă scapă, e limpede. Este fiul lui Heracle.

Copiii de pe celălalt mal începură iarăși să plîngă. Cea mai strălucitoare stea a Trezenei se stinsese definitiv.

— Păcat... spuse bătrînul parcă otrăvit. Theseu m-a trădat.

Femeile se supărară.

— Copilul a pierit și tu...

— Îmi pare rău. Tare rău... Nu pentru că Theseu a pierit ci pentru că nu s-a născut încă copilul pe care-l așteptam. Căci eu — să știți — într-un asemenea copil îmi pun nădejdea. Da, da. Un astfel de copil aștept.

— Ce să faci cu el ?

— Să-l trimitem să-i frîngă gîtul lui Minos ! Iată la ce ar fi fost bun ! Dar... ce este acolo ?

Într-adevăr. Pe țărmul celălalt copiii încetaseră plînsul și începuseră să strige de bucurie.

— Theseu !... Theseu ! strigau arătînd departe, într-acolo unde se înălța învăluită de aburi, insula Egina.

Ia uite ce departe îl aruncase vârtejul !

— Auzi, bătrîne ? Spuseră femeile.

— Aud.

— E, ce-ai de zis acum ? Tu care te văitai că nu este fiul lui Heracle ?

— Am zis așa ceva ? Eu ?

— Da. Am uzit cu urechile noastre.

— Dar cum poate să fie fiul lui Heracle, femeilor ? Și el este încă un flăcău.

— Atunci, cine e oare ?

— V-am mai spus : Theseu. Ajunge.

— Și o să-l sugrume pe Minos ?

— Nu știu. Ar mai trebui încă nouă ca el. Doar dacă acest Theseu face cît zece ! Se prea poate. Și Heracle este unul, dar face cît douăzeci.

— Așadar, să nădăjduim ?

— Ce-aveți de pierdut ? Sperăți. Dar eu mă tem.

— De cine ? Dacă Theseu face cît zece, atunci ce te neliniștește ? Nu-i așa ?

— Așa se pare. Dar poate că nu-i chiar așa.

— Există altcineva, mai puternic ?

— Hm ! Asta-i. Că există.

— Cine ?

— Invidia. Lăsați-mă acum, vreau să dorm. Femeile îl lăsară și-și văzură mai departe de spălat.

Deodată, de pe celălalt mal izbucniră urări, rîsete, țipete. Adevărată nebunie. Theseu ajunsese la mal.

— Ei, voi femeilor !... se-auzi vocea bătrînului pe jumătate adormită. Trimiteți pe ascuns vorbă la trezenieni. În numele zeilor celor nemuritori să

păzească acest copil ! Să-l păzească ca pe lumina ochilor. Un mare dușman îl va pîndi.

— Cine ?

— V-am mai spus. *Invidia*.

Copiii îl îmbrăcară pe Theseu și purtîndu-l pe umeri, îl duseră în oraș. În drum întîlniră niște oameni care alergau gîfîind spre mare. Aflaseră cele întîmplate și se grăbeau să-l salveze. Theseu i-a salutat zîmbind sfios. În urma lor veneau alergînd femeile, iar în mijlocul acestora mama lui își smulgea părul de durere.

Cînd îl văzu, scoase un strigăt și apoi începu să-l jelească de parcă ar fi fost mort.

Se întoarseră în oraș cîntînd. Parcă se întorceau de la vreo serbare sau dintr-o bătălie victorioasă.

La intrare fură întîmpinați de arhonzii orașului.

— E adevărat ? întrebare.

— Am văzut cu ochii noștri.

Dar ce martor mai convingător putea să fie decît zîmbetul sfios al eroului însuși ?

— Atunci duceți copilul acasă spuseră arhonzii. Noi ne vom îngriji să trimitem un tămăduitor ca să vadă dacă nu cumva a pățit ceva. Pe la încheieturi sau la plămîni. După o asemenea luptă cu marea...

Seara, tămăduitorii s-au întors și le-au spus arhonzilor că băiatul este atît de zdravăn și sănătos încît pare că nu a făcut nici un efort. Arhonzii căzură pe gînduri. Iar cînd s-a luminat de ziuă porniră spre casa Etrei.

— Fii liniștită fiică a lui Pitheu... îi spuseră. De acum încolo băiatul va fi pus sub ocrotirea orașului.

CAPITOLUL II

Era în amurg. Soarele abia se scufundase în apele golfului Saronicos poleindu-le în aur. O barcă mică tocmai ocolise promontoriul insulei Egina. Era grăbită de parc-ar fi fost fugărită de un rechin.

Cînd a ajuns la insula Poros se lăsase deja noaptea. Ferită de întuneric barca s-a strecurat printre valurile vârtejului și a ajuns la țărmul Trezenei. Vîslașul ascunse barca și cu sandalele în mînă, ca să nu facă nici cel mai mic zgomot, o porni spre Trezena unde, fără mare osteneală, găsi căsuța Etrei. Bătu încet la ușă de trei ori.

Cînd deschise ușa și se trezi față în față cu acel om, Etra fu copleșită de cele mai negre gînduri.

— Nenorocire ! strigă ea. Spune-mi ! Repede ! Ce-a pățit ? Mai trăiește încă ?

— Puterile răului nu și-au săvîrșit opera. Regele mai trăiește. Dar tributul acela îngrozitor...

— *Oimé!* O știu.

— Cele mai tinere și cele mai gingașe ființe din neamul lui Eretheu... vor fi trimise direct în gura Minotaurului.

— Știu... Le știu pe toate. De ce mi le mai spui ?

— Aceasta este porunca înțeleptului meu stăpîn.

— La ce folosește ?

— Ca să ții minte, și ca să-i spui, cînd va veni vremea, știi tu cui !

— Știu.

— Dar nu e totul. În jurul trupului neputincios al lui Egeu își ascut ghearele toți fiii lui Pallas. Au închis porturile, au blocat străzile... Se pare că bănuiesc ceva și acum se poartă ca niște turbați. De

aceea m-a trimis regele. Ca să-ți dau de veste că verii lui Theseu uneltesc. Iată de ce copilul trebuie să fie păzit cu mai multă grijă pînă în ziua în care... Pare-mi-se chiar că se apropie.

— Și dacă Pallas trimite pe capul lui Egeu otrăvitori ?

— Veghem cu toții. Îl îngrijesc tămăduitoare din neamul vostru. Și sîntem cu ochii-n patru. Atît cît trăiește Egeu, nimeni nu se poate atinge de tronul lui.

— Și dacă moare ?

— N-o să moară. A scăpat cu viață. E pe cale de însănătoșire. Și-acum, rămas bun fiică a lui Pitheu.

Omul dispăru în întuneric. Etra era atît de speriată încît nu fu în stare să se tîrască pînă în patul ei.

Auzi scîrțîind o ușa și în pragul ei se ivi Theseu ținînd în mîna un opaiț. Chipul îi era răscolit de durere, iar ochii scăldați în lacrimi.

— Minciuni ! Toți anii m-ai hrănit cu minciuni. Etra rămase împietrită.

— Theseu ? strigă ea.

— Așadar, sînt fiul lui Egeu ! Și mi-o ascunzi.

— Theseu ! Ce obicei îngrozitor ! Ai ascultat pe-ascuns ?

— Fără să vreau. Și de îndată ce-am auzit, nu puteam să-mi astup urechile. Deci sînt fiul lui Egeu !

Etra se întristă brusc.

— Nu... spuse împreunîndu-și mîinile a rugă.

— Am auzit bine !

— Theseu, nimeni pe lume nu știe mai bine al cui este un copil decît părinții lui. Poate că ești.

Poate că nu. Acest lucru n-am să-l dovedesc nici eu și nici tatăl tău.

— Atunci cine ?

— Numai tu. Dar nu acum. Deocamdată nu avem altceva de făcut decît să așteptăm.

— Simt că-mi pierd mințile ! Cum am s-o dovedesc ? Dacă depinde de mine cu adevărat, sînt gata s-o dovedesc chiar acum !

— Acum nu, n-ai voie. Așteaptă. E hotărîrea tatălui tău și nimeni n-are voie s-o schimbe. Nici chiar el. Nouă nu ne rămîne decît să așteptăm.

— Pînă cînd ?

Etra se opri ca să dea cuvintelor importanța cuvenită.

— Cînd ai să împlinești șaisprezece ani. Acum hai la culcare.

Ziua aceea n-a întîrziat prea mult. Într-o dimineață Etra se duse într-un suflet să-și trezească copilul. Tremura. Dacă nu izbutea să urnească stîncă din loc ? Theseu era puternic și neînfricat. Dar aceasta era suficient ? Pentru o mamă copilul rămîne copil pînă în ziua în care închide ochii. Și pînă în clipa aceea el are mereu nevoie de ocrotirea ei. Iată de ce tremura Etra cînd trebui să-i spună copilului că ziua aceea mult așteptată sosise. Și îl rugă să o urmeze. Theseu sări, nu cu mai puțină neliniște decît mama sa. Acum, cînd sosise clipa, îl cuprinse o ușoară îndoială.

Etra ieși din casă și se îndreptă spre fundul grădinii, unde se afla stîncă.

— Aici... spuse ea cu vocea sugrumată. Theseu... Sub această stîncă tatăl tău și-a ascuns spada și sandalele. Dacă vei putea să o ridici și să le iei, atunci cu adevărat ești fiul lui Egeu și moștenito-

rul tronului Erehtheenilor. Dacă nu — băiatul meu drag — dacă nu ai să poți singur, nu există altă putere și alt mijloc pe lume care să dovedească că ești fiul lui Egeu și moștenitorul legitim al tronului Athenei. Atunci, fiul meu... atunci vei rămîne băiatul mamei.

Dar Etra nu apucase bine să termine cuvintele, cînd Theseu, cu o putere pe care nici el însuși nu și-o închipuise, urni din loc stîncă, dovedind astfel că este vrednicul fiu al lui Egeu. Spiritul cel bun învinsese. Etra cuprinse copilul în brațe. Neamul ei nu era sortit pieirii. Sceptrul Athenei trecea în mîinile urmașilor lui Erehtheu, scăpînd din mîinile hrăpărețe ale uzurpatorilor.

Sărmana Etra era bucuroasă. Nu știa ce puteri diabolice putea să aibă un uzurpator ca Pallas împreună cu fiii săi.

— Vino ! Vino comoara mea să te îmbrățișez. Și-acum ascultă ultima poruncă a tatălui tău. Ai să pornești chiar acum. O vei lua pe uscat. În drum ți se vor ridica stavilă tot soiul de puteri ale răului. Monștri, tîlhari, ucigași, tot felul de răufăcători. Trebuie să-i înfrunți pe toți. Dacă nu izbuțești, să nu te duci la palat. Pentru că nu vei fi fiul lui Egeu.

— Sînt. Și am s-o dovedesc.

— Atunci, vino să te îmbrățișez încă o dată. Dragostea mea o să te îmbărbăteze ca să-ți încununezi cu glorie faptele.

Theseu încălță sandalele tatălui său, luă sabia și o porni vesel în întîmpinarea destinului.

Aburii dimineții abia se ridicau peste grădini și ogoare. Pe drum, nici țipenie de om. Pe atunci, oamenii nu-și petreceau noaptea pe cîmp. Se temeau de nimfe să nu le ia graiul, sau de batjocura silenilor, vechi spirite ale pădurii.

Toate văgăunile și trecătorile erau pline de monștri, care trăiau din furturi și jaf. Cei mai mulți se ascundeau prin văgăunile și pe potecile muntelui Gherania, care duceau de la Corint la Megara și de acolo în Attica. Acest lucru îl știau toți drumeții. De aceea nu călătoreau niciodată singuri, ci în grupuri înarmate. Dar și așa, cu greu izbuteau să treacă, mai ales după istmul Corintului, printre stîncile abrupte ce se întindeau pînă la mare. Acolo poteca era atît de îngustă încît nu puteau trece decît unul cîte unul. Iar de sus tîlharii cocoțați pe piscuri rostogoleau stînci întregi peste drumeți. În zilele lui Theseu oamenii încetaseră să mai călătorească pe uscat. Preferau să rămînă acasă sau să înfrunte greutățile furtunilor decît să fie sfîșiați de tîlhari și de monștri. De aceea, drumurile care duceau de la Corint în Attica erau acoperite de iarbă, iar pămîntul și bolovanii îi astupaseră urmele. Unii, chiar uitaseră că pe acolo trecuse cîndva un drum. Și într-o zi, minune ! Oamenii rămaseră înlemniți de uimire. După atîta amar de vreme pe acest drum se ivi un om. Adică ce om ? Un băiețandru. Avea ani puțini, dar era voinic. Venea din partea Epidaurului și se îndrepta spre muntele Gherania. Corintienii încercară să-l oprească.

— Copile, îi strigară ! Zeii să te ocrotească ! Încotro ? Întoarce-te. Te duci spre pieire. Fiare flămînde așteaptă să te sfîșie. Întoarce-te. Drumurile sînt închise. Ne uluiește cutezanța ta.

— Și eu sînt uluit bărbați corintieni, le spuse Theseu. Mă mir chiar... Cum de lăsați fiarele să vă închidă drumul ?

— Le lăsăm noi ? Noi le lăsăm ? Ele nu ne lasă. Ne sfîșie și ne înfulecă.

— Omoriți-le !

— Nu ești zdravăn ! Nu s-a născut încă omul care să le înfrunte. Doar dacă ar putea să devină zeu. Dar în ultimul timp nimeni n-a devenit zeu... Nu cumva ai de gînd să te faci tu ?

— Nici vorbă. Am să rămîn om și-am să le înfrunt ca om.

— Nu fii încrezut băiete. Un singur om pe-acest pămînt le poate ține piept. Fiul Alcmenei.

— Heracle ?

— Întocmai. Despre el e vorba. Dar, bietul de el, e abătut. A fost rănit în lupta cu spartanii și acum îl tămăduiește chiar Asclepios.

— Atunci, dacă nu este el, cutez să-mi încerc și eu puterea.

— Îți vrei pieirea necugetatule ?

— Nu, doresc salvarea voastră. Știu. Cel mai puternic bărbat din neamul nostru, Heracle, este de neîntrecut. Dar nu înseamnă că nu trebuie să încerce și altcineva. Nu-i așa ?

— Atunci, mergi sănătos. Iar zeii să facă astfel încît să nu picure nici un strop din prețiosul tău sînge. Noi mergem la altar.

Theseu îi salută cuvios pe corintieni și asemenea unui zeu în floarea vîrstei intră în pădure. Știa. I se spusese. În codrul de pini înalți îl așteaptă ucigașul Sinis cel ce îndoiaie pinii. Îi povestiseră corintienii ce lucru îngrozitor săvîrșea el cu acești pini. Îndoia vîrfurile a doi pini și lega apoi mîna și piciorul drept al celui prins de un vîrf, iar de celălalt vîrf, mîna și piciorul stîng. Apoi dădea drumul vîrfurilor și astfel victima era sfîșiată în două. Numai atunci, cică, îi venea pofta de mîncare și se așeza la masă vesel și fericit.

Cînd Sinis îl văzu pe Theseu că se apropie de el începu să-și frece mîinile de bucurie și să-și mîngîie burta pregătindu-se de ospăț.

— Ai venit ? îl întreabă. Bun sosit. Au simțit pinii mei încă de dimineață. Vezi, de aceea fremătau de bucurie. Nu sînt eu de vină, ci pinii. Ce să le fac ? Să-i las nemulțumiți ? Ce zici tu, nu-i păcat ?

— Și de oamenii pe care îi sfîșii nu-i păcat ? îl întreabă Theseu.

— Eu îi sfîșii ? Ia te uită ! Încetul cu încetul tu ai să mă scoți și ucigaș ! Nu eu, omule, pinii mei îi sfîșie.

— Și cine îi leagă ?

— Eu. Dar ei mi-o cer.

— Și pînă acum n-au cerut niciodată să te lege pe tine ?

— Cum să nu. Dar nu a fost nici unul care să mă poată lega. Nimeni. Vezi ce nedreptate ?

— Nu-ți pierde speranța. O să se găsească cineva.

— Ai dreptate. Este unul. Dar, bietul de el, e neputincios.

— Vrei să spui Heracle. Da ?

— Ai ghicit. Iată că îl știi. Dar eu nu mă tem de el. Deloc. Pentru că el omoară mistreți și lei. Pe oameni buni ca mine îi lasă să-și vadă de treabă.

— Dar ce aflu ? Ești om bun ?

— Ha, ha, ha... Nu știai ? Eu fac numai bine. Înmulțesc neamul omenesc. Dintr-un om fac doi. Ha, ha, ha ! !

— Și nu vrei ca cineva să te facă și pe tine în două ?

— Asta e ! Ghinion ! Nu se găsește nimeni. Iată ce-mi chinuie sufletul.

— Pune-ți speranțele în zei.

— Ia taci ! Ești un mare flecar. Pinii mei se grăbesc. Vezi ce bucuroși sînt ? Au și de ce, căci vor sfîșia cel mai fraged flăcău din viața lor. Ha, ha, ha !!

Theseu privi spre vîrfurile pinilor, apoi îl întrebă pe Sinis :

— De care din vîrfuri vrei să te leg ?

Cînd auzi Sinis, se prăpădi de rîs. Se rostogolea pe iarbă și nu putea să se oprească.

— Ah, fii binecuvîntat. Mi-ai deschis pofta.

— Hai, mănîncă.

— Nu pot. Dacă nu văd omul despicat în două nu pot să înghit nici cea mai mică bucățiță.

— Ți-ar place ca altcineva să-și facă poftă vînzîndu-te sfîșiat pe tine ?

— Nu există alt Sinis.

— Ai răbdare.

— Am. Dar mai puternic decît mine nu-i altul. Nu s-a născut încă acela care să mă învingă. Aștept... Aștept... Dar nu se naște.

— Sinis ! Ai grijă. Nu vei fi înfrînt. Ci sfîșiat. Întocmai cum faci tu cu victimele tale.

— Vorbe goale. Mai ai de băut lapte ! Hai ! Du-te mai întîi la maică-ta să te alăpteze și apoi vino la mine, sugarule ! Astupă-ți gura ca să nu ți-o acopăr eu cu țărîină. Îngîmfatule ! Nici nu ți-a mijit mustața și vrei să te întreci cu mine ? Hai, acum gata ! Destul m-ai distrat. Vino să te leg. Ori vrei să te legi singur ?

— O clipă. Nu cumva știi cum mă cheamă ?

— Nu-mi pasă.

— Numele meu nu-l știe nimeni, dar ție am să ți-l spun pentru că în curînd gura ta va amuți și nu-l va afla nimeni.

— Atunci dă-i drumul. Acesta va fi și ultimul tău cuvînt.

— Theseu.

— Să-ți fie țărîna ușoară ! Vino, spuse Sinis deschizîndu-și labele uriașe.

Theseu bătu brusc picioarele de pămînt și cu un salt ajunse în spinarea lui Sinis. Acesta încercă să se întoarcă. Dar prea tîrziu. Mîinile îi erau legate fedeleș.

— Hei, ce faci acolo pruncule ? Vezi... ? Te las să te joci cu mine. E plăcut să-i lași celui osîndit la moarte cîteva clipe de bucurie. Hei ?

— Adevăratul joc abia acum începe ! spuse Theseu, și-l ridică în aer.

— Hei, hei, gata gluma ! Dezleagă-mă. Altfel mă supăr. Te-ai jucat destul.

— Ți-am mai spus-o. Jocul abia acum începe ! Și îndoi vîrfurile pinilor.

Sinis începu acum să urle, negru la față de ne-caz. Își dădea seama că amenințările lui nu-l intimidaseră pe Theseu.

— Dezleagă-mă ! urlă spumegînd de furie. Îți spun pentru ultima oară.

— N-ai grijă ! Or să te dezlege pinii, spuse Theseu dînd drumul vîrfurilor îndoite.

Peste puțin, din îngrozitorul tîlhar nu mai rămaseră decît două bucăți de carne însîngerată.

Așa sfîrși fiorosul Sinis, spaima tuturor drumeților ce încercau să se ducă de la Corint la Athena și înapoi.

De atunci, în acel loc și în amintirea acestui fapt au fost înființate marile sărbători panelenice numite „Isthmia“.

Undeva alături murmură un izvor. Theseu se opri să se spele, bău puțină apă și se întinse ca să se odihnească. Era frînt de oboseală. Dar nu apucă să închidă ochii că niște croncănături zgomotoase îl treziră. Se ridică în picioare. Și ce-i fu dat să vadă? Pe pini se adunase puzderie de corbi care încercau să-l gonească cu croncănitul lor furios pentru a cobori ca să-l înhațe pe tîlhar. Unui asemenea monstru i se cuvenea o astfel de îngropăciune. „Pe el!“ spuse Theseu, vorbindu-le parcă păsărilor. „Înhățați-l! Tot mă frămîntam eu gîndindu-mă ce are să se întîmple cu leșul lui. Ar fi otrăvit toate viețuitoarele pădurii.“

Theseu era mulțumit. De somn, însă, nici vorbă. Îi pierise de tot. De aceea, își luă desaga și sabia și porni să caute un alt loc unde să nu mai audă croncăniturile corbilor. Poate că acolo avea să se odihnească și să mai recapete ceva din puterile pe care le pierduse. A mers destul. Drumul era pustiu, pentru că toți se temeau de Sinis. Puțin mai înainte de amurg zări printre copaci o colibă singuratică, dintre acelea în care ciobanii își petrec zilele ploioase. Ciobanul se arătă binevoitor, dar destul de temător.

— Ți-e teamă de cineva? îl întrebă Theseu.

— De toate. Orice mă sperie. Iată de ce n-a mai rămas pe mine bucățică de carne. Privește-mă.

— Mi se pare, omule, că mai mult te temi de frică decît de fiare. Ai auzit cumva despre unul pe nume Sinis?

— Tu ești? Oh, Zei! Tu ești Sinis? Cel ce sfîșie și îndoiaie copacii? Oh, Zei!... Îndurare! Ia-le...

ia-le pe toate. Tot ce vrei. Caprele, țapii, ia și jocul ! Numai sufletul lasă-mi-l.

— Drept cine mă iei omule ?

— Drept cine altul decît Sinis ? Nu-i așa ? Nu ești el ?

— Eu am venit să-ți dau de știre că Sinis nu mai este. Că în clipa aceasta corbii se înfruptă din carnea lui.

— De necrezut ! Dar ce nemuritor a putut să se măsoare cu el ?

— Eu.

— Tu ? Ia ! Uite brînză, lapte. Ți-l dau, dacă vrei, și pe cel mai bun mieluț. Îndată îl trag de la țîța mă-si și ți-l dau. Îndurare ! Acum știu cine ești. Ești Schiron, da ? ! Se vede după voinicie. Schiron care are drept cîine o broască de apă pe care o hrănește cu carne. Hei ?

— Ce fel de neam fricos ești tu ? Ce Schiron îmi tot înșiri ?

— Nu ești nici Schiron ? Atunci, știu... Ești Damastes. Da, da, Damastes zis și Procust. Cum de n-am ghicit de la început ? Știu ce faci. Ai două paturi — unul mai lung și altul mai scurt — și-l pui pe patul cel lung pe omul cel scurt și-l întinzi pînă cînd se face cît patul... Iar pe patul mic îl pui pe omul cel lung și tai din el ceea ce priso-sește. Eu însă, Procust al meu, nu ți-am făcut nici un rău. Ba chiar m-am pregătit să-ți fac bine.

— Ascultă aici. Mi-e milă de oamenii fricoși. Auzi ?

— Cu asemenea monștri în jur cum să nu fii fricos ? Știi tu că pînă acum n-am dormit în tihnă ? Știi unde mă culc ? Sub pîntecele berbecilor.

— De-acum încolo poți să dormi liniștit în colibă. A ta este ?

— A mea. Dar ce folos ? Îmi este frică să dorm acolo.

— Să nu-ți mai fie teamă, ți-am spus. Eu am venit aici să alung frica pentru ca oamenii să poată dormi de acum încolo liniștiți în casele lor.

— Și ciobanii ?

— Mai ales ei. Ce te mai sperie ? Lui Sinis i-am venit de hac. Acum e rîndul celorlalți.

— Să te cred, arhontule ? Ai atîta putere ?

— Vrei să ți-o dovedesc ?

— Auzi vorbă ! Dacă vreau ?

— Atunci uită-te !

Theseu se aplecă, smulse un bolovan uriaș și îl aruncă într-o văgăună ce se căsca în fața lor. Stoluri întregi de păsări se ridicară într-o clipă speriate.

— Acum mă crezi ? îl întrebă Theseu.

— Te cred și mă plec în fața ta. Acum unde te duci ? Stai să-ți dau de mîncare. Iar dacă ți-e somn, culcă-te în patul meu. Bărbat ca tine ochii mei n-au mai văzut pînă acum. Ești zeu ! Nu-i așa ? Spune-mi cum te cheamă ca să știu cui îi voi jertfi de acum încolo mieii.

— N-ar fi mai bine să jertfești acum unul, de bucurie ? Mi-e foame.

— Vai ce uituc sînt ! Dar vrei cu adevărat ? Atunci așteaptă o fărîmă de timp. Mă reped pînă la turmă ca să aleg cel mai bun ied. Am și o ploscă cu vin. L-am făcut singur din struguri sălbatici. Dacă nu ești zeu, atunci ești fiu de zeu. Zilele să-ți fie multe.

Deși avea părul încărunțit, ciobanul era iute de picior. Se năpusti ca un adevărat uliu spre turmă și înhăță cel mai bun ied. Îl tăie, linse cuțitul și apoi atîrnă iedul de un copac, jupuiu-l.

În acest timp Theseu a aprins focul. Au pus apoi iedul la proțap și l-au fript. Ceva mai târziu se așezară la masă la lumina focului. Ciobanul, care curăța de carne spata iedului, începu deodată s-o privească cu atenție.

— Oh, oh, făcu el, parcă citind în ea. Multe lupte și slove văd aici. Și ești de neam ales. Ei, fiule, multă onoare și glorie ai să guști.

— Mai departe ?

— Mai departe... Mai bine să nu-ți spun. Ai să ajungi pînă la adînci bătrînețe. Dar sfîrșitul tău va fi jalnic. Toți te vor uita. Ah, fiule, mai bine ar fi să mori în floarea vîrstei. Dar am băut prea mult și am luat-o razna. Tu nu poți să ai un asemenea sfîrșit.

— Toți cei înfrînți de viață au sfîrșitul amar. Așadar de ce vrei să mă mîngii ? Mi-ai spus multe lucruri bune despre viață. Asta merită. Cît despre moarte... Hai, mai bine, culcă-te.

Jarul se stinse în foc încet, încet. Undeva departe o pasăre de noapte se tînguia amar. Theseu însă nu o auzea. Dormea buștean.

* * *

Dimineata l-a trezit ciobanul cîntînd din fluier niște cîntece de pădure.

— Ți-am stricat somnul dulce ? îl întrebă.

— Nu. Trebuia să mă trezesc. Este pe undeva, pe-aici, apă ?

— E un mic izvor.

— Vreau să-mi alung somnul din ochi.

— Răcorește-te. Eu mă duc să mulg lapte ca să-l bei calduț. Ai nevoie de putere. Al cui e rîndul azi ?

— Al lui Schiron.

— Hm... Țla cu broasca. Ei ? Măi, nu-mi intră în cap cum poate să fie o broască ciine. După cîte știu, nici broasca și nici ciinele nu mănîncă oameni. Pesemne e un monstru din mare. Și cum am să aflu dacă ai să învingi sau ai să pierzi ?

— N-am să pierd.

— A, da ! Așa era scris și pe spata iedului. Moartea nu se va atinge de tine înainte de a ajunge la adînci bătrînețe. Du-te, deci, sănătos. Și n-am să te uit niciodată. Tu m-ai scăpat de frică. Cu bine !

Pînă la peștera lui Schiron drumul era greu și istovitor, amenințat de o prăpastie cu stînci tăioase și îngustat de o trecătoare plină cu bolovani. Chiar și azi această trecătoare este foarte primejdioasă. Valea este atît de sălbatică încît și fără Schiron te poți prăbuși în haos. Iar valurile turbate stau gata să te înghită și fără broasca lacomă de carne.

Trebuie să ai aripi sau copite de țap, spune legenda, ca să poți trece pe aici.

Către amiază Theseu ajunsese la peștera lui Schiron. Cățărat pe o stîncă, tîlharul, veghea, doar, doar o apărea vreun călător. „Hm... e și fraged“, spuse cînd îl văzu pe Theseu. „O să aibă o cină regească broasca mea !“

Theseu îl văzu, dar nu încetini pasul. Mergea înainte fără frică.

— Ia te uită — își spuse Schiron — omul acesta este orb ! Altfel mă vedea și s-ar fi speriat.

Așa era obișnuit. Toți cei care îl vedeau se speriau așa de tare încît o rupeau la fugă. „Da, da... e orb, gîndi din nou Schiron, altfel de unde atîta îndrăzneală ? Hai vino, vino ! Nu-i nimic dacă ești orb. Și carnea orbilor e bună.“

Theseu mergea înainte nepăsător. Era foarte aproape de stînca pe care stătea Schiron cu un ciomag în mînă. Cînd încercă să treacă, Schiron mugii mai întîi, apoi îi făcu semne să se ducă la el.

— Ei !... strigă. Tu ! Nu auzi ? Ție îți spun. Ia uită-te. Nu-i destul că ești orb, mai ești și surd pe deasupra. Ei, tu ! Ești surd ?

— Da.

— Vezi, ce obraznicie ! Ai spus „da“ ?

— Da.

— Atunci dacă ești surd cum de ai auzit și ai mai spus și „da“ ?

— Spun ce vreau. Trebuie să te întreb pe tine ?

— Da !

— Hai du-te ! Ai auzit ce am spus ? Piei din ochii mei.

— Ia te uită. Nu se poate ! E și orb. Și surd și orb. Ești orb măi ? Știu ! Altfel te speriai de ciomagul pe care-l țin în mînă.

— Ține-l sănătos. Ori să te sprijini în el ori să-ți spargi capul. Mi-e totuna.

— Oh, Poseidon ! urlă de furie Schiron. Ce păduche obraznic este ăsta ?

Theseu privi batjocoritor spre stînca acestuia.

— Hm... Te uiți, făcu Schiron. Bine faci. Hai, încă o dată. Așa. Acum privește la soare. Frumos. L-ai văzut ? Acum ia-ți rămas bun de la el pentru că n-ai să-l mai vezi. Foarte bine. Ești gata ? Iată găleata. Adu-mi apă ca să-mi spăl picioarele. Da, ai s-o faci mai întîi pe asta și apoi ai să-ți iei răsplata. Cum vrei ? Să te ciomănesc, sau să te zvîrl în prăpastie ? Dar, nu ! N-am de gînd să te înjosesc. Ești arhond, pui de rege. Mai bine să te ronțăie broasca mea. Să te ronțăie am spus ? Am greșit. Broscuța mea n-are dinți. O să te soarbă ca

pe un lăptișor înmiresmat. Dar nu mă mai plictisi. Hai !

— Ei, tâlharule !

— Ce ? Tâlharule ai spus ? Așa ai spus ? Îți arăt eu... Dar nu.

„Să nu te înfurii, Schiron, își spuse, ai să strici treaba. Ia-l cu binișorul. Cei ce se înfurie se grăbesc și nu se mai satură de răzbunare.“

— Vino arhondașule. Vino puișorule. Cît am dorit să-mi spele picioarele mîinile tale fragede ! Dar, grijă ! Nu te împotrivi ca să nu-mi strici toată plăcerea. Hai, spală-mi picioarele.

— Numai picioarele ? Am să te spăl din cap pînă-n picioare. Dar știi unde ?

— Ha, ha, ha... Unde ?

— În sîngele tău murdar.

— Hai !!! Ah !! Ce-ai spus ? Poseidon !!! Ajută-mă să pun frîu furiei. Mînie, mîniuța mea, potolește-te ! Nu-ți ieși din fire. Pentru că cine știe de ce prostie sînt în stare și-am să fac haz doar pe jumătate.

— Prea multe trăncănești. Mă plictisești. Trîndavule ! Nu mai zăbovi. Sînt grăbit să te cioplesc.

— Ce ? Nervi, nervișorii mei, potoliți-vă. Pentru că vreau să-l toc încetul cu încetul. Rîzînd și judecînd. Așa. Vino ! Hai, vino, mielușelule, acum cînd rîd.

— Rîzi ? Ia spune-mi, ai plîns vreodată ?

— Nerușinare ! Schiron să plîngă ? Niciodată nu face el asta.

— Nu-i nimic. O să facă acum. Dă-te jos de acolo ! Vorbești fără rost și n-am timp să te ascult. Am treabă.

— Da ? Adevărat ? întrebă Schiron. Anume ce treabă ?

— Să curăț drumul de leșul tău ca să poată trece oamenii fără teamă.

— Fără teamă, ai zis ? De cînd această trecătoare e stăpînită de Schiron îndrăzneala a murit. Ca să treci ai venit ? Degeaba te-ai ostenit. N-ai să treci.

— Ba am să trec !

— Poseidon !... Ocrotitorul meu. Unde ești ? Vino de-l sugrumă pe acest ied... spuse Schiron și se aplecă să ia ciomagul.

Dar nu apucă să se ridice. Theseu îl prinsese iute ca un clește.

Un urllet puternic despică munții, iar niște pietre se rostogoliră în prăpastie. Deodată, din mare apăru o gură uriașă ce aștepta deschisă.

Schiron încercă să muște mîinile care-l strîngeau ca în chingi. Dar ele îl prinseră de barbă și-i suciră capul. O clipă mai tîrziu trupul tîlharului era zvîrlit spre mare, unde aștepta gura deschisă a broaștei, care-l înghiți și dispăru sub valuri.

Totul se sfîrșise. Apoi Theseu rostogoli bolovanii din drum. Trecătoarea, *Schironia Atrapos*, cum se numește și astăzi, era liberă.

Cîțiva tăietori de lemne și niște păstori care văzuseră de departe lupta alergară împreună cu caprele ca să vadă cu ochii lor sfîrșitul rușinos al tîlharului. După ce au văzut cele întîmplate au îngenucheat ridicîndu-l în slăvi pe flăcăul salvator. Apoi i-au dat urdă, lapte, brînză, miei și iezi, după care s-au împrăștiat în satele și orașele din împrejurimi ca să vestească tuturora marea ispravă. Nici o ciosvîrtă din trupul scîrnav al tîlharului n-a mai rămas pe fața pămîntului ca să amintească de el. „Veniți pădurari ! Și voi plugari ! Veniți drumeți ! Voi cei ce ați pornit din Nemea și Argos și Corint... Dacă vreți să mergeți spre Megara și Athena, ve-

niți, treceți fără grijă ! Drumul e liber ! S-a sfârșit cu tâlharul. Cinste și glorie celui ce ne-a salvat averea și viața !"

După ce a gătat totul, Theseu s-a aruncat în valuri ca să se spele de sângele și de sudoarea murdară a tâlharului. Apoi s-a retras la umbra unui stejar, unde a mâncat bine și a pornit din nou la drum, spre Megara. Avea cale lungă de mers, iar el era destul de istovit. Niște lemnari au vrut să-i dea catirii lor, ca să meargă pe ei călare. Dar el a arătat picioarele cu glezne de fier.

— Vă mulțumesc, spuse. Păstrați-i pentru voi, ca să vă câștigați pâinea copiilor voștri.

— Bine. Dar multe clipe grele te vor aștepta de-acum încolo și trebuie să fii odihnit. Undeva pîndește Damastes, dacă ai auzit de el. Damastes, zis și Procust.

— Chiar la el mă duc !

— Ei, atunci ia-ți un cal.

— Nu, o să mă împiedice în luptă. Iar eu vreau să fiu liber. Vă mulțumesc prieteni și noroc. În curînd veți avea vești îmbucurătoare. Cu bine !

CAPITOLUL IV

N-a făcut nici zece pași și s-a oprit.

Un bărbat înalt, chipeș, îl aștepta în mijlocul drumului. Era tînăr, cu ochi căprui.

— Iertare... spuse, aplecîndu-și capul.

Theseu îl privi cu simpatie. Dar nu și fără o anume curiozitate.

— Sînt fiul Alopei...

— Cum ?

— Adică... Sînt Hippothóon.

— Salut, Hippothóon. Căror împrejurări îi dă-torez această întîlnire ? Ai pățit ceva ?

— Mult gloriosule bărbat, dacă într-adevăr ești acel Theseu despre care se spune... Dacă nu greșesc, adică.

— Nu greșești, Hippothóon.

— Se aud peste tot multe despre tine. Mă sfiam. Să mă duc, să nu mă duc?... Pîna la urmă am urmat sfatul mamei și iată-mă. Cică ești un om bun și generos. Și că bine-ar fi dacă ți-aș spune păsurile mele.

— Foarte bine ai făcut, Hippothóon. După spusese tale se vede că ai o mamă ageră la minte.

— Asta... cam așa e. Așa spun toți.

— Și-acum, hai, să vedem ce-ai pățit. Vino aici la umbră să stăm de vorbă. În tihnă. Ești orfan de tată, nu-i așa ?

— Da, de mult.

— Și cu ce te ocupi ?

— Mă lupt cu marea. Pe tata nu l-am cunoscut. A murit încă de pe cînd mă aflu în pîntecele mamei. Și pentru că am avut de-a face cu marea din fragedă pruncie, și pentru că nu mi-am vă-zut tatăl, toți spun că tatăl meu e Poseidon... Dacă sînt posibile asemenea lucruri !

— Și care-i adevărul ?

— Ca să știi, tata a fost marinar, adică vajnic luptător cu valurile. A pierit fără urmă. Iar oamenii, căroră le place să plăsmuiască basme, au născocit un mit. Chipurile, tatăl meu nu a fost om ci zeu. Adică Poseidon, care a luat chip de om și m-a făcut pe mine după care s-a mistuit în împărăția lui marină.

— Și... ăsta e necazul care te frămîntă ?

— Åsta ? Nicidecum ! Eu, ca să-ți spun drept, de alde de-astea rîd. Nu, nobile străin. Am alte necazuri. Foarte mari. Ai auzit despre un oarecare Cercyon ?

— Da. Am auzit parcă ceva. Ce-i cu el ? Ce fel de om e ?

— Om ? Insultă pentru oameni. E un ucigaș ! S-a uns singur rege. Iară dacă se încumetă careva să nu-l recunoască era mort. Și știi cum își omoară dușmanii acest Cercyon ? Îi ridică cu brațele și îi sugrumă în aer, așa cum se zice că face unul, Anteu, dacă ai auzit cumva de el. Ce zici tu de toate astea nobile Trezenian ?

— Hm... Mă gîndesc că acest... cum ai spus că îl cheamă ?

— Cercyon.

— ...Că acest Cercyon va păți ceea ce i s-a întîmplat și prietenului său, Schiron, dacă ai auzit și tu despre acest tîlhar.

— Bineînțeles. Se poate ? Seamănă, văd, și la nume.

— Îl așteaptă și aceeași soartă.

— Hm... Bine-ar fi, dar nu-mi vine să cred. Nu se poate. Nu îngăduie zeii. Părerea mea, Trezenianule, este că zeii nu vor binele omului cumsecade. Ei țin partea nemernicilor. Nu zic : Binecuvîntați să fie zeii, dar... ce să fac ? Așa gîndesc eu.

— Ascultă aici, fiu al Alopei. Ceva se întîmple între tine și Cercyon. Nu-i așa ?

— Vezi ? Așa-i. Mă dușmănește.

— I-ai făcut ceva, pesemne.

— Nimic, nimic.

— Atunci, de ce te dușmănește ? L-ai supărat, de bună seamă.

— He ! Parcă Cercyon aşteaptă să-l superi ca să te ucidă ? Nici gând. Pentru el omorul e o joacă. Se distrează cu sînge. Da. Se îmbată şi apoi ucide.

— Ciudat ucigaş.

— Vezi ? Uite cum s-a întîmplat de s-a făcut rege. Într-o dimineaţă, după ce a băut un butoi de vin, s-a sculat şi a spus : „Ascultaţi aici ! De azi sînt regele vostru ! Dacă cineva se împotriveşte, îl omor !“

— E, a fost cineva împotrivă ?

— Unul.

— Şi ce s-a întîmplat cu el ?

— În afară de faptul că e mort, nimic altceva. Şi de atunci Cercyon este regele nostru. Acum ascultă ce s-a întîmplat cu mine. Această fiară are o fiică. Bine-ar fi fost dacă nu avea ! Ştii cum o cheamă ?

— De unde vrei să ştiu ?

— Alopa. La fel ca pe mama mea. Într-o zi am făcut o greşeală...

— Care ?

— I-am ridicat ulciorul. Adică i l-am cărat. Pentru că era foarte frumoasă, iar ulciorul foarte greu. Şi mi s-a făcut milă.

— Milă ?

— Da. Şi de atunci o ajutam în fiecare zi. Pînă cînd a aflat tatăl ei, care mă căuta să mă omoare. S-a dus mama la el să-i ceară îndurare : „Milă pentru băiatul meu, îi spuse. Eşti şi tu tată“. Ştii ce i-a răspuns ? „Dar tatăl fiului tău unde e ?“ Mama i-a spus cu sfială : „În fundul mării. Mi l-a luat apa“. Cercyon a izbucnit în hohote. „Astea-s basme de adormit copiii... spuse. Toată lumea ştie că tatăl lui e Poseidon. Iar eu pe acest zeu îl urăsc ! Da. Căci mi-a înecat bunicul. Mă duc acum la fiul tău. E ca şi mort. Îl omor chiar azi cu aceste mîini.

Mi-a dezonorat casa“. „Dă-i-o de nevastă și totul se îndreaptă.“ Știi ce-a răspuns Cercyon ? „Mai bine o dau cîinilor, decît fiului tău. De aceea, du-te și spune-i să vină aici ca să-l omor. Dacă nu vine de bună voie, atunci te omor și pe tine.“ Spune-mi tu, acum, Trezenianule, era drept să mă duc să mă predau singur în mîinile lui ? Era drept ? Nu. Am ascultat sfatul mamei. Am fugit la pădure. Dar ce folos ? Cercyon mă va găsi și-n gură de șarpe. E ca lupul. Miroase și merge după urmele oamenilor.

Hippothóon își vărsă focul și apoi tăcu copleșit de mîhnire. Frumoasa-i frunte se aplecase ca o floare ofilită. Theseu îl privi lung și îl cuprinse mila.

— Hippothóon..., zise el, vreau să lămuresc de la bun început un lucru.

— Spune.

— În afară de tine a mai încercat și altcineva să-i ridice fetei ulciorul ?

— Uhu !... Cîți în lună și-n stele.

— Și pe ei de ce nu i-a omorît tatăl ei ?

Hippothóon se scărpină după ureche.

— Nu știu... spuse. Poate pentru că pînă la urmă nimeni nu l-a ridicat.

— De ce ?

— N-a vrut Alopă.

— Pe tine te-a lăsat ?

— Da... răspune Hippothóon roșind.

Theseu rîse.

— Atunci... totul e ușor. Știi ce-am să fac ? Mă duc să încerc să-i ridic și eu ulciorul. Dacă nu-mi dă voie, asta înseamnă că Alopă ți-a fost hărăzită ție de nevastă. Și va fi. Spune-mi... Încotro se află fîntîna ?

— Ia-o înainte. Ajungi repede. Dar ce-ai de gînd să faci ?

— Ai să vezi. Mama ta ştie unde te ascunzi ?

— S-ar putea.

— Atunci vei avea repede veşti bune de la mine.

— Zeii să te ajute. Am mare nădejde în tine, spuse Hippothóon.

Theseu porni spre noua sa izbîndă. După spusele lui Hippothóon, acest Cercyon trebuia să fie o specie asemănătoare cu Schiron sau Sinis, adică unul dintre monştrii aceia pentru care uciderea era pur şi simplu o distracţie. Însă... mult a mai durat această petrecere. Astăzi însă, acest „rege“ măsluit trebuia să plătească cu capul său toate trupurile sugrumate de el.

Theseu a mărit pasul. Se grăbea să termine cu el înainte de a se înnopta. Iată şi primele case. Dar înainte îi ieşi în cale o fîntînă. Bău şi se răcori. Tocmai atunci zări în depărtare nişte fete ducînd ulcioare în mîină. Theseu se grăbi să le ajungă nădăjduind că printre ele se afla şi fiica lui Cercyon. În zadar, însă. Niciuna nu avea înfăţişarea Alopei. Trecu aşadar, mai departe, fără să se oprească.

Deodată, spre apus, se ivi o fată chipeşă, frumoasă ca o statuie vie.

— Eşti Alopa ? o întrebă apropiindu-se.

Fata îşi văzu de drum fără să se oprească.

— Sînt prieten cu Hippothóon... îi spuse. Văd că ulciorul tău e prea mare. Pot să te ajut ?

Alopa nici măcar nu s-a întors să vadă cine îi vorbise. Dar Theseu era sigur că o avea în faţă pe Alopa.

Aşadar, merse mai departe. Căută pe cineva care să-l îndrume spre casa lui Cercyon. Părea să fie un plugar care se întorcea de la cîmp.

— Salut... spuse Theseu.

— Bun venit, îți urez... răspunse oarecum îngrijorat omul. Dar poți să-mi spui unde te duci, a întrebat mai întâi, ca să-ți spun cine-i stăpîn aici ?

— Cum să nu ! La Cercyon.

— Hm... Cercyon, hei ? Se vede cît colo, drumetule, că n-ai habar. În afară doar dacă îți cauți pieirea.

— Dimpotrivă vreau salvarea voastră.

— Ți-o spun. Nu te afli pe calea cea bună Și arăți cutezanță nesăbuită. Așadar, ești nebun. De aceea, nu la Cercyon, ci la Asclepios trebuie să te duci. Dar ai greșit drumul. Epidaur, acolo unde șade marele lecuitor, e tocmai în partea cealaltă.

— Ba merg bine. Tu arată-mi doar unde este Cercyon. De rest, am eu grijă.

— Mare scrîntit ești ! Zeii să te ocrotească ! Nu vrei să înțelegi. Ți-o repet, n-ai chibzuit bine. Omul pe care-l cauți are să te salte în aer și-o să te sugrume. Pe ce limbă vrei să-ți vorbesc ?

— Așa zici tu ? He, eu nu cred.

— Crezi, nu crezi, asta e. La pieire mergi. Ce să-ți fac ? Ha ! Ia stai nițel. Nu cumva vii să-i ceri fiica de nevastă ? Are una...

— Frumoasă ?

— Ah ! Dacă ar vedea-o Afrodita, s-ar ofili de gelozie. De-aia ai venit ? Bine. Atunci întreabă ce-a pățit unul pe nume Hippothóon. Întreabă numai. I s-au scurtat zilele înainte de a-i suna ceasul. Ai auzit cumva de el ?

— Despre Hippothóon vrei să spui ? Cum să nu. Îți trimit salutări.

— De unde ? De peste Acheron ? ¹

¹ Fluviu care despărțea lumea celor vii de Infern, împărăția celor morți.

— Ași ! De mult mai aproape. Se pregătește de nuntă. Se însoară.

— Cu cine ? Cu Persefona ? ¹

— Cu fiica lui Cercyon !

— Ascultă, tinere ! Pari sănătos la trup... Dar la minte... Jur că nu ești zdravăn. Care fiică ? Despre ce nuntă îmi vorbești descreieratule ? În clipa asta Cercyon își ascute sabia.

— Adevărat ? Atunci dau fuga.

— Stai ! Încotro ?

— Mă duc să-l opresc !

„Vezi ? își spuse omul în sine. Am zis eu. E scrîntit la cap.“

— Poți să-mi arăți unde e casa lui Cercyon ?

— Nu ! Și nimeni n-are să ți-o arate. Fii sigur de asta. Nimeni !

— Nu cred.

— Ai să vezi. Eu... te las. Fii sănătos ! Și... pentru binele tău, nu te băga. Pleacă !

Dar Theseu găsi o cale de urmat. Avea să meargă după fiica lui Cercyon cînd se va întoarce de la fîntînă.

Se așeză, deci, pe o piatră și așteptă.

Într-adevăr, Alopa nu întîrzie să apară. Theseu nu s-a sculat imediat. A lăsat-o mai întîi să treacă. Apoi a luat-o la fugă, dar cu mare grijă, pînă cînd Alopa a intrat undeva. Era o casă impunătoare, dar clădită fără gust. Theseu a ajuns-o din urmă și a bătut la ușă.

— Cine-i ? a urlat cineva dinăuntru.

— Eu.

— Cine este acest „eu“ care a îndrăznit să bată la ușa unui rege ?

¹ Fiica zeiței Demeter, care a fost răpită de Hades și dusă în regatul lui, al întunericului.

— Un om care te sfătuiește, pentru binele tău, să-i deschizi.

— Iar tu, pentru binele tău, pleacă !

— N-am s-o fac. Pentru fericirea fiicei tale.

— Cine a pomenit numele fiicei mele, e un om mort !

— Morții nu vorbesc.

— Nu te grăbi. Ai să amuțești îndată.

— Hai, deschide că n-am de gând să stau mult.

— Așa ? Și ce-ai să faci dacă nu vreau ?

— Am să intru eu singur.

— Da ? Ce vorbești ! Și pot să știu și eu cum ?

— Uite-așa !

Theseu puse umărul și scoase ușa din țîțini. Cercyon îl privi cu ochii însîngerăți de mînie.

— Tu ești acela care mă căuta cu noaptea-n cap ca să-l omor ?

— Tu ești Cercyon despre care se spun atîtea ?

— Se spun ? Ce se spune ?

— Că ai mers prea departe. Și că trebuie să-ți scurtezi drumul dacă nu vrei să-ți scurtezi zilele.

— Să mi le scurtez ? Cine o s-o facă ?

— Să zicem că eu.

— Tu ? Atunci așteaptă.

Theseu așteaptă. Dar Cercyon în loc să se repeadă asupra lui Theseu se duse spre un bolovan uriaș care zăcea în curte și-l aruncă cu putere nemaipomenită spre cer. Bolovanul zbură parcă, și apoi căzu cu zgomot asurzitor pe pămînt.

— Ai văzut ? spuse Cercyon cu dispreț. He ! Așa am să fac și cu tine dacă nu-ți măsoari cuvintele. Am să te trimit pînă la nori ca să-ți răcorești capul. Așa ai să încetezi a mai crede că poți să-l întreci pe Cercyon.

Adevărat. Cercyon avea în mușchi o putere rar întâlnită. Abia acum își explica de ce îl lăsaseră oamenii să se proclame rege al lor.

— Ia ascultă aici... îi spuse lui Theseu. Când am aruncat bolovanul, tu m-ai privit fără frică ? Sau am greșit ? Ți-aduci aminte cum mă cheamă, cred, hai ?

— Ce rost are ? Peste puțin are să ți se spună
Răposatul

— Cum ? Ce mi-au auzit urechile ?

— Ceva foarte adevărat.

— Ascultă, mieluşelule, nu mă-nfuria. Nu-mi stă în obicei să mă înfurii. Pînă acum, de cîte ori am ucis, am făcut-o fără furie.

— Asta înseamnă că ești un ucigaș înnăscut și mult mai sălbatic decît se spune.

— Nu greșești.

— Și, cred eu, ai omorît mai mulți decît se știe.

— Cine-o spune ? Hm... Așa ? He ! Iată de ce pățesc ceea ce pățesc.

— Uuf ! Vorbești prea mult și eu sînt grăbit. Trebuie să fac pregătiri de nuntă.

— Nuntă ? A cui ?

— A Alopei cu Hippothóon. Cum ? N-ai aflat nimic ?

— Nu. Trăiește încă ? N-a murit de frică ?

— Dimpotrivă. Trăiește și se pregătește să devină soțul fiicei tale și rege al acestor locuri.

— Rege, hai ? Ia uite colo ! Și eu care i-am săpat groapa. Poți să te duci să-l chemi ?

— Groapă ai spus ? Ai săpat o groapă ?

— Păi, ce alta am făcut ?

— Poți să mi-o arăți ?

— Bucuros. Vino după mine. Să știi că este și pe măsura ta. Așa că de nu-l găsesc pe Hippothóon, o să am ce băga în ea.

Theseu îl urmă. În acest timp, în jurul curții lui Cercyon începuse să se adune mulțimea.

— Ați venit să vă distrați ? îi întrebă Cercyon. Bine-ați făcut. Chemați-i și pe ceilalți ca să admire puterea regelui lor. Cum ți se pare groapa, flăcăule, îți place ?

— Hm... Dacă o făceai puținel mai lată...

— Bucuros ! Dar de ce ? E tocmai pe măsura ta.

— Bine, dar nu e pe a ta.

— Pe a mea ? Ha, ha, ha... Dar ce-ai cu măsura mea ?

— Ai să vezi acum. Ai auzit cumva de unul pe nume Anteu ?

— Anteu ? Chiar eu sînt. Adică lucrez ca el. Îi ridic pe oameni în sus și-i sugrum acolo. Vrei să încerci ?

— Cu plăcere.

Cercyon începu să rîdă în hohote.

— Ia uite colo, un fulg care vrea să se măsoare cu mine !

— Ai să vii odată ? Ori încep eu ?

— Să începi tu ? Atunci, hai ! Hai să te fac și pe tine un sac de carne. Hai !

Și Cercyon se repezi ca o fiară turbată. Theseu nu șovăi. Pe cînd tîlharul se năpustea asupra lui, el se aplecă și-l ridică în aer. Cercyon rămase uimit. Se zbătu să scape, ca să-l înhațe pe Theseu de gît, dar mîinile îi erau prinse ca într-un clește. Gemu fioros și desperat și apoi amuți. Era mort. Theseu îl aruncă în groapa săpată și apoi ceru să i se aducă apă ca să se spele.

Alopa dădu fuga respirînd ușurată că scăpase de un asemenea tată.

— Îngropați leșul, porunci Theseu mulțimii adunate și cineva să se ducă degrabă după Hippothóon. Îl cunoaște cineva ?

— Toți !...

— Știți unde se află ?

— Ce-ai cu el ? De vrei să-i faci de petrecanie, așa cum i-ai făcut lui Cercyon, nu-ți spunem.

— Tăceți din gură, spuse un bătrîn. Nu vedeți ? Flăcăul pare om bun. E un salvator. Dar și Hippothóon, după cum știți, e om bun. Cum ar putea deci un om bun să-i facă rău altui om bun ? Vorbiți prostii.

— Știu eu unde este ! spuse o femeie voinică. Dar mai înainte de a mă duce, vreau să știu ce vrei cu el.

— Ești Alopa ?

— De unde ai aflat ? Da, sînt Alopa, mama lui. Dar de unde știi ?

— De la fiul tău.

— Cum ? Vă cunoașteți ?

— Da. Și am devenit cei mai buni prieteni. Dar o altă Alopa cunoști ?

— Da. E fiica aceluia pe care îl îngroapă acum.

— Ce zici de ea ?

— Fată fără noroc, dar blîndă, frumoasă și ini-moasă.

— O vrei ca noră ?

— O vreau, dar vezi, zeii nu mă ajută.

— Atunci du-te și adu-l pe Hippothóon. Hei, voi, oameni buni, ce ziceți ? Vă place Hippothóon ca rege ?

— Auzi vorbă ! Dar, tu, salvatorul nostru, ce spui ?

— Cuvîntul meu nu-i greu. Sînt trecător pe-aici. Voi rămîneți cu el.

— Dar ochiul tău, totuși, l-a cîntărit.

— Da, așa-i.

— Atunci, ce zici ?

— Să vă spun adevărat ? Dacă eram de-al vostru, îl alegeam pe el.

— Hei, atunci l-am ales, și gata. Dar, tu, străine, de ce atîta zor ? Rămii cel puțin la ospăț. Ne-ai face mare cinste.

Theseu primi.

După ani și ani de zile, pe acest loc oamenii au ridicat un templu închinat lui Theseu. Aici copiii se adunau să asculte de la învățătorii lor despre faptele de vitejie ale eroului atenian care, cîndva, le salvase țara.

CAPITOLUL V

Theseu porni vesel la drum. Dar cu înfruntarea peste care trebuia să treacă mai departe nu era de glumit. Știa bine. Se arătase nepăsător doar ca să-i încurajeze pe oameni și în același timp pe sine.

Astfel își întărea și încrederea în puterile sale.

Curaj, Theseu, încă o izbîndă și gata. Efortul tău va fi încununat de victorie. Drumurile se vor deschide și călătorii se vor revărsa bucuroși din întregul Peloponez spre Athena și înapoi. Asta, asta e ultima ta ispravă, dar și cea mai grea, supraomenească aș putea spune deoarece cu o asemenea putere se zice că este înzestrat Damastes. Dar drumul pînă unde își instalase „regatul” tîlharul era lung. Trebuia să treacă prin Eleusis și la urmă să se înfunde în codrul întunecos. Aici, într-un luminiș, își avea instalate Damastes „mașinăriile”. Chiar pe granița ce despărțea Eleusis de Attica. Theseu înainta pe sub copacii care îl acopereau cu umbra lor. Din muntele Gherania se ri-

dicau aburi subțiri. Nu după mult timp ajunse la Megara unde fu întâmpinat de oameni harnici și ospitalieri ce trăiau între primejdii. În părțile dinspre apus și dinspre răsărit ale orașului hălăduiau cei doi tîlhari Damastes și Schiron. Ca să nu mai vorbim de ceilalți dușmani mai numeroși pe care lăcomia îi atrăgea către acest oraș bogat.

De aceea, în vremuri de cumpănă, locuitorii orașului se adunau pe cele două Acropole, Caria și Amathos. Dar cum de ajunsesese atît de iute vestea ? Să fi dus-o păsările ? Întreg orașul îi ieșise în întâmpinare, în frunte cu preoții ca să-i mulțumească viteazului că îl scăpase de unul dintre dușmani.

— Din ce neam te tragi ? l-au întrebat.

— Sînt trezenian, răspunse el scurt. Mama sa îl sfătuisese să fie cu luare-aminte la ce spune ca să nu-și destăinuie neamul. Verii lui — fiii lui Pallas — atîta așteptau ca să-l șteargă de pe fața pămîntului și să se așeze unul din ei pe tronul Athenei. Pînă acum erau liniștiți. Unchiul lor Egeu nu avea copii — așa credeau ...Așadar, tronul Athenei le aparținea.

— Trezenian ! spuseră megarienii. Tu semeni cu fiul unui Titan. Nu cumva ești din neamul lui Heracle ?

— Sînt orfan.

Locuitorii orașului își dădură seama că este zgîrcit la vorbă și-i dădură pace. Îl încărcară de daruri, îi puseră o coroană pe cap și îl însoțiră pînă la ieșirea din oraș.

Theseu își luă rămas bun de la ei și-și văzu de drum. Cînd ajunse la Eleusis văzu că și aici îl aștepta altă mulțime de oameni. Mai să-și piardă mințile de uimire. Cum de aflaseră ?

De data aceasta Theseu hotărî să ocolească orașul. Nu-i plăceau deloc ridicările în slăvi ale celor

vii. Ca un adevărat erou era modest și sfios. Se strecură deci pe lângă zidurile orașului. Socotea ca a doua zi să intre în câmpia **Thriasion**. Minunat și fertil pământ. Aici — le spusese învățătorul la școală — zeița Demeter, le-a arătat oamenilor pentru prima dată cum se cultivă grâul. Și tot de aici s-a răspândit apoi în Corint și în Athena, și de acolo în toată lumea. De atunci cerealele s-au numit *demetriace*.

După cîtva timp, întîlni sub un măslin niște țărani care veniseră să plivească buruienile. Așteptau să mai scadă arșița ca să se apuce din nou de treabă.

— E adevărat ? îl întrebară cînd se apropie de ei.

Theseu îi privi nedumerit, neștiind despre ce e vorba.

— Ce anume ?

— Despre Schiron, cum se aude. Nouă însă nu ne vine să credem. Nu poate fi înfruntată o asemenea fiară. Cîndva s-au dus niște neghiobi ca să-l sperie și au murit de frică înainte de a se apropia de el. Tu ce zici despre toate astea, trecătorule ? E adevărat că s-a prăpădit ?

— Adevărat ! N-a rămas din el nici urmă.

— Ce spui !... Dar cum s-a întîmplat ? Pesemne că a fost lovit de vreun trăsnet. Așa e ? Păi, numai Jupiter putea să facă una ca asta. Și iată că a și făcut-o. Tu ce zici ?

— Jupiter ? Nu. Nu-i vorba de nici un zeu. E cineva din Trezena.

— Ce spui !... Atunci poate e un semizeu.

— Nu. E un muritor.

— Ia te uită !... Atunci s-a sfîrșit cu el. O să-i mînie pe zei și o să-l trăsnească.

— N-au de ce, spuse Theseu. Omul n-a făcut nimic rău.

— Asta, cam așa e. Dar poți să știi ? Ai mâncat ? Stai jos și îmbucă ceva.

— Mă grăbesc. Mi-e teamă să nu mă apuce noaptea.

— Cum crezi. Atunci du-te sănătos.

— Cu bine, prieteni.

— Salut nobile străin.

Theseu porni din nou la drum.

* * *

Adevărat. Cu multă migală și pricepere își instalase Damastes „atelierul“ său. Ai fi zis că e vorba de un preot al lui Asclepios. Într-un luminiș din adâncimea pădurii își făcuse din trunchi de copaci paturile. Zicea el, din mărinimie, din milă. Inima lui, cică, nu putea să-i vadă pe oamenii mici de statură sau lungani batjocoriți de semenii lor. Socotea că e o nedreptate a zeilor. De aceea găsisese că-i de datoria sa să îndrepte această greșeală. Să-i lungească pe cei scurți și să-i scurteze pe cei lungi. În ce fel ? Găsisese el mijlocul. Sub un mic platan ferit de vânturi și de soare pusese două paturi — unul lung și altul scurt. Lângă cel mic pusese un soi de macara cu care întindea trupurile, iar la cel lung un ferăstrău cu care le scurta.

Theseu îl găsi aranjându-și sculele. Mugea ceva între dinți, pe care fără îndoială el îl numea „cîntec“.

— Drum bun ! îi spuse lui Theseu, care nici nu apucase să-l salute. Pari ostenit. Nu stai puțin să te odihnești ?

— Ce soi de om ești tu ? îl întreabă Theseu.

— Ai ! Pari să fi nou venit pe-aici. Vii de departe ? Așa se pare. Altfel nu puneai o întrebare atît de prostească. Auzi, *ce sînt* ?

— Ei, *ce ești* ?

— Nu ce, ci cine să spui altădată. Dar n-ai să mai apuci să spui.

— Ei, hai, cine ești ?

— Așa, de ! Ei, află mielușelule că sînt acela pe care dacă-l vezi începi să tremuri...

— Eu nu tremur.

— Bine faci. Dacă tremurai mi se făcea milă de tine și te curățam la iuțeală. Cine ți-a agățat sabia ? Te joci de-a călăria cu ceilalți copii ? Unde ți-e calul ?

— N-am nevoie de cal. Am picioare.

— Vai ce greșală faci ! Nu trebuie să te bizui deloc pe picioare pentru că într-o clipă poți să nu le mai ai. Dar eu sînt om bun. Știi ce meserie am ? Sînt ajutorul marelui Asclepios. Lecuiesc ceea ce este mai puțin la cel puțin, și ceea ce e mai mult la cel mare. Adică repar ceea ce e strîmb. Nu pot să sufăr dezordinea pe această lume. Simt că turberez. Iată, de tine mi-e milă. Și știi de ce ? Pentru că te-au nedreptățit zeii. Te-au făcut cu un cap mai înalt. La ce-ți folosește. Mor de ciudă să aflu de ce au făcut asta.

— Vrei să știi ?

— Ce bine faci dacă îmi spui.

— Știi de ce ? Ca să mă gîndesc cum să fac să te silesc să-ți înghiți pentru totdeauna limba mîrșavă.

— Ah ! Ai s-o faci ? Atunci lasă-mă mai întîi să rîd puțin și apoi... Pentru că altfel mi-e teamă c-am să plesnesc. De aceea, te rog, ia-mă încet. Treptat. Mai întîi vorbești tu, apoi eu am să rîd. Și iar ai să vorbești, iar eu am să rîd iarăși. Ca să ne distrăm nițel. E, ce zici ?

— Cum să nu. Să rîzi Damastes. Să rîzi pînă cînd ai să te sature. Pentru că n-ai să mai rîzi niciodată.

— Cine, eu ? Ha, ha ! Ah ! Ce mă fac ? Îmi plesnește burta ! Ți-am spus, mai încet. Ce bine a făcut Moira¹ că mi te-a trimis. De mult n-am mai rîs atît. Așa copii năzdrăvani rar dau pe aici.

— Ai început să mă plictisești. Termină !

— Eu ? Să termin ? Nici nu m-am pornit încă. Așa m-a făcut mama. Fără grabă. Fă-mă mai în-tîi să rîd, să rîd. Dă un mic spectacol. Adică fă pe grozavul, pe eroul. Tare-mi place să văd un mucos făcînd pe grozavul, care în loc să-și ia sabia de lemn a luat-o pe cea a tatălui său. Ha !... ha !... ha !...

Theseu se rezemă de un fag așteptînd ca Damastes să-și potolească hohotele. Dar în loc să înceteze, el rîdea și mai tare. Se zbătea bătîndu-se peste pîntecele păros, care vibra ca o tobă.

— Să-mi fie de bine ! zicea. Bine am petrecut astăzi. Parcă îmi vine să-ți las viața. Cere-mi-o și ai să vezi. Ți-o dăruiesc. E pentru prima oară că o fac. Căci tot pentru prima oară am petrecut atîta de zdravăn.

— Să mi-o dăruiești ? Cine, tu ?! întrebă furios Theseu. Asta-i bună. Eu să ți-o dăruiesc ! Dar ești atît de îngîmfat încît mi-e silă de tine.

— Ce ??? Oh ! Oh !... S-a isprăvit cu burta mea. A crăpat.

— A, ăsta-mi ești, atunci n-o meriți ! Pregătește-te să mori !

— Fii cuminte !

Theseu trase sabia.

— Așa ? Atunci lovește. Eu n-am să mișc nici degetul cel mic. N-am să mă iau acum la trîntă cu pruncii. Lovește, dar, ca să mă faci să rîd. Nici n-am să suflu ca să nu cazi.

¹ Soarta.

Batjocura și hohotele tâlharului îl înfurieră de-a binelea.

— Eh, s-a întins prea mult comedia asta. Am hotărît să-i pun capăt. Te omor !

— Nu, pentru că are să mă doară.

— Așa ? Ei bine, atunci...

Era de așteptat să-l lovească cu sabia. Dar nu. Theseu o aruncă și se repezi la el cu mâinile. Îl apucă zdravăn, îi suci mâinile la spate și îl apăsă cu genunchiul în spinare făcîndu-l să urle. Apoi îl tiră pe patul cel scurt. Îl ținu cu mîna stîngă iar cu dreapta luă sabia.

— Tu ai capul în plus spuse, și de aceea am să te scurtez.

— Nu. Fie-ți milă ! Mă supun ! strigă Damastes. Îndurare. Lasă-mi capul și mai bine taie-mi picioarele.

— Cîte capete ai tăiat pînă acum ?

— Nenumărate. Dar eu sînt crud. Tu însă ești milos, cruță-mă. N-am să mai fac rău nimănui. Ți-o jur. Am să trăiesc cu familia mea din ce-oi agonisi.

— Nu meriți. Trebuie să dispari din viață cu capul și cu sufletul tău murdar !

Sabia străluci în soare și capul lui Damastes se rostogoli pe iarbă, sălbatic, murdar și batjocoritor, așa cum fusese și în viață. Așa i-a venit de hac Theseu și ultimului tâlhar care astupa trecătorile închizînd drumul spre Athena. De acum înainte el era deschis și liber pentru toți.

Sufletele oamenilor se umplură de mare bucurie. Faima eroului se răspîndi ca gîndul peste tot și într-o zi ajunse și la Athena.

Nici nu-i trecea prin minte bătrînului Egeu că flăcăul care făcuse aceste isprăvi era propriul său fiu. Era copleșit de tristețe și durere. Venise vre-

mea să trimită în Creta pe cei șapte fii și cele șapte fiice ale Athenei pentru hrana Minotaurului. Dar nu ăsta era cel mai rău lucru. O nenorocire și mai mare se abătuse pe capul lui. Tuturora le era milă de el, dar nimeni nu putea să-l ajute. Moira aruncase încă o umbră peste viața lui, de parcă nu erau de ajuns cele prin care trecuse nefericitul Egeu. Venise o femeie, o vrăjitoare care abătuse atîta doliu peste familii întregi. Mai întîi în cea a tatălui său Aiitis, în Colchis, a socrului ei în Iolcos precum și a soțului său Iason. L-a tăiat în bucăți pe micul ei frate Absirtos, a ucis-o pe Glauce fiica lui Creon din Teba și în cele din urmă și-a ucis proprii copii. Medeea se numea. După atîtea crime, umbla din oraș în oraș cerînd adăpost, pînă cînd află că Egeu, regele vestitei cetăți Athena a fost învins și că zace undeva din pricina rănilor primite în lupta cu Minos. O porni deci spre Athena și într-o dimineată sosi la palatul lui Egeu spunînd că este o tămăduitoare și că a venit să-l salveze pe rege. Și, într-adevăr, Egeu nu întîrzie să se vindece. Dar o altă boală, mai îngrozitoare, se abătu asupra lui. Cu leacurile ei, Medeea l-a vrăjit luîndu-i voința. Era o jucărie în mîinile ei, iar pînă la urmă îl sili s-o ia de nevastă. Din rege, Egeu deveni robul său. Acolo nu poruncea decît Medeea.

Toate acestea făcură ca poporul să se revolte și să arunce blesteme asupra vrăjitoarei, îndreptîndu-le spre palatul de pe Acropole. Dar Medeea izbutise să-i transforme în unelte oarbe și pe toți curtenii. De aceea nimeni nu mai putea trece pragul palatului.

Atunci, Pallas, adversar fățiș al tronului lui Egeu, găsi clipa prielnică să-l detroneze pe rege și să-l instaleze pe unul dintre fiii săi.

Astfel a început să semene peste tot zîzanii, să-l hulească pe rege și să-l numească „robul Medeei“, „rușinea Athenei“ și să spună că urmașii gloriosului Pantion nu vor încuviința să li se facă neamul de rușine.

De aceea, atenienii, rușinați de înfrîngere și încă cu sufletul cernit, cerură cu toții detronarea nepu-tinciosului Egeu.

În fiecare zi, în Agora era mare fierbere. Nici-unul dintre fiii lui Pallas nu îndrăznea însă să se apropie de palat. Fiecare îl îndemna pe celălalt s-o facă. Se temu de vrăjile Medeei. Timpul trecea, iar furia lor fierbea. Cetățenii își părăsiră treburile și coborîră în Agora ca să se plîngă la picioarele zeiței Athena : „Cum de a lăsat o altă femeie să o supună ? Și de ce nu întinde sulita ca s-o izgonească din palat ?“ Apoi i se adresau lui Pallas : „Cum un om dintr-un astfel de neam și cu atîți fii nu poate să scape orașul de o asemenea năpastă ?“

— Aveți încă puțină răbdare, spunea Pallas. Răbdare și totul va merge bine.

CAPITOLUL VI

Într-o zi Theseu sosi la Athena și se prezentă la palat. La ora aceea Egeu dormea. Ascunsă într-un cotlon Medeea pregătea licori, fierbea ierburi, făcea vrăji.

Deodată se auzi un zgomot și o mare vîlvă izbucni în afara porților palatului. „Străjeri ! Vegheați !“ se auzi vocea căpeteniei lor. „Vegheați !“

se auzea, ca un ecou, porunca la celelalte posturi de strajă.

Întreg oraşul era tulburat. Ceva ciudat se întâmplase în această dimineaţă acolo sus, pe Acropole.

Un venetic, se spunea, un tânăr chipeş ţinea morţiş să intre în palat.

Paznicii au încercat să-l oprească, dar el i-a privit cu dispreţ. „Ăsta ne ești? îi spuseră. Stai, îți arătăm noi!” Și se repezică asupra lui cu sulilele întinse. Dar fără folos. Pentru că veneticul — se zice — a întins mâinile și prinzând sulilele le-a rupt ca pe niște nuiele. „A! din ăstia ne ești?” se auzi din nou, și ceilalți paznici se năpustiră ca să-l prindă. Între timp se adunară și curtenii.

Theseu trase sabia și se opri în fața lor.

— Ascultați... Le spuse. Opriți-vă acolo! Nu vreau să iau viața nimănui.

— Ce cauți tu aici?

— Vin cu o solie.

— La cine?

— La rege.

— Așa? Atunci fă cale întoarsă și schimbă solia. Adică adu-o pentru regină.

— Cum? țipă îngrozit Theseu. Regele nu trăiește? Nu mai domnește?

— Trăiește, dar nu domnește. Acum domnește regina.

„Regina”? Care... regină? Nu cumva se întorsese pe furis mama lui, Etra? Dar era cu neputință! Etra nu voise niciodată să domnească.“

— Și regele ce face? întrebă cu îngrijorare cumplită.

— A... el? Păi... Una din două. Sau mănâncă sau doarme. Acum doarme.

Răspunsul l-a rănit de moarte.

— Ascultați... zise Theseu încercînd să-și potolească furia care îl copleșea, spuneți-i reginei voastre că vreau să o văd.

— Regina noastră nu primește oaspeți. Nu primește pe nimeni.

— Pe mine o să mă primească !

— Îți pierzi timpul de pomană, tinere ! Am spus, **pe nimeni**. Chiar dacă ar veni eroul care a zguduit lumea cu faptele sale tot nu l-ar primi.

— Pe cine ?

— N-ai auzit nimic ? Păcat. Pe cel care a ucis fiarele și tîlharii și a deschis drumul spre Corint.

— A, despre el e vorba ? Atunci spuneți-i că tocmai el a venit.

— Ee ! Venetice ! Îți arde de glumă ? Să știi că regina noastră e neîndurătoare și nu-i plac glumele.

— Nici mie. De aceea vă poruncesc să-i spuneți să coboare.

Curtenii îl priviră cu neliniște și teamă. „Să-i spună să coboare ? Dar e nebun acest băiat !“

— Nu-i spunem nimic zise căpetenia străjilor. Se va mînia.

— Ha ! Vreți să mă mînie eu ?

— Nu ! În numele zeilor. Tu ești puternic ca un zeu. Tu ucizi chiar și fiarele !

— Ca să nu omor și oameni du-te și spune-i că vreau să mă primească chiar acum !

— Vai de spinarea mea ! Mă duc. Mă duc. Zeii să mă ajute !

Căpetenia străjilor plecă. Ceilalți așteptau tăcuți, cuprinși de o frică nefirească.

Acest băiețandru se purta ca și cum ar fi fost stăpînul palatului. Era atît de falnic și de mîndru. Un adevărat erou. Ce să mai vorbim ?

Dar... nici Medeea nu era o regină oarecare. Era vicleană și neînfricată, o zeiță pămînteană.

„Fii pe pace minzule, că Medeea îți va da de căpătîi. Nici nu-ți închipui ce e în stare să facă ! Ce dacă le-ai ținut piept tîlharilor și fiarelor ? Nu s-a născut încă omul care să se măsoare cu ea. E mai primejdioasă decît marea, decît uraganul și e mai vicleană decît vipera. Ai răbdare și ai să vezi.“

După cîtva timp se întoarse căpetenia străjilor.

— Grăiește !... îl îndemnă brusc Theseu. Era nerăbdător să afle cine era acea regină nepoftită care luase locul mamei sale. Spune odată !

— Da... spuse căpetenia. Regina este onorată să te primească.

Theseu era uluit de purtarea Medeei.

La fel de uimiți erau și curtenii și străjile. Se frecau la ochi căci nu le venea a crede.

Theseu porni. Încet, cu pas apăsător, bărbătește. Cu hotărîre, dar nu cu trufie. În sfîrșit ajunsese în fața reginei.

— Tronul Athenei, spuse cu umilință Medeea, se mîndrește de cîntea pe care i-o face viteazul vitejilor de a veni la palat.

Cu greu izbuti Theseu să-și înăbușească mînia care-i fierbea în suflet.

Medeea se opri nedumerită. Își dădu pe loc seama că avea de-a face cu un om neînduplecat.

Îl pofti să se așeze lîngă tronul ei, dar Theseu rămase nemișcat.

— Am venit la regele Athenei... spuse el cu răceală.

— Regele Athenei e copleșit de nenorocirile care l-au lovit și nu este în stare să primească pe nimeni. Dacă nobilul străin are vreo solie...

— Da. Am una.

— Atunci nobilul străin poate să binevoiască a mi-o încredința mie.

— E ceva pe care numai regelui pot să i-l încredințez.

— Este același lucru...

— Nu, nu este același lucru !

— Nu înțeleg ! Adică regina Athenei n-are dreptul...

— Nu cunosc altă regină a Athenei în afară de Etra !

— Reginele moarte încetează să mai fie regine.

— Dacă Etra e moartă și nu mai poate fi regină, asta nu o hotărâsc cei ce au căutat să-i ia locul.

— Străine ! Nici vîrsta și nici calitatea pe care o am nu-ți dau dreptul să te porți ca unul abia coborît din munți. Încetează să mă înfrunți... Și, un lucru să știi : nu s-a născut încă omul care să mă înfricoșeze. Deci, bagă de seamă ! Dacă te vei purta cu oamenii așa cum te-ai purtat cu animalele din munți, să știi că există aici destui bărbați care să ți-o amintească.

— Îi aștept.

Deodată însă Medeea își aminti de ceea ce pățiseră mai înainte oamenii ei, care încercaseră să-l oprească. Acest om — gîndi ea — nu poate fi înfricoșat de oameni. Trebuie să găsesc altceva. Dar mai întîi trebuie să mă străduiesc să par aceeași regină primitoare de la început. Se sculă deci și înaintă spre el.

— Străine... spuse ea umilă. Iertare. Am uitat de respectul convenit zeilor. Am călcat legea ospitalității. Poruncește. Dorința ta va fi îndeplinită îndată.

— Am mai spus-o. Vreau să-l văd pe rege.

— Dorința îți va fi îndeplinită. Dar să nu ne pripim. Sărmanul Egeu, după atîtea suferințe, este ținut la pat. Așteptăm să se trezească... „Mai bine nu s-ar mai trezi niciodată decît să te duci la el“,

își spuse ea în sine. „Trebuie să fac totul ca să dispară de pe fața pământului acest băiețandru. Orice. Altfel, dacă Egeu se va trezi și acest tânăr îl va dezlega de vrăji sînt pierdută. Așadar... Altă scăpare nu este. Trebuie să moară ! Numai să găsesc omul potrivit. Pînă atunci... să-l mai duc cu vorba. Dacă aș izbuti să-l încînt, ori să-l vrăjesc... Ce bine ar fi !“

Deodată, adunîndu-și gîndurile, spuse :

— Nobile străin, n-ar fi bine ca pînă se va trezi regele să-mi povestești cîte ceva din isprăvile tale atît de mult lăudate ? Povestește-mi cum de ai îndrăznit să te măsoari cu fiarele, cu monștrii și tîlharii care au îngrozit lumea ?... Știi că încă un tânăr a făcut asemenea isprăvi pe aceste meleaguri ? Cred că ai auzit de el.

— Cine e ?

— Androgeu... Da. Fiul lui Minos din Creta. Un băiat chipeș, neîntrecut în vitejie și frumusețe. Dar... cam lăudăros. De aceea zeii l-au pedepsit. Da. Se lăuda, trîmbița peste tot că nu există putere pe lumea aceasta care să-l învingă și că nici nu va exista vreodată. Păcat. Pentru că l-a auzit Egeu și l-a dojenit aspru. Nu se cuvine ca un om să vorbească cu atîta îngîmfare. Și încă unde ? La Athena. În orașul cuprins de o teamă nemaipomenită din pricina unui taur fără seamăn pe lume. Este Taurul de la Maraton care a transformat toată valea Atticei într-un pustiu. Bătrînul Egeu avea dreptate. Văgăuna taurului este albă de oasele adunate acolo. Și totuși îngîmfatul Androgeu a îndrăznit să se laude că îl va răpune. Te întreb eu, nobile străin, unde e Androgeu acum ? Pe lumea cealaltă. Bătrînul Egeu a folosit toate mijloacele ca să-l înduplece. Dar toate s-au dovedit zadarnice. Androgeu a poruncit să se pregătească un ospăț în cinstea învingătorului după care a plecat, încă

amețit de vinul pe care-l băuse. Și dis-de-dimineață... Dar de ce să mai vorbim ? Cauza războiului pornit de Minos împotriva Athenei este chiar moartea lui Androgeu. Ce a urmat știi. Athena, învinsă și umilită este silită de atunci să trimeată în fiecare an un tribut îngrozitor : șapte fete și șapte băieți de o frumusețe rară. Dar... de ce îți vorbesc despre lucruri atît de neplăcute ? Cred că le știi.

— Nu. Nu știu nimic. Le aud pentru prima oară.

— Vezi ? Iată încă un motiv pentru care sărmanul Egeu este copleșit de durere. Și parcă nu au fost de ajuns toate astea ! Înfrîngerea, tributul... și pe deasupra acest taur... Da, da, mai trăiește încă.

— Și nu s-a găsit nimeni ca...

— După cum vezi, nu. Iar taurul a devenit un coșmar care-l chinuie zi și noapte ducîndu-l spre moarte.

— Și nu există nici o scăpare ? întrebă Theseu care încet, încet, fără să-și dea seama se lăsa prins în cursa întinsă de Medeea.

— Singura speranță este uciderea taurului. Numai atunci regele va putea să spere în lecuire. Dar nu se ivește nimeni care să se încumete. Fi-rește... Au venit mulți tineri înflăcărați și i-au cerut voie. Dar Egeu se împotriva : „Nu vreau să-mi recapăt puterile și sănătatea prin pieirea unui alt om“, zicea el.

— Și nu s-a găsit unul care să se ducă fără să-i mai ceară voie ?

— Cum, fără voia regelui ?

— Ce rău poate să-i facă ? Va omori taurul.

„Cazi... Cazi în cursa mea neghiobule !“ își spuse în sine Medeea plină de bucurie.

— Eu una cred că nu șade bine vreunui tînăr să iasă din cuvîntul unui rege... spuse Medeea cu

blindețe. Oricum, este o necuviință. Și eu, dacă aș fi în locul lui Egeu n-aș încuviința.

— Nimănui ?

— Desigur.

— Bine. Dar eu nu sînt supusul lui Egeu. Prin urmare...

— Nu. Nu mi-aș ierta niciodată și nici altcineva nu i-ar ierta reginei Athenei că a lăsat să se ducă la pierzanie un tînăr atît de frumos și de nobil ca tine. Nu ! Iar în sine adăugă : „Hai ! Ah, peștișorul meu cade în plasă !“

— Înainte de a deveni bărbat am jurat că n-am să las nici o fiară și nici un om să tulbure tihna oamenilor liniștiți și nevinovați. Am jurat. Și sînt hotărît să-mi țin jurămîntul. După ce am doborît și ultima stavilă și am deschis drumul spre Attica, am fost convinși că nici în Megara, nici în Corint și nici în Attica nu mai există vreun om care să tremure și să nu doarmă liniștit. Și acum ce aflu ?

— Se vede că nu știi nimic despre acest taur. Dar din păcate așa este. Și nimic nu se poate face. Din cauza asta a sărăcit regatul. Pentru că, după cum vezi, nici viteji nu sînt prea mulți.

— Nu mă laud cu vitejia. Vreau doar să fiu de folos oamenilor. Lasă-mă să încerc și eu.

— Știu. Ai să izbutești. Dar fără încuviințare nu se poate. Străvechea lege a ospitalității nu-mi îngăduie.

— Atunci... Plec. Și cum nu sînt supus al tronului Athenei, nimeni nu poate să mă împiedice. Nimeni ! Se va mai ține atunci seama de această lege a ospitalității ? Spune.

— Nu zic nu. Dar o regină, și mai ales o femeie n-ar încuviința. Desigur, legea nu va fi călcată. Dar dincolo de lege există și sentimente omenești de care trebuie să ținem seama. Nu vreau ca un

flăcău ca tine să moară. Și eu am fost mamă. Am avut și eu copii, care din păcate nu mai trăiesc...

Era adevărat. Medeea avusese doi copii, dar îi omorîse cu propriile ei mâini.

— Aș vrea să plec cu voia regelui. Dar pot să plec și fără...

— Voi fi cu inima cernită ca pentru propriul meu copil...

Aici Medeea era sinceră.

— Zăbovesc fără rost. Plec.

— Îți doresc să scapi cu viață ! îi spuse zîmbind, dar în sinea ei se ruga să-l vadă spintecat.

Theseu era deja departe. Pornise pe drumul prăfuit care ducea spre Maraton. Către amiază ajunsese la Maraton apropiindu-se de pădure.

Este de la sine înțeles că astăzi peisajul nu mai seamănă deloc cu cel din antichitate. Astăzi este cultivat cu vii și măslini și cu livezi de rodii și de smochini. Pe vremea lui Theseu însă era un peisaj sălbatic, cu codri deși plini de lupi, de mistreți și tauri sălbatici printre care se afla și fiorosul taur al Maratonului.

Ca să ajungi din Athena la Maraton trebuia să mergi pe jos o zi întreagă, așa că Theseu fu nevoit să lase vînatul pe a doua zi. Spre norocul lui găsi undeva, la marginea pădurii, o colibă unde petrecu noaptea. Coliba aceasta era locuită de bătrîna Ekali care îl găzdui pe Theseu cu afecțiune. Cînd a aflat care era scopul lui Theseu îi spuse :

— Ascultă flăcăule... Nu m-am temut în viața mea — în afară de zei — de nimeni. Cunosc bine năravurile și obiceiurile taurului. Ia seama. Animalul e foarte lacom. Cînd mănîncă și bea e neputincios. Atunci e clipa potrivită să-l ataci. Acum culcă-te ca să prinzi putere. Eu te trezesc dis-de-di-

mineață, îți dau lapte, îți arăt drumul. Somn ușor.

Theseu făcu întocmai.

Dis-de-dimineață, o porni la drum, spre locul de luptă. Nu merse prea mult. Taurul, știindu-se de neînvins, ieși într-un luminiș ca să-și întâmpine dușmanul. Adulmeca aerul cu nările lui scârboase și frământa pământul cu piciorul.

Cînd îl zări pe Theseu se repezi cu avînt spre locul unde ataca de obicei: în partea de jos a pîntecului.

Theseu însă știa cum să-l întâmpine. Cu un avînt fulgerător sări în sus, iar taurul îi trecu pe sub picioare, rămînînd doar pentru o clipă nemișcat. Clipă de care Theseu a profitat. Se repezi și înhăță taurul de picioarele din spate. Apoi îl ridică și-l aruncă de pământ, cu atîta forță, încît animalul crăpă. După cîtva timp din gura taurului începu să iasă spumă amestecată cu sînge. Totul se sfîrșise.

Atunci Theseu se urcă pe un dîmb și începu să le strige oamenilor să iasă din ascunzători și să înceapă să-și lucreze ogoarele.

Dar oamenii din Maraton la început nu l-au luat în seamă. Își spuneau că-i batjocorește careva. Apoi își dădură seama că strigătele veneau dinspre codru, tocmai dintr-acolo unde-și avea taurul vîgăuna. „Cel ce strigă trebuie să fie un om viu” spuse cineva.

— Ei și ?

— Cum poate să fie acolo un om dacă taurul mai trăiește ? Hai ?

— Hm... Asta cam așa e. Ei ce ziceți ? Mergem ?

— Ia-o-nainte. Vin după tine.

— Dar de ce n-o iei tu primul ?

— Hm... N-am chef.

— Ei, nici eu. Auzi colo.
— Să pornim toți deodată spuse unul mai isteț.
— Haideți ! Dar drumul e îngust, așa că tot unul câte unul o să mergem.

— Am găsit ! spuse un al treilea.

— Spune !

— Să punem înaintea noastră o momeală. Un berbec sau un măgar. Iar noi să mergem după el. Taurul are să-și verse mînia spintecînd măgarul și-o să ne lase pe noi în pace.

— Să ne trăiești ! Asta, da ! E o idee strașnică.

-- Primești ?

— Bucuros !

— Atunci, hai ! Pune în față măgarul tău.

— N-am.

Atunci, unul dintre ei mic de statură, bărbos și cam supărăcios le zise :

— Mi-e silă de voi spuse. Mă duc singur !

— Să fii sănătos ! Așa da, mai zic și eu !

— Dar de ce nu te duci și tu ?

— Mă duc... Mă duc...

— Nu așa : „mă duc... mă duc“. Du-te odată !

— Să se mai îndepărteze puțin. Ai înțeles ?

— Am înțeles. Ești un mare fricos.

— Atunci, hai, du-te tu cel care spui că nu ești fricos.

— Păi, ce, credeți că nu mă duc ? Iată, am și plecat.

— Atunci, haidem cu toții !

Peste puțin timp descoperiră ce ușor este să fii „erou“ ! Se adunară cu toții în jurul taurului și începură să îndruge întruna vrute și nevrute.

— Hai ! le spuse nerăbdător Theseu. Aduceți aici un car !

— De ce ? Mai bine îl frigem și-l înfulecăm aici.

— Trebuie să-l ducem la palat.

— Hm. Atunci, iertare ! Hai ! Mergem după car. Ce păcat că nu sînt curtean ! Dar, hai să mergem !

La întoarcere Theseu a trecut pe la coliba bătrînei Ekali. Păcat. Bătrîna nu era acolo. În amin-tirea ospitalităţii ei Theseu a numit locul acela **Ekali**, denumirea păstrată şi astăzi.

* * *

Ziua era la amiază cînd Theseu sosi la palat. Curtenii şi străjerii îşi frecau ochii de uimire.

— Şi-acum, la o parte ! spuse Theseu.

— Încotro ?

— La rege !

— Stai ! îi strigară scoţîndu-şi săbiile.

— Aşa ? Dar dacă am să vă fac bucăţi nu-i vina mea. V-am spus-o.

— Ştim. Eşti viteaz. Dar în palat n-ai să intri. Gata.

Theseu înţelese atunci că fusese dată poruncă să nu-i fie îngăduită intrarea în palat.

— Cine v-a poruncit astfel ? întrebă el.

— Regina.

— Aici nu există nici o regină ! Să nu mai aud asemenea vorbe prostesti. Cel care se va încumeta să mă oprească mort va fi.

— Eu ! strigă căpetenia. Eu ! şi sînt în viaţă.

— N-ai să mai fii !

Şi Theseu îl omorî pe loc. Ceilalţi o luară la fugă care încotro, îngroziţi.

— Deschideţi !! urlă el şi ridică din nou sabia.

Uşa se deschise. Theseu trecu pragul şi intră în sala tronului. Dintr-o cameră alăturată ieşi Medeea.

— Cum ? strigă ea. Îndrăzneşti să...

— Apropie-te tu, regină hoată !

— Afară, neciopliture ! Afară !

— Dacă nu-l dezlegi acum pe regele Egeu de vrăji, această sabie îți va străpunge măruntaiele !

Medeea își uită semeția de regină atotputernică și încercă să bîguie ceva.

— Nu mai zăbovi strigă Theseu. Hai ! Acum. Du-mă la rege !

— A... Acum... spuse ea și intră în camera din care ieșise cu cîteva clipe înainte.

Nu stătu mult. Cînd se întoarse era însoțită de Egeu.

Theseu își acoperi ochii copleșit de o durere adîncă. Gloriosul rege al Athenei era doar o rămășiță de om. Alb, îmbătrînit, numai piele și os. Doar privirea îi era caldă, omenească. Medeea îl dezlegase de vrăji.

— Ce vînt binefăcător te-a adus pe la noi nobile străin ? spuse el.

— Am străbătut drum lung prea cinstite rege. Aș fi putut să ajung mai iute, dar a trebuit mai întîi să înlătur din drum pe toți monștrii și tîlharii care pîndeau și să vă scap de taurul de la Maraton.

— Nu ! strigă Egeu, care încă nu aflate nimic. Să nu încerci nobile tînăr. Are să te sfîșie !

— Taurii morți nu pot să sfîșie.

— Nu. E de necrezut ! Chiar dacă aș vedea cu ochii mei n-am să cred.

— Alt mijloc să o dovedesc, decît ochii tăi, n-am. Dar cel ce vrea să se convingă poate să o facă de aici, din peristil.

Egeu privi și nu-i veni să-și creadă ochilor.

— Minune ! Care îți este numele, nobile străin ?

— Theseu. Și sînt din neamul lui Erehteu.

— Și al tatălui tău ?

— Egeu, fiul lui Pandion.

— Dar... acesta sînt eu !

— Asta am venit să-ți spun, scumpul meu tată, și să te îmbrățișez, dar am întârziat.

— Stai ! Vreau mai întâi să-ți văd sabia.

— Am adus-o după porunca ta. La fel și sandalele. Sînt cam ponosite, dar sînt ale tale.

Egeu le privi și-i deschise larg brațele ca să-și strîngă la piept singuru-i copil, ca să nu plece, ca nu cumva să-l piardă odată cu viața sa care, cu cîteva clipe înainte era gata să se stingă.

CAPITOLUL VII

Bucuria lui Egeu era fără margini. Greu de suportat. Era încă slăbit, firav, de parcă se sculase după o boală grea. Ori mai degrabă de parcă venea de pe cealaltă lume.

Vrăjitoarea fusese alungată. Athena își regăsise liniștea. Toți se reîntoarseră la treburile lor pașnice și începuseră să se bucure de viață. Numai familia lui Pallas părea cernită de mare doliu. Într-o singură zi fericirea lor se făcuse scrum. Tronul Athenei le alunecase printre degete. Și asta în clipa în care primul născut era gata să se urce pe tron. Era bine instruit de Pallas : Să fie hotărît și neînduplecat așa cum îi șade bine unui adevărat rege. Fără mîngîieri și duioșie, ci cu fermitate. So-sise vremea să învețe și acest atenian răsfățat ce înseamnă putere, ce înseamnă stat, rege și mai presus de toate, ce înseamnă voința acestui rege. Să tremure în fața lui. Era datoria principală a unui rege adevărat, a unui urmaș demn de numele gloriosului Erehteu !

Pallas auzise, că în Creta, Egipt, Mesopotamia regii erau niște făpturi superioare. Dar cum zeii nu coborau pe pământ ca să-i sperie pe oameni, au hotărît să devină ei zei. Un asemenea rege îi trebuia Athenei ! Să se piardă supușii săi doar văzîndu-l. Și ce a urmat ? A venit acest prăpădit, această „jucărie“ în mîinile unor ursitoare spunînd că are un fiu și îl proclamă în fața poporului moștenitor al tronului Athenei.

Poți să înghiți una ca asta ? Ce bine fusese mai înainte. Viața lui Egeu atîrnase de un fir de ață. Mai ales după ce la sfaturile și străduințele lor, se dusesse oaspete nepoftit, la palat, Medeea, totul mergea foarte bine. Starea lui Egeu îi bucura. Cîrînd Medeea avea să-l ducă pe lumea cealaltă. Și iată că sosește, acum, ca picat din cer, acest The-seu și le distruge toate planurile.

Cum de n-a rămas Pallas ca trăsnet, este o minune. I s-a strîmbat numai gura și se bîlbîia ca un prunc. Își pierduse cunoștința de cîteva ori.

Fiii săi alergară după un tămăduitor. Acesta l-a examinat și a spus că Pallas a scăpat de o mare primejdie. Normal, în acea clipă trebuia să fie ori ținut la pat, ori mort. Îi trase doi pumni zdraveni în nas de-i dădu sîngele, apoi îi mai dădu o iarbă ca să-l ușureze la umblat și plecă.

— Are să se vindece ? îl întrebară fiii.

— E ca și lecuit spuse tămăduitorul. E tare ca un taur.

— Să nu mai pomenești de taur că de la el i se trage. Du-te sănătos !

Într-o dimineață Pallas își adună în jur fiii.

— Dacă îmi sînteți cu adevărat fii... începu el.

— Mai încape vorbă ?

— Atunci dovediți-mi-o. Altfel vă dezmoștenesc pe toți !

— Poruncește !

— Să luați viața acestui venetic pe care blestematul vostru unchi Egeu l-a descoperit — zeii știu unde — și l-a numit fiu și urmaș. Acum e gata să se urce pe tronul vostru. Doar zeii știu ce sînge strîcat curge în el. Iar acum e gata să spurce sîngele vostru regal, sîngele curat al neamului lui Pandion.

— Atunci să-l omorîm !

— Așa ! Iată vorbele pe care le așteptam, de la voi.

— Sîntem gata.

— Atunci ați și făcut o jumătate din drum. Dar dușmanii nu pot fi omorîți numai cu hotărîre. Trebuie să acționați cu tîlc. Theseu nu este un dușman oarecare. Are mîini de fier. Nu m-ar mira să aflu că mamă-sa l-a făcut cu un Lapit. De-aia trebuie bine ticluit totul. Numai în capcană poate fi înfruntat acest Theseu. Ați înțeles ?

Toți păreau că înțeleseseră. Unul dintre ei însă se împotrivi.

— Ce ? se înspăimîntă Pallas. Nu te încumeți ?

— ...Bine dar... e drept ?

— Taci ! Taci din gură ! Nu m-aș fi așteptat niciodată la așa ceva din partea ta ! Tu, prîslea, cel mai iubit...

Pallas începu să plîngă.

— Iartă-mă tată... spuse fiul cel mic.

— Bine... Te iert... Ba, nu ! Nu te iert. Mai întîi să ne spui aici, de față, că gîndești la fel cu frații tăi. Trebuie s-o faci. Pentru binele poporului ești obligat să folosești orice mijloc. Dacă pregeți chiar și pentru o singură clipă, ești pierdut. Poate... mai tîrziu se vor găsi unii care o să spună că am fost cruzi și răi. Să spună ! Pe lume nu există răutate. Așa e numită puterea. Mai stai la îndoială ?

— Tată... Adineauri ai spus „cu tîlc“ da ?
— Am spus. Ei și ?
— Lasă-mă să mă mai gîndesc.
— Păcat... Păcat că în neamul meu s-a găsit și unul... unul...

— ...Laș ? Nu ! Nu sînt laș !

Atunci interveni unul dintre frați :

— Tată... spuse. Nu. N-ai dreptate. Fratele nostru nu este laș. Îl cunoaștem foarte bine. Este cel mai viteaz dintre toți.

— Atunci, de ce se poartă ca un laș ?

— Asta mă-ntreb și eu. Pentru că s-o știi — el te iubește cel mai mult. Este gata să dea ascultare poruncilor tale. Nu-i așa, frate ?

— Așa e, răspunse prîslea. Dar cu o condiție. Ca aceste porunci să fie drepte.

Pallas se înfurie.

— Toate poruncile unui părinte sînt drepte.

— Nu, tată...

— Cum ?

— Da. Mai înainte ai spus că trebuie să ne atingem țelul prin orice mijloc, prin uneltiri și capcane.

— E, și ?

— Nu sînt de acord. Sînt gata să înfrunt pe oricare. Dar în luptă dreaptă, nu necinstită.

— Afară !! Afară din casa mea ! Pacoste ! Pacostea familiei mele ! Ia uite colo la răsfățatul neamului ! Îmi cere luptă dreaptă, deschisă, de parcă ar exista cineva care să poată lupta piept la piept cu acest monstru pe care Egeu și l-a adus acasă. Nu prin capcane, cică. Dar unde-i răul dacă o capcană este în stare să-ți ofere un tron ?

Le ceru celorlalți să-i scoată din ochi acest „pai“, să smulgă „din rădăcini această buruiiană“ care a încolțit în casa lui.

— Luați-l de-aici ! Așa. Și-acum adunați-vă din nou în jurul meu. Am spus mai adineauri că trebuie să lucrăm cu tâlc. Adică să chibzuim bine. Ei acum pot să vă aștern în față planul meu. Așteptați să apună luna și apoi duceți-vă la statuia zeiței Athena... !

— Și ce să facem acolo ?

— Spargeți-o ! Murdăriți-o ! Apoi răspîndiți pretutindeni zvonuri că acest sacrilegiu l-a înfăptuit Theseu. Puneți și cîțiva martori care au fost de față cînd acest **Theomah**¹ a pîngărit-o pe zeiță.

Într-adevăr. Sacrilegiul era mare. Astfel era sigur că poporul văzînd îngrozitoarea faptă se va răscula pînă la unul și-l va pedepsi pe profanator.

— Sînteți cu toții de acord ? încheie Pallas.

— În toate privințele.

— Atunci, la treabă ! Dar mai întîi mergeți să vă cumpărați niște martori. Vă dau talanții. Cîți vreți. Mai cumpărați niște ciomăgași și o șleahță de scandalagii. Martorii, oricît ar fi de buni, nu ajung. Trebuie neapărat să existe și alți oameni care să se-nfurie, să se revolte prin strigăte și amenințări. Lucrurile trebuie să fie perfect gîndite, să pară firești, să nu lase o urmă, cît de mică, de bănuială. Ați înțeles ?

— Desigur.

— Atunci, la treabă !

Fiii lui Pallas plecară în căutarea martorilor. Știau unde puteau să găsească asemenea lepădături. La Ceramicos². Așa și făcură. Erau acolo destui. Tolăniți pe iarbă, sforăiau zdravăn.

Fiii lui Pallas îi treziră cu ciomegele ori înghiontindu-i.

¹ Cel care-i urăște pe zei.

² Ceramicos = Cărmidăria. Mult mai tîrziu în acest loc a fost înființat vestitul cimitir antic cu același nume.

— He ! Sculați-vă ! Ia spuneți, ce-ați visat ?

— Io... spuse unul... Io am visat că eram preot.

— Io... nu eram preot spuse un altul. Io eram Arhonte și mîncam plăcinte.

— Cum ! Scîrboșilor ! Nu cumva ați furat plăcintele morților ?

— Ps ! Dacă furam n-am fi visat plăcinte.

— Ia ascultați aici. Dar cu atenție.

— Hai ! Zi-ne !

— Vreți să vă îmbogățiți ?

— Auzi. Lăsați-ne să dormim !

— Nu ! după aceea. Mai întîi vă facem bogați.

— Tu, cine ești ?

— Arhonte.

— Atunci, hai ! Fă-ne !

În același fel i-au cumpărat și pe „răsculați“ și pe ciomăgari. S-au întors acasă la amiază și așteptau să se întunece. La miezul nopții ieșiră tiptil și se îndreptară spre locul unde îi așteptau ciomăgarii.

* * *

A doua zi, dis-de-dimineată, o mare zarvă izbucni în tot orașul. Țipete, blesteme, înjurături. Neliniștit, Egeu trimise cîțiva dintre oamenii lui să vadă despre ce e vorba.

Vestea pe care au adus-o era înspăimîntătoare. Poporul cerea neîntîrziat capul veneticului care o pîngărise, cică, pe zeița Athena.

— Al cărui venetic ? întrebă Egeu. Nu cumva al fiului meu ? Dar de cînd a sosit doarme. N-a ieșit din palat nici o clipă.

— Și totuși... sînt oameni care jură că l-au văzut. Se lovesc cu capul de pămînt și jură că l-au văzut cu ochii lor.

— ...Cu ochii lor vînduți. E și Pallas acolo. Și fiii lui. Nu-i așa ?

— Da. Dar stau mai departe.

— Aceasta le scoate la iveală vina.

Apoi Egeu se duse și-și trezi fiul.

— Theseu ! strigă. Hai ! Îmbracă-te și vino cu mine. Nu-ți uita spada.

— Unde mergem ?

— Să ne batem cu Minciuna cît e încă proaspătă.

Theseu se supuse imediat poruncii tatălui său. Peste puțin erau la Propylée și coborau în oraș.

Vacarmul era atît de mare încît îi asurzea. Erau într-adevăr unii care se sfîșiau.

Egeu se duse direct la ei.

— Ia veniți încoace. Da. Voi. Ceilalți, liniște ! Ia spuneți-mi cine a făcut această crimă ? întrebă arătînd spre statuia zeiței.

— Uite, el ! strigară într-un glas provocatorii. Străinul acesta care stă lîngă tine. L-am văzut, iacă, cu acești ochi.

Theseu nu așteptă să vadă cum va reacționa tatăl său.

Se repezi asupra mincinoșilor și apucînd doi de gît îi ridică în sus.

— Spuneți încă o dată. Eu eram ? Dar cu voce tare, ca să audă tot poporul. Eu eram ?

— Ai ! Ai ! Ai !... țipau martorii mincinoși. Tu ? Tu, ai zis, stăpîne ? Da de unde !

— Mă cunoașteți ?

— Nu.

— Atunci cum de m-ați arătat ?

— Nu noi... Uite... Îi vezi ? Acești flăcăi... și arătară spre fiii lui Pallas. Acu lasă-ne, că murim.

— Mai spuneți o dată. Cine v-a plătit ?

— Fiii lui Pallas.

— Și cine a făcut acest sacrilegiu ?

— Tot ei.

Theseu le dădu drumul iar oamenii o luară la fugă ca sloboziți din arc.

— Unde sînt cei care se zbăteau și vărsau rîuri de lacrimi ? întrebă din nou Theseu.

— Au rupt-o la fugă. Praful și pulberea s-a ales de ei.

Atunci începu să vorbească Egeu.

— Spuneți-mi, cetățeni ai Athenei. Mai credeți că fiul meu a făcut acest sacrilegiu ?

— Nu, nu ! strigă poporul.

— Dar credeți că e bine ca acești ticăloși care au făcut o asemenea faptă blestemată să rămînă nepedepsiți ?

— Nu ! Moartea ! Și ca un val se năpustiră asupra fiilor lui Pallas.

Aceștia scoaseră îndată săbiile.

— Ascultați, atenieni ! N-avem nimic cu voi ! strigă Pallas. Noi vă iubim și vă cinstim. De aceea îl vom pedepsi aspru pe-acest venetic spurcat care i-a îngrozit pe martori făcîndu-i s-o ia la goană. Dar noi nu vom lăsa această ofensă nepedepsită. La o parte ! Haideți înainte, vitejii mei ! Pedepsiți-l pe acest urmaș măsluit care a venit aici ca să uzurpe tronul strămoșilor noștri !

Poporul se dădu în lături.

Fiii lui Pallas se repeziră cu săbiile în mîini, învîrtindu-le cu mînie.

Deodată toți simțiră o străfulgerare.

Ca un zeu legendar, Theseu se năpusti în mijlocul lor. Lovea atît de repede și atît de avîntat încît lăsa să se vadă doar sclipirile săbiilor și să se audă zgomotul lor metalic.

Pînă să se lămurească de cele ce se întîmplau, fiii lui Pallas zăceau la pămînt, unii răniți, alții morți.

Pallas însă nu intrase în luptă. Stătea deoparte cu fiul cel mic urmărind înfruntarea. Dar cînd văzu cu ochii lui măcelul fiilor săi trase spada și intră și el în luptă.

În zadar încerca fiul său cel mic să-l oprească. Bătrînul îl îndepărtă cu un ghiont și se prinse în luptă. Moartea veni ca un fulger. Nici nu apucă să ridice sabia și Pallas fu secerat.

Atunci se întîmplă ceva ciudat. Ultimul fiu al lui Pallas lăasă jos sabia și se duse la locul luptei. Theseu o lăasă și el îndată pe a sa.

— Și eu sînt fiul lui Pallas... spuse.

— Și unde ți-e arma ?

— Supușii regelui se înarmează doar în preajma războiului. Poruncește-mi. Dacă-i război, să-mi iau spada.

— Fiu al lui Pallas, nu cumva prin război înțelegi și răzvrătirea familiei tale împotriva tronului legitim al Athenei ?

— Nu. Altfel intram și eu în luptă.

— Atunci ia-ți spada. Nu ca să mă înfrunți, ci ca să o păstrezi pentru clipe mai potrivite. Acum du-te acasă și trăiește în pace.

Egeu alergă să-și îmbrățișeze fiul. Poporul îl slăvea pe erou. Eroul care scăpase pentru totdeauna poporul de vrajbă.

Se înnoptase, dar atenienii continuară să-l sărbătorească pe erou, la lumina făcliilor, pînă în zori.

Cu această izbîndă primul cerc al isprăvilor lui Theseu a fost închis.

A doua zi, un vas regesc plutea vesel spre orașul Trezena ca s-o aducă înapoi pe regina Etra, care, nemaiavînd nici o știre despre soarta fiului său, vărsa iacrimi amare. Despre soarta bărbatului său aflate. Oameni credincioși îi povestiseră des-

pre cele petrecute la curtea Athenei. Și despre moartea lui Androgeu, moștenitorul tronului din Cnossos, și despre băătălia și înfrîngerea atenienilor, și despre tributul odios pe care trebuiau să-l plătească Cretanilor.

Un singur lucru nu-l știa. Nenorocirea abătută asupra lui Egeu din pricina Medeei.

Credincioșii ei n-au vrut să-i chinuiască sufletul nobil, și-așa destul de chinuit pînă atunci.

Cînd trezenienii au aflat ce mare erou a legănat orașul lor au vărsat lacrimi de bucurie. În cinstea lui au ridicat o fîntînă în mijlocul orașului căreia i-au dat numele de Theseu.

La plecarea Etrei n-a rămas nici un om în oraș. Au dus-o cu alai, cu toții, pînă la mare. Pînă și copiii și-au lăsat joaca și-au coborît la țarm unde o aștepta pe Etra vasul atenian.

Spre seară nava regală ancora în apele portului Faleron, unde întreaga Athenă aștepta să sosească regina mult iubită.

Primul, sări pe vas Theseu, care o luă în brațe pe mama lui și o lăsa în mîinile tremurătoare ale tatălui său.

Așa a luat sfîrșit cea mai tragică perioadă a Athenei, care a durat șaisprezece ani, tot atît cîți avea și Theseu.

S-a încheiat o epocă. Din păcate însă, nu și tragedia.

CAPITOLUL VIII

Așa era. Pentru oamenii buni nu există viață tihnită, neumbrită de griji. Nu găseau fericirea deplină. Doar cei odioși, călăii, și-o aveau pe-a lor. O fericire întinată.

Cu toate că din afară Athena părea cuprinsă de fericire, pe dinăuntru tristețea și deznădejdea îi rodeau măruntaiele. Un nor negru și amenințător se rotea pe deasupra acoperișurilor caselor.

Acele zile senine de pe vremea lui Dedal se duseseră fără să se mai întoarcă.

De curînd sosise primăvara, sărbătoare a vieții și vreme a florilor. Dar și a durerii. Pentru că paisprezece dintre cele mai frumoase și mai mirositoare flori ale ei aveau să fie rupte din tulpini și date drept hrană hidosului Minotaur.

În ultima vreme, la Athena mamele nu-și mai legănav copii. Îi boceau, pentru că știau... Nu-i mai creșteau pentru ele ci pentru acel monstru îngrozitor din Creta.

Într-o zi, pe cînd se apropia sorocul pentru plata tributului, Theseu îi spuse tatălui său că vrea să vorbească cu el între patru ochi.

— Tată... spune-mi... cine hotărăște acest „tribut“ ?

— Sortii.

— Bine. Dar vreau să știu... Nu cumva acești sorti ocolesc vreo familie ?

— Nu. În afară de cele fără copii, și de familia regală, pe niciuna.

— Cum ? tresări Theseu. Familia regală nu trebuie să plătească ? De ce această deosebire ?

— Pentru că... încercă să explice regele stingerit. Pentru că... Uite... pînă acum se știa că regele nu are copii.

— Nu avea. E adevărat. Dar acum cînd are ? Egeu simți un fior de gheață în spinare.

— Ce vrei să spui ?

— Zeii n-au dreptul să facă această deosebire. Și, bineînțeles, nici oamenii. Atunci, cine o face ?

— Theseu ! Ascultă. După cum știi, moștenitor al tronului este unul singur. De aceea nu are voie să se sacrifice.

— Da ? Frumos. Adică ceilalți părinți nu sînt părinți și nici copiii lor nu sînt copii ? Tată !

— Dar ei nu sînt urmași ai...

— Mă mir, tată, cum tu, un rege atît de cinstit și drept, poți să grăiești asemenea vorbe. Deci, după tine, fiul unui rege este mai prețios pentru tatăl său decît fiul unui biet olar ? Parcă mama lui l-a născut fără dureri ? Ori sacrificarea acestui copil îi va aduce mamei mai puțină durere ?

— Nu pot. Nu pot să te ascult vorbind astfel !

— Dar este un adevăr, dragă tată. Un adevăr pe care îl înfruntă toți părinții din Athena. De ce să nu-l înfrunte și părinții mei ? Vreți să mă înjosiți ? Nu cred... Atunci ce se întîmplă ? Nu cumva, pentru că sîntem regi am încetat să mai fim oameni ?

— Nu... Desigur că nu.

— Tată. Datoria regilor nu este să se facă iubiți, ci să-și iubească poporul. Și cum își pot arăta această iubire ? Mi se pare că nu numai luînd parte la bucuriile lui, ci mai ales la durerile și sacrificiile lui.

— Ce... Spune-mi, ce vrei cu toate astea Theseu ?

— Vreau să spun, tată... că și eu sînt unul dintre tinerii Athenei și că trebuie să-mi vină și mie rîndul la tragere.

— Ai să-i frîngi inima mamei.

— Celelalte mame n-au inimă ?

— Mi-ai mai spus asta... Mi-ai mai spus-o...

— Și-am să ți-o spun întruna, pînă cînd te vei hotărî să mă lași. Cum vrei să umblu de-acum încolo pe străzile Athenei ? Să-mi crape obrazul de

rușine ? Să aud : „Iată ! trece privilegiatul !“ Nu, nu pot. În primul rînd regii sînt aceia care trebuie să dea exemplu nu cum se pășește ca regii, ci cum mor ca oamenii.

Egeu se așeză pe un anacindru.¹ Simțea că nu-l mai țin picioarele. Cea mai mare nenorocire era că Theseu avea dreptate. Vorbele lui îl zdrobiseră. Da, Theseu avea dreptate. Astfel, și numai astfel trebuia să se poarte un adevărat rege ! Totuși această călătorie atît de lungă, pe mare, spre Creta, nu era una oarecare, chiar dacă o pîndeau aceleași riscuri. Aici era vorba de o călătorie fără întoarcere. Iar el era bătrîn. Mîine, poimîine avea să părăsească această lume. Și atunci ? Pe ce mîini va cădea sceptrul Athenei ? Asupra acestui lucru voia să stăruie. Ce soartă va avea tronul Athenei.

— Tată... spuse Theseu. Bărbații din Athena nu se termină cu noi. Un alt atenian va ocupa acest tron, poate mai destoinic și mai înzestrat decît strămoșii lui Erehteu. Nu te neliniști, tată, de soarta Athenei. Orașul nostru își va găsi singur calea pe care s-o urmeze ca să devină înfloritor.

Egeu își ascunse capul în mîini chinuit de tristețe.

— Lasă acum vaietele, tată. Gîndește-te puțin și la ceilalți atenieni care au copii de aceeași vîrstă cu mine. Fii bărbat !

— Sînt bătrîn...

— Nici ceilalți nu sînt tineri. E rușine ca regele să se arate mai puțin curajos decît supușii săi.

— Eu, de acum... Gata. M-a doborît durerea. Ajută-mă să mă duc în pat. Îmi dau seama că mă

¹ Un pat mai îngust, cu o rezemătoare la un capăt, folosit de greci și romani la oștețe sau pentru odihnă.

străduiesc fără rost să schimb o hotărîre luată după o asemenea chibzuință. Poate că acesta este cel mai drept mod de a gîndi. Dar să nu-i ceri unui tată bătrîn și chinuit să fie nesimțitor cînd e vorba de propriul său copil. Te rog, numai, să nu afle nimic maică-ta. O să moară mai înainte ca tu să fii mort. O, Moira ! Cu ce otravă ai udat ultimele zile ale lui Egeu !

Theseu își ajută tatăl să se ducă în camera lui. Apoi, pășind ușor ieși din palat și coborî în Agora.

Într-adevăr. Întreaga Athenă era învăluită de lințoliul morții. Toată lumea se pregătea. Atunci, Theseu se gîndi că hotărîrea lui de a lua parte la tragere era fără prea mare folos. Dacă numele lui nu ieșea din urnă ? Dacă rămînea pe dinafară ? Atunci toate planurile și speranțele lui ar fi fost zădărnice. De fapt el nu voia să se ducă în Creta doar ca să se sacrifice. Acest lucru, într-o oarecare măsură, era mai ușor. Nu. Theseu nădăjduia mai mult. El dorea nu numai să fie un exemplu pilduitor, ci să salveze Athena de acest tribut îngrozitor. Deci nu-i rămînea decît să se ducă de bună voie, fără să mai ia parte la tragere.

Totuși... Zvonurile care veneau de peste mare spuneau că Minotaurul, într-adevăr, era un monstru de neînvins. Că nu exista putere omenească în stare să-l înfrunte. Doar una zeiască ar fi putut-o face. Theseu știa. O asemenea putere nu avea. Era doar un simplu muritor. Așadar soarta îi era pecetluită de pe acum. Însă... el nădăjduia. Mult. Și chiar dacă pînă la urmă murea această pierdere avea să fie de folos atît neamului său cît și poporului.

Egeu se prăvăli în pat ținîndu-și întruna tîmplele în mîini de desperare.

Dacă sorții hotărau asupra fiului său ? Puteai să te aștepti la orice. În viață doar cele pe care nu te aștepti nu întârzie să vină. Soarta nu este întotdeauna oarbă. Rareori se întâmplă să mai și vegheze. Dar... să luăm lucrurile în serios. Nu soarta, ci anumiți oameni sînt orbi. Dar sînt și dintre aceia care văd departe, uneori chiar dincolo de vremea lor. Sînt și alții care își schimbă soarta, Moira care — în epoca aceasta — nu îndrăznește să o schimbe ci nici măcar să o atingă.

Unul dintre acești oameni a fost Theseu. Unul dintre puținii oameni care au cutezat, nu numai în timp de război, ci și de pace, să schimbe lumea, să arunce toate lucrurile învechite și să le înlocuiască cu altele noi.

După ce bătrînii se adunaseră în jurul urnei și erau gata să scoată primul nume, se apropie de ei Theseu rugîndu-i să tragă cu un număr mai puțin.

— N-am înțeles bine... Ce dorește fiul lui Egeu ? îl întrebară bătrînii.

— E foarte simplu... spuse Theseu. În loc de paisprezece vă rog să trageți numai treisprezece nume.

Dar nu apucă să termine Theseu că o altă voce se ridică din partea unde se aflau adunați tinerii.

— De ce nu doisprezece ? se auzi.

— Poate și unsprezece ! strigă altcineva.

— De ce nu zece ?

— Nouă !

Bătrînii ridicară mîinile ca să oprească acest val de sacrificiu. În zadar însă. Tinerii au continuat, pînă cînd au ajuns la numărul necesar.

Aici se ivi însă o problemă. Nu se întrunise numărul de fete. Bătrînii erau gata să înceapă din nou tragerea cînd se întâmplă ceva nemaiauzit. Șapte fete se grăbiră să-și ofere de bună voie ti-

neretea voind parcă să se apropie întrucîtva de mărinimia lui Theseu.

Cei mari izbucniră în plîns. O asemenea dăruire ! Un asemenea spirit de sacrificiu ! Nu merita oare acest popor, care încălzea la sînul său un asemenea tineret, să fie scăpat de acest crud tribut ? Nu merita să trăiască liber, fără acest coşmar care-şi întindea ghearele deasupra somnului chinuit al acestui oraş ?

Sortii nu au mai fost traşi. Numărul de jertfe fusese întrunit şi fără ajutorul lor. Moştenitorul tronului dăduse un exemplu minunat, iar tinerii Athenei îl urmaseră.

Sosise ziua plecării. Cu cîteva zile mai înainte Theseu coborîse în portul Faleron ca să vadă cum merg pregătirile.

— Cine a ales acest vas ? îi întrebă el pe oamenii care întinseseră pe nisip o pînză mare pe care urmau s-o vopsească în negru.

Oamenii nu ştiau ce să răspundă. De fapt, nici lor nu le plăcuse vasul. Era mai degrabă un vas de transport, o olcadă leneşă.

— Trimiteţi-l înapoi, spuse şi aduceţi altul, un dromon¹ cu treizeci de vîsle. Mi se pare că este unul.

— Da. Nava *Theoria*. Deci... să-l aducem ?

— Mai întrebaţi ? Haideţi să mergem împreună.

Theoria era dromonul regal pe care nu-l întrecea nici un vas pe lume în viteză şi-n frumuseţe.

Theseu îl privi cu atenţie şi-l întrebă pe unul şi pe altul de calităţile ori defectele navei.

— Zace aici de ani spuse un bătrîn. Mi se rupe inima cînd îl văd căci eu l-am construit.

— Şi-acum ce faci aici ?

¹ Vas rapid de escortă.

— Nimic din nimic. Vin și-l plîng. Familia regală nu mai merge la Delos, la sărbătorile lui Apollon.

— O să mai meargă.

— Zeii să o ajute... Dar trebuie să fie reparat. Pe ăici, pe colo îi mai lipsește cîte ceva. Ba un opac, ba o parîmă e pe jumătate putrezită... Apoi trebuie vopsit.

— Cunoști pe cineva care...

— Cunossc unul. Dar e prea bătrîn. Sau mai degrabă necăjit.

— Unde e ?

— Aici. În fața ta. Am să spun bătrînețelor mele să se oprească puțin ca să-ți îndeplinesc dorința.

— Cînd începem ?

— Acum.

Bătrînul se apucă de treabă cu bucurie copilărească. În cîteva zile nava era gata.

Theseu își alege echipajul singur dintre cei mai devotați bărbați care se oferiseră singuri. Printre ei era și căpitanul Feretreon, un încercat luptător cu valurile. Ca șef de echipaj îl puse pe Thoas, drept cîrmaci pe Menesthes, un bărbat minunat, pe Solon ca pilot etc.

Credea că, omorîndu-l pe Minotaur, cu un asemenea echipaj putea să scape ușor, pentru că toți erau oameni îndemînatici, viteji și puternici.

Și navele cretane erau vestite dar nici una nu avea treizeci de vîsle și o carenă tăioasă ca o sabie. Vasele lui Minos erau, în cea mai mare parte, de transport decît de război. Ostașii lui erau viteji și neîntrecuți în luptele pe uscat.

A doua zi se duse să-și aleagă vîslașii. Dar și aici flăcăii se oferiră singuri. Theseu alege nu

treizeci, ci şaizeci de oameni ca să se poată odihni cu rîndul.

Cu toţi erau bărbaţi voinici, cu muşchi de oţel, care înspăimîntau chiar şi marea. Acum nu-i mai rămînea decît să obţină victoria pentru că întoarcerea îi era asigurată. Şi atunci numai dacă ar avea vase zburătoare ar mai putea Minos să prindă *Theoria*.

Cînd locuitorii din Faleron văzură hotărîrea de pe chipul lui Theseu şi al echipajului său simţiră o undă de speranţă strecurîndu-li-se în suflet. Cine ştie? Poate că de data aceasta floarea Athenei avea să scape de la moarte.

— Hei... ce spuneţi, oameni buni? De data aceasta să sperăm?

— De ce nu? răspunse unul. Ce-avem de pierdut? Nimic.

— Cum nimic? se supără altul.

— Ei, ce vom pierde, omule?

— S p e r a n ţ a... Iată.

— Şi, iartă-mă, mult înseamnă asta?

— T o t u l !

— Vai... Vai de noi.

— Taci! Să nu mai aud astfel de cuvinte! Mai bine pleacă.

După ce se uită cu atenţie, Theseu porunci să se pregătească şi cea de-a doua pînză. Una albă şi una neagră, ca să dea ascultare dorinţei tatălui său.

— Şi cu care vom porni? întrebă Menesthes.

— Cu cea neagră.

Astfel îl rugase Egeu pe fiul său. Dacă ieşea învingător să schimbe pînză neagră cu cea albă ca să afle şi el şi întreg poporul Atticii că *Theoria* se înapoia învingătoare.

— Să te întorci teafăr și sănătos fiule. Bătrînul tău tată te va aștepta cu nerăbdare... spuse, cu glas tremurător, Egeu.

Căpitanul dădu ordinul de plecare. Vislele se scufundară brusc în apă. Nava porni. Un bocet sfîșietor izbucni de pe mal, însoțind nava ca o pasăre jeluitoare, pînă cînd aceasta ajunse la promontoriu.

Marea era calmă și senină. Foarte puțin ajuta vasul pînza aceea neagră. O înălțaseră mai mult ca un lințoliu. Nu era oare vasul acesta un coșciug plutitor care-și ducea morții de vii, ca să-i treacă peste Acheron ?

Amar și sfîșietor este să conduci oameni vii, fără să fie loviți de vreo săgeată sau de boală, la cea mai îngrozitoare înmormîntare. Oameni plini de sănătate jertfiți lăcomiei unui rege nemilos, pe care nu-l satură doar victoria, ci caută să o transforme într-o înjosire a adversarului înfrînt.

Pentru Minos, corabia care plutea acum spre Creta nu era încărcată cu oameni, ci cu hrană pentru Minotaur.

Theseu ședea la pupă și urmărea dus pe gînduri dîra pe care o lăsa în urma sa *Theoria*. Se gîndea la soarta crudă a orașului său natal. O știa bine. Dacă atenienii înșiși nu puteau să-și schimbe soarta, atunci aceste călătorii nu aveau să se mai termine niciodată. Pentru că — era limpede — nu exista pe lume un alt oraș care să-l poată înfrunta pe neînvinsul rege al Cretei. Minos era stăpînul mărilor. Atotputernicia sa se întindea pînă în Africa, acolo unde regii, cu puteri de zei, își tîrau după ei popoarele ca pe niște turme de vite.

Cînd un bărbat fără suflet ori fără carte dobîndește o putere mare, dar fără să știe cum s-o fo-

losească, atunci această putere se transformă în nebulie.

Dacă ești rege absolut, sau mai bine-zis stăpînitor de oameni, atunci — chiar de nu vrei — devii, cu siguranță, inuman și monstruos. Această lege nu au schimbat-o nici secole întregi.

Acolo, se zice, pe țărmul african, oamenii trăiesc ca niște ființe fără libertate, ca ostatici. Acolo, totuși, și marea, și pămîntul, și livezile sînt moșia faraonului, chiar și oamenii. Astfel faraonul pune să lucreze pe una din proprietățile sale altă proprietate. Consuma cantități uriașe de sudoare pe care o transforma în aur.

Acolo, cîcă oamenii trăiau foarte puțin, cam douăzeci de ani. Dar faraonului nu-i păsa.

A doua zi Theoria ocoli capul Sunion și ieși în larg, unde întîlni vînt prielnic. Vîslașii ridicară vîslele la bord și se lungiră pe punte ca să-și mai tragă sufletul. Erau într-adevăr frînți de oboseală.

În această parte a Atticii țărmul era abrupt și aproape pustiu. Pentru că în ultimii ani ogoarele rămăseseră nearate. Oamenilor le era frică de taurul din Maraton.

Acum, însă, se zăreau, ici-colo, dîre de fum. Da. Oamenii nu mai aveau de ce să se teamă și începuseră să se întoarcă pe ogoarele părăsite. „Oh... spuse încet Theseu, apucasem să fac și eu ceva pentru semenii mei.“

După ce ocoliră insula pustie Macronisos, le apărură în față insula Cea. Niște coloane albe ce se înălțau pe un pisc arătau că acolo, undeva trebuia să se afle un templu al lui Poseidon.

După această insulă se întindea largul imens, care nu se oprea decît la insula Creta, ca să se continue apoi pînă la țărmul african.

Din Faleron, mamele porniră spre Athena, istovite, aproape moarte de durere. Întreaga Athenă era îndoliată. Coplesit de aceeași cernită tristețe Egeu urcă pe Acropole.

Acolo, în palat, îl aștepta Etra cu părul despletit, pradă unui bocet sfîșietor, fără de sfîrșit.

CAPITOLUL IX

Pe insula Creta lucrurile rămăseseră neschimbate, așa cum le-am lăsat în paginile cărții închinată lui Dedal.

Se știe că un stat războinic nu face nimic altceva decît să se războiască. În primul rînd. Și să risipească bogățiile adunate de pe urma războaielelor. În al doilea rînd.

Mai știm că Minos nu se mulțumea cu izbînzile dobîndite pe cîmpul de luptă. Avea și alte ambiții. Căuta să-și cîștige și faimă de bărbat puternic dar și glorios.

De aceea, după ultima sa izbîndă îl chemă la el pe Dedal ca să-i comande noi opere. Care? Nici el nu știa. Mintea sa acoperită cu aur și udată de sînge era incapabilă să se gîndească la altceva în afară de război. Era obișnuită să confunde crima cu gloria, înfrîngerea cu răzbunarea, înțelepciunea cu cruzimea.

Așadar, Minos, nu găsea nimic. Nu-i trecea nimic prin minte. De aceea îi porunci lui Dedal să găsească el. Dar inspirația nu se poate supune poruncilor. Chiar dacă artistul — slujitorul ei — este rob, arta rămîne liberă. Nu o atinge nici o

lege. Și nici voința oamenilor. A acelor care pentru ea rămân străini și nepricepuți.

Robul lucrează numai, nu și creează. Da. Pentru că altfel nu-l mai poți ține rob. Și trebuie să-l eliberezi. Cel ce creează, nu este robul nimănui. Și-l lăsa pe Minos să insiste.

—Slăvite Minos... Mi-ai dat poruncă. Nu îmi ajunge.

— Ce mai vrei ? Aur ? Îl ai !

— Nu. Ceva mult mai valoros. Liniștea, tihna.

— Îmi ceri lucruri încâlcite și... neînsemnate. Nu pot să-ți îndeplinesc dorința. Liniștea... Nu o cunosc. N-am întâlnit-o niciodată. N-am avut de-a face cu ea. Dacă o găsești prinde-o și fă ce vrei cu ea. Mie nu-mi trebuie.

— Nu o am. Și n-am s-o pot găsi singur.

— Dar cine o are ?

— El, cel care a ucis-o.

— Așa ? Atunci e bine. Trebuie să-l găsim, să-l ucidem și să luăm liniștea înapoi !...

— Vai, tot de omoruri vorbești, rege ! Dar de data aceasta și ucigașul și victima vor fi una și aceeași persoană.

— Cine ?

— Tu. Tu mi-ai luat liniștea. Tu, rege, mi-ai ucis-o. Și în loc să-i redai viața, vrei s-o mai omori o dată !

— Multă filozofie mai îndrugi și n-am timp ! Cere-mi lucruri care pot fi prinse.

— Nu, rege. În zadar. Tu de mai mult timp îți speli ochii cu sânge, iar eu cu lacrimi. Vezi !... Niciunul dintre noi cu apă. Mă gândesc acum la cea mai strălucită construcție, pe care nici soarele n-a văzut-o vreodată. Dar n-o să ai ochi ca s-o admiri. Ochii însîngerăți nu pot să admire, ei urăsc doar. Deci... Mă-ntreb. De ce să mai înalț ?

— Îmi spăl ochii cu sînge, ai zis ? Dar ce altceva pot face ? Sînt războinic. Ce e apa... nu ştiu. Cunosc numai sîngele şi vinul. Şi tu îmi ceri acum să gust apă chioară.

— Eşti nedrept, rege. Nimic pe lume nu-i mai bun decît apa. Îţi răcoreşte inima, îţi limpezeşte văzul, îţi spală mintea de gînduri rele. S-o ştii de la mine, rege. Dacă ai să-ţi mai speli mult ochii cu sînge curînd ai să orbeşti. Şi n-are să-ţi orbească doar vederea, ci şi mintea, şi-atunci nu va vedea pe cine îndreptăţeşte şi pe cine nu.

— Îţi faci gînduri negre, Dedal. Ai grijă să dormi. Mi se pare că nopţile stai de veghe.

— Somnul este fiul Liniştei şi nu vine niciodată fără mama lui.

— Spune-mi, Dedal, ce te frămîntă ?

— Opera care m-a glorificat.

— Labyrinthul ? Dar ţi-a adus glorie.

— Nu, ruşine !

— Vorbeşti necugetat.

— Rege ! Construcţiile frumoase sînt înălţate pentru fiinţe frumoase, nu pentru monştri. Ceea ce ai făcut din opera mea este cea mai mare insultă, cea mai mare înjosire ce mi s-a adus vreodată.

— Şi unde voiai să-l pun pe Minotaur ?

— Acolo unde trebuia să fie de mult. În morimînt.

— Deci... Mă împingi să înfăptuiesc o crimă.

— Cea mai mare crimă este că trăieşte. Nu-l vezi cît de ucigător este ?

Minos căzu pe gînduri.

— Bine, dar... flăcăii şi fecioarele pe care trebuie să ni le trimeată Athena... Ce să fac cu ei ? Cui să le dăm să le mănînce ?

— Trebuie numaidecît să-i mănînce cineva ? Lasă-i să trăiască.

— Unde ? Aici în Creta ?

— Aici... La Athena... Oriunde. Numai să trăiască.

Minos se duse pînă la perete și apoi se întoarse înapoi încruntat.

— Dedal, spuse. Îmi ceri imposibilul. Asta nu se poate. E prețul înfrîngerii lui Egeu. Condițiile trebuie respectate. A fost învins... Să plătească. Nu poate să rămînă nepedepsit un dușman învins. De ce dai din cap ?

— Există, o, rege, pedeapsă mai mare decît înfrîngerea însăși ? Dacă Egeu a greșit cu ceva, a plătit cu înfrîngerea și chiar cu propriul său sînge vărsat pe cîmpul de luptă. Țasta este și scopul armistițiilor. Să nu mai curgă zadarnic atîta sînge. Și totuși, la Athena continuă să curgă. De ce ? Așa ceva nu s-a mai întîmplat niciodată pe lumea aceasta.

— Iată că se întîmplă acum.

— Dar trebuie ?

— Cînd un învingător vrea, înseamnă că trebuie. Și eu vreau !

Dedal tăcu. Înțelesese. Nu mai avea nici un rost să continue. De fapt Minos era fratele Minotaurului. Doar la chip nu semăna. Unul avea cap de taur, iar celălalt cap de om. Dar instinctele erau aceleași. De aceea părea firesc ca Minos să-și hrănească semenul cu trupuri nevinovate. Pentru că instinctul nu poate să-l deosebească pe vinovat de cel nevinovat. Nu există o asemenea deosebire în lumea instinctelor. Legea naturii nu întrebă cu ce hrănești animalul, ci dacă îl hrănești. Iar ce trebuie și ce nu trebuie să faci este legea făcută numai de oameni pentru oameni. Dar Minos în-

cetase de mult să fie om. Era rege. Rege absolut. Adică stăpîn de oameni.

Pe măsură ce trecea timpul Pasifae simțea cum crește tot mai mult distanța ce o despărțea de soțul ei. De multe ori chiar se întreba: „A existat oare o clipă în care Minos să fie om?” Și din nefericire, își dădea seama că nu. Purtarea lui Minos era aceeași din primele zile cînd devenise rege. Pasifae își mai amintea cît sînge se vărsase pentru cucerirea acestui tron, care, de fapt, era atît de șubred. Și apoi, Radamantis, frumosul și dreptul frate al lui Minos, nu fusese el ucis tocmai pentru că era frumos și drept? Chiar și celălalt frate, Sarpidon. Se purtase cu el atît de aspru, încît omul, de disperare, părăsi Creta, ca să nu se mai întoarcă niciodată.

Iată, dar, cine era Minos. Își omorîse adevăratul frate și se înfrățise cu un monstru.

După ce Dedal rămase singur, Pasifae se duse la el ca să-l mai liniștească.

— Oh, marele Dedal! îi spuse. Curaj. Poate că Moira păstrează și pentru tine zile mai bune. Fiul tău crește. Se pare că și el calcă pe urmele tatălui său și că va deveni un mare arhitect.

— Ce să clădească? În ultimul timp ne-a pus să construim palate pentru fiare. Iar eu am ridicat acest palat pentru Pasifae și pentru frumoasele ei fiice. Această palmă pe care mi-a dat-o Minos instalînd în Labyrinth un monstru, nici un alt artist, mai mare sau mai mic, nu ar fi putut-o îndura. Și-acum vine să-mi mai ceară altele... și altele... Pentru cine? El nu este în stare să se bucure de nimic. Pentru ochii lui frumusețea și-a pierdut chipul, nu mai există. Să fac statui pentru animalele sălbatice! Ce să facă cu ele? Să-și frece coarnele?

— Atunci nu construî.

— Ușor de spus. Dar va veni ziua când regele îmi va spune că nu mai are chef să țină la curtea lui un trîndav. Și-atunci unde să mă duc ? La Athena ? Cu neputință. N-am voie. Și chiar dacă aveam, ce-aș fi făcut acolo ? La Athena nu se mai înalță opere de artă. Fîrtații mei pregătesc acum hrană pentru Minotaur.

— Da, o știi.

— Bucuria s-a stins pentru totdeauna din orașul zeiței Pallas-Athena. De ce ? E blestematul acela de tribut. Iată de ce mi-am pierdut somnul. De ce nopți întregi mă perpelesc ca o nălucă nenorocită.

— Nu-ți pierde nădejdea, Dedal.

— Cum ? Minos nu va încuviința niciodată de bună voie, ca patria mea să scape de acest tribut.

— Din nefericire așa este. Mi-am dat și eu seama. Totuși... Cine știe... Poate...

— Regină, cineva trage cu urechea !

Neliniștită, Pasifae ciuli urechile.

— Nu, spuse liniștită, nu e nimeni.

— Ba da... da, cineva a ascultat discuția noastră.

— Nu-i nimic. N-am spus nimic rău pentru nimeni. Cel ce-a ascultat și-a pierdut vremea în zadar. Dar, tu, fiu al lui Eupalamus, ce ai ?

— Regina mea știe.

— Nu... nu ! Mai este ceva pe care-l ascunzi. Spune-mi, ce anume te frămîntă ?

La început tăcu îndelung. Apoi, dînd trist din cap, Dedal spuse :

— Vai de soarta mea... Dar... În numele zeilor, să nu se afle cumva ce-am vorbit. Altfel sîntem pierduți.

— Tu știi foarte bine că sînt în stare să păstrez o taină. Și cu atît mai mult atunci cînd este vorba de cel mai scump prieten al meu. Așadar, dă-i drumul fără teamă.

— Am primit în taină o veste din Athena. Și din păcate mă tem că-i adevărat.

— Ce veste ?

— Moștenitorul tronului Athenei, fiul nenorocitului meu văr...

— Al lui Egeu ?

— Da.

— Și ce a pățit ?

— Se află și el pe vasul care aduce tributul.

— De necrezut !... Cum de au putut părinții lui să încuviințeze un lucru ca ăsta ? De ce nu l-au împiedicat ?

— Era prea viteaz ca să primească așa ceva. A spus chiar că regii sînt făcuți să împartă cu supușii lor mai degrabă suferințele decît bucuriile.

— Ciudați regi are patria ta ! Și cum ai spus ? Vine chiar el, fiul lui Egeu ?

— Din păcate, da. Mîine vasul care aduce tributul va intra în apele cretane.

— De necrezut ! Cum să numim una ca asta ? Nebunie ? Nesăbuintă ?

— Virtute, regina mea.

— Astfel de însușiri au conducătorii voștri ? Și sînt lăsați să... trăiască ? Dar acestea sînt calități zeiești.

— Omenești, regină. De aceea își sacrifică și viața.

— Scumpul meu Dedal, ce pot să fac pentru tine ?

— Nimic. Totuși, te-ai oferit. E și asta ceva. O consolare...

— Fără folos.

— Niciodată o inimă bună n-a fost fără folos.

— Acum, iartă-mă, am să mă duc să văd ce fac fiicele mele. Fedra îmi dă multă bătaie de cap. Este frumoasă, geloasă, lacomă și crudă. Nu are pere-

che printre toate fetele din Creta. Sînt foarte îngrijorată din pricina ei. E cu neputință ca o fată atît de frumoasă dar și de încrezută să sfîrșească bine. Am întrebat Oracolul. Ne-a sfătuit să-i aducem cît mai puține podoabe. Eu totuși o împodobesc. Și-acum plec. Te salut fiul al lui Eupalamus.

— Îți mulțumesc, nobila mea doamnă. Voi rămîne cel mai devotat prieten al tău.

Regina ieși lăsînd în urmă parfumul ei fin și aerul măreției care o însoțea pretutindeni.

Dedal mai rămase încă puțin timp singur și apoi o porni spre casă. Atunci bănuiala sa că cineva trăsesese cu urechea se adeveri. Se auziră niște pași grăbiți și de după peristil apărură Ariadna speriată.

— Dedal, strigă ea : Crede-mă că n-am vrut. Am nimerit aici cu totul întîmplător. Dar auzindu-te povestind despre cele prin care trece patria ta am simțit că mi se înmoaie picioarele și n-am mai putut pleca. Am auzit și despre Theseu. Sărmanul de el. De ce a făcut-o ?

La început Dedal se sperie. Dar apoi se bucură văzînd că era Ariadna.

— Minunate Dedal, continuă Ariadna. Am văzut cît de mult dorește să te ajute mama mea. La fel și eu. Dar e cu neputință. Mai întîi spune-mi cine este acest fiu de rege și cum se numește ?

— Theseu se numește, și se trage din neamul lui Erehteu.

— Spune, tu vezi vreun mijloc care l-ar putea salva ?

— Unul singur. Numai dacă insula Creta se va scufunda și va dispărea de pe fața pămîntului.

— Ai spus despre Theseu că este viteaz ? Da ?

— Am spus, și-o repet.

— Și care-i sînt isprăvile ?

— Multe. Ultima a fost uciderea taurului de la Maraton.

— Îl știu. Este acela care l-a omorât pe fratele meu Androgeu. Știu că nu ești în stare să minți dar eu nu cred că acest Theseu a reușit să-l omoare.

— Pielea lui se află atârnată la curtea palatului. Dar cea mai mare ispravă a lui Theseu nu-i asta. Theseu este înzestrat și cu o virtute pe care foarte puțini oameni o au.

— Mă mir. Care este această virtute ?

— Mărinimia ! Theseu a luat locul unui alt tânăr și acum vine la Creta să moară în locul lui.

— Într-adevăr, spuse Ariadna uluită, aceasta e cea mai mare dintre toate vitejiile. De aceea trebuie să facem tot ce ne stă în putință ca să-l salvăm. Altfel va pieri. Dar din păcate, ca să nu piară el, trebuie să piară Creta. N-ai spus așa ?

— Nu ! Am spus că este atît de imposibil să fie salvat el, cît de cu neputință e să piară Creta.

— Ceea ce înseamnă... șopti Ariadna, că nu are scăpare.

Se îndepărtă puțin și se așeză pe o bancă, pradă tristeții. După cîtva timp se sculă și se apropie iarăși de Dedal.

— Mare meșter... îi spuse rugător, arta ta nu poate să facă nimic ? Pune mareața ta minte să se gîndească, să caute. Eu, vezi... sînt mică, neputincioasă...

— Ești mare la suflet, Ariadna.

— Ce folos ! Eu nu l-am văzut pe Theseu, nu-l știu. Dar știu bine că asemenea oameni rari sînt foarte puțini pe lume. De aceea nu trebuie să piară unul din ei. Trebuie să facem orice ca să-l scăpăm. Nu-i așa ? Firește, mi-e milă și de ceilalți tineri. Ce vină au și ei ? De ce să-și piardă, așa, în zadar, viața ? Crezi cumva, cinstite meșter, că numai

acum îmi este milă ? Că altă dată eram nepăsătoare ? Dimpotrivă. De fiecare dată cînd sosea nava ateniană mă îmbolnăveam de tristețe și plîngeam. Iar tata îmi spunea, văzîndu-mă plîngînd, că nu pot să fiu fiica lui. Că numai Fedra îi era fiică adevărată. Dar nu mă supăram și nici invidia nu mă rodea.

— O, le știu... le știu, Ariadna, pe toate. Le-am aflat...

— Cum ?

— Te-a văzut într-o zi Icar, atunci cînd i-au adus pe atenieni, cum stăteai pitită pe după un copac și plîngeai.

— Nu-i adevărat ! Nu i-am spus că plîngeam pentru asta, ci pentru că mă lovisem la mîină. I-am și arătat mîna învelită într-o bucată de pînză.

— E adevărat. Dar într-o clipă de neatenție bucata de pînză ți-a căzut și Icar n-a văzut nici o rană. Și a venit să-mi spună : „Ariadna a plîns pentru noi“.

— Vai !

— N-ai teamă. N-a spus-o nimănui...

— Cred. E băiat bun. Dar, mult cinstite meștere, mă mir de un lucru. Cum Theseu care a luptat cu atîtea fiare, și care a răpus taurul lui Marathon, nu poate să lupte cu Minotaurul ?

— Acest monstru, Ariadna, e de neînvins. Singurătatea și întunericul îl înfurie. Îl fac de o mie de ori mai sălbatic. Și de aceea atacă cu atîta furie încît nimic nu-i poate sta în cale. Victimele lui, care de altfel sînt îngrozite dinainte, se pierd în fața lui și le îngheață sîngele în vine de spaimă.

— Da, dar Theseu, mi se pare, nu face parte din asemenea oameni. El va lupta.

— Nu de asta mă tem. El va omorî Minotaurul.

— Așa !... Vai, ce bine. Dar atunci de ce te temi ?

Dedal dădu din cap trist.

— Vai, acest flăcău n-are să mai vadă lumina zilei.

— Dar... de ce ?

— Pentru că Labyrinthul, Ariadna, este clădit în așa fel încât cei ce intră în el nu mai pot ieși.

— Niciodată ? Nici unul dintr-o mie ?

— Niciodată. Dar mai bine să ne despărțim acum, nobila mea fată. Nu e bine să fii găsită aici, împreună cu mine. Mai vorbim noi.

CAPITOLUL X

După cum știm, în Creta se aflate deja despre plecarea vasului din Athena și, pe deasupra, și despre încărcătura lui deosebită. O aflate firește, și Minos. Un mic vas care plecase din insula Scyros îi adusese vestea. În toate porturile zicea, se vorbește despre un lucru nemaipomenit. Că între tinerii aduși drept tribut se află și moștenitorul tronului Athenei, trimis să fie mâncat de Minotaur ! Încă un tron dacă i se dăruia lui Minos și n-ar fi fost așa de bucuros. Dar ce anume voiau să arate atenienii prin această faptă ? Îi lovise pe toți damblaua ? Ori se trezise în ei vechea lor mândrie ? La orice puteai să te aștepti din partea lor. Dar dacă s-au răsculat și au cerut să fie trimisă și odrasla regelui la Minotaur ? Hm... Asemenea regi, cu o astfel de purtare o meritau. Bine i-au făcut lui Egeu ! O merita. Dar ! E cu puțință oare ca un rege să-și încurajeze supușii ? Să le încuviințeze

să-și spună cuvîntul ? De nemaiauzit ! Așadar, bine ai mai pățit-o Egeu. Trimite-mi acum odrasla ca să guste și Minotaurul meu puțină carne regească ! Iar cînd Minos află că acest Theseu nu era un moștenitor oarecare, ci chiar un erou, și că el era acela care l-a răpus pe fiorosul taur ce-i ucisese fiul, bucuria lui atinse culmea. Așa... da, zic și eu ! Pentru că, cine știe... dacă acest erou devenea rege ar fi putut să-l înfrunte. Ar fi început un alt război... Iar dacă este atît de voinic și neînvins, precum i s-a dus faima... atunci poate că ar fi fost în stare să învingă pînă și Creta și să reîntoarcă tributul în Athena. Adică să le ceară cretanilor acel tribut îngrozitor. Te pui cu un erou ?

Dar... aici Minos își stăvili gîndul. Odată ce atenienii nu aveau Minotaur n-aveau cui să-i dea drept hrană pe tinerii cretani.

Ceea ce gîndea el era cu neputință să se întîmple. Sigur era faptul că acum nu avea în față un rege potrivit, ci „o gustare“ care să potolească pofta nesățioasă a Minotaurului.

De aceea porunci ca serbările care trebuiau să aibă loc, să fie dintre cele mai strălucite pe care le văzuse vreodată Creta. Merita un asemenea erou să fie înghițit de Minotaur cu muzică și alai sărbătoresc.

Cînd află despre aceste pregătiri Pasifae căzu la pat. O cuprindeau fiorii gîndindu-se numai cum o crimă așa de hidoasă poate să fie atît de trîmbițată. Se închise în camera ei și porunci ca nimeni să nu intre, chiar dacă era vorba și de rege !

Cînd află regele, deveni fiară, și dîndu-i la o parte pe toți cei care îi stăteau în cale, intră în camera reginei aproape turbat.

— E adevărat ce mi s-a spus ? întrebă regele. E o faptă mare.

— Dar e mai mare a ta ? Să-ți trimiți victimele la moarte îngrozitoare și pe deasupra să le mai și batjocorești ? E cinstit, e bărbătesc, Minos, să facem din supușii noștri niște fiare și să-i punem să se distreze în fața victimelor lor ? E o faptă eroică aceasta, Minos ?

— E urmarea victoriei mele.

— Sărbătorirea unei victorii sfârșește odată cu victoria. De ce toate acestea ? Te întrebi cu cine lupți acum ? Sînt oare trofee demne de un învingător aceste vărsări de sînge în timp de pace, Minos ? De acum încolo le vei sărbători singur. Dacă tu uiți că ești tată, Minos, eu îmi amintesc că sînt mamă. Și o mamă nu poate să-i vadă pe copiii altor mame primind o osîndă atît de înjositoare.

Minos fu cuprins de furie. Era gata să izbucnească... Dar își aminti că avea de-a face cu Pasifae, o femeie care se dovedise de multe ori superioară lui.

— Nu poți... spuse pînă la urmă. Nu poți schimba nimic.

— Cruță-i măcar viața fiului lui Egeu.

— Dar fiului lui Minos ? Cine i-a cruțat viața ? Prea repede l-ați uitat pe Androgeu.

— Oricît de lacomă ar fi inima băiatului nostru, cred că s-a săturat de atîta sînge și carne. Gîndește-te numai la un singur lucru : Dacă vreodată vei fi învins, primul lucru ce ți se va cere va fi carnea copiilor tăi. Ori nu ți-a mai rămas pic de milă nici pentru ei ?

— Bine... spuse el mîhnit. Am să văd ce pot face pentru Theseu. Dar numai pentru el. Să fim înțeleși, numai pentru Theseu ! Acum, îmbracă-te.

— Nu ! Categoric nu. Prefer să mor. Ori vrei să mă obișnuiești și pe mine cu aceste spectacole înspăimântătoare ? Să nu-ți treacă prin minte că vei izbuti.

Minos ieși trântind ușa. Se duse în camera sa și porunci să i se aducă cele mai scumpe veșminte de aur și mătase.

Un sol veni în grabă.

— Vasul... spuse. Vasul atenienilor se vede în zare.

— De unde știi că e tocmai el ?

— Are ridicată o pânză neagră.

Vestea se împrășteie în tot orașul. Cnossos se goli. Toți voiau să-l vadă cu ochii lor pe Theseu a cărui faimă străbătuse întreg pământul. Se spunea că era viteaz ca Heracle și frumos ca Apollon. Și iată că acum, această frumusețe și vitejie venea să se îngroape odată cu viața, în gura Minotaurului.

Tocmai atunci, Fedra, care se plimba prin imensul parc al palatului, își zări sora, pe Ariadna, care-și grăbea pașii ca să nu fie văzută cu ochii roșii. Dar Fedra o ajunsese din urmă și o apucă de mână.

— Ai aflat ? îi spuse. Împreună cu atenienii vine și Theseu. Mă mărit cu el !

Ariadna o privi cu dispreț.

— Tu... Crezi că totul îți aparține. Că tot ce e pe lumea asta este al tău...

— Dacă vreau...

— De data asta, chiar dacă vrei n-ai să poți. Îl pregătesc pentru Minotaur.

— N-am să-l las. Îl scap de Minotaur și-l iau eu.

— Adică... soarta lui este să nu scape de pieire...

— Cum așa ? Odată ce-i salvez viața !

— Și dacă am să-l salvez eu ?

— Degeaba. Tot eu am să-l iau ! Nimeni nu rezisă în fața frumuseții mele. Dacă vreau, pot să-l înnebunesc pînă și pe Apollon !

— Bine. Acum du-te.

— Nu-ți alegi și tu un atenian ? Caută unul chipeș și spune-i tatii...

— Îți mulțumesc. N-am nevoie de sfaturile tale.

— Vezi ce nerecunoscătoare ești ?

— Mai ești aici ?

— Bine, plec. Nici nu vreau să mai stau. Mă grăbesc. Am să spun să mi se pregătească cel mai strălucitor car. Am să iau și o floare pe care am să i-o arunc lui Theseu cînd va trece prin fața mea. Dar... toate acestea numai dacă îmi place. Dacă nu, am să-i spun tatii să-l dea Minotaurului.

— Ești nemiloasă !

— Vorbe !... A... spune-mi, a trecut cumva pe aici Icar ?

— Vrei să-l înnebunești și pe el ?

— Pe mucosul ăsta ?

— Va deveni mare ! Ca tatăl său.

— Iată de ce nu-l înghit. Mie nu-mi plac cei mari. Îi prefer pe cei cruzi. Vii ?

— Nu.

— Cu atît mai bine. Mă vor admira numai pe mine.

Ariadna n-o iubea pe sora sa. Era ușuratecă, încrezută, nemiloasă și risipitoare. În afară de tatăl ei nimeni n-o iubea. Toți însă o admirau. Pentru că, într-adevăr, nimeni n-o întrecea în frumusețe. Semăna mult cu mama sa, dar numai la frumusețe. Pentru că în privința caracterului și-a darurilor sufletești nu o atingeau nici pe departe. Iată de ce Minos o deosebea de toți ceilalți copii ai săi. Fedra semăna mult cu Androgeu. În schimb Ariadna semăna mult cu fratele său iubit, Deucalion. Bine că

acesta lipsea din Cnossos, căci altfel s-ar fi împotrivit tatălui său cu atîta înverșunare încît de furie Minos ar fi putut să-l omore.

Minos era disperat. Cum de putea acest băiat să fie atît de sensibil ? Cu cine semăna ? Desigur, cu mama lui și cu sora sa Ariadna. Mare păcat că Fedra nu era băiat. Ar fi lăsat-o — conform tradiției — urmașă a dinastiei cretane Minos, și ar fi fost, cu siguranță, un rege crud și nemilos.

Acest obicei al succesiunii tronului, Minos îl împrumutase de la curtea faraonilor cu o singură excepție că urmașii nu se numeau Minos I, Minos al II-lea și așa mai departe, ci pur și simplu, Minos. Minos era unic. Nu se detrona, nu murea. Rămînea pe tronul Cretei pe veci.

După moartea neașteptată a lui Androgeu, Minos fu cuprins de o mare desperare. Nu găsea alt moștenitor potrivit. Numai Fedra era demnă de un asemenea tron. Dar... din păcate, era fată.

Dar venise oare clipa ca Minos să se gîndească la succesiune ? El se simțea nemuritor. Nici nu-i trecuse prin minte, măcar pentru o singură clipă, că era cu puțină ca marele Minos să părăsească această lume. Să moară ? Cine ? Minos ? Cu neputință ! Tot ce avea comun cu ceilalți oameni era doar chipul. Dar, nu ! Nici la chip nu semăna cu nimeni !

La toate acestea se gîndea Minos cînd își îmbrăca veșmintele aurite. Se credea, nici mai mult, nici mai puțin, un zeu. Porunci să i se tragă la scară carul de aur. Aur... Pretutindeni numai aur. Greșea și el cum au greșit de-a lungul timpului cei avuți crezînd că aurul se teme de moarte. De aceea se îmbrăca cu aur. Tot mai mult aur, ca să alunge moartea. La fel credea și despre bătrînețe.

Ariadna însă, fata lui cea cuminte și modestă, nu credea în nimic din toate acestea. Ducea viața simplă a unei muritoare. Și își împărțea zilele între învățătură și vizitele făcute genialului ei prieten, Dedal.

La fel făcuse și acum... După ce scăpase de laudele încrezutei sale surori se duse la Dedal. Dar pe ascuns. Ca să nu o vadă careva și să o spună tatălui său. Minos îi oprise pe copiii săi să se împrietenească cu copiii muritorilor. Se temea ca nu cumva să se molipsească de la ei de prostul obicei... de a muri. Uitase, vezi, că și Androgeu, nemuritorul, murise.

Ariadna își găsi prietenul în grădina lui, privind îndelung o floare, cufundat într-o tăcere adâncă. Lângă el se afla fiul său Icar.

Cum au văzut-o, s-au ridicat amândoi în picioare în semn de respect. Dar nu erau veseli ca altădată. Ariadna însă se făcea că nu observă. Știa câtă tristețe era cuibărită în sufletul lor. Cu atât mai mult cu cât de data aceasta printre tinerii atenieni se afla și Theseu, ruda lor apropiată.

Ariadna le spusese că a venit ca să le ușureze puțin durerea. Le mai spusese că tatăl său hotărâse, la rugămințile fierbinți ale mamei sale, să-i cruțe viața lui Theseu.

La această veste Icar se bucură. Se însenină chiar într-un zîmbet. Dar Dedal rămase mai departe întunecat.

— Cum... spuse Ariadna, întristându-se, fiul lui Eupalamus nu se bucură deloc ?

— Ar fi trebuit, poate, să mă bucur și eu... spuse Dedal.

— Atunci, de ce nu te bucuri ? Tatăl meu i-a făgăduit.

— Bine. Dar, o să primească și Theseu ?

— Cum... Să nu primească ?

— Ba bine că nu, scumpa mea Ariadna. Cunosco foarte bine caracterul bărbaților din neamul nostru. Dacă Theseu era un om care să fi acceptat o excepție ar fi făcut-o înainte de a fi plecat din Athena. Dar tu nu știi, fiica mea ? Theseu a venit de bună voie. A plecat hotărât să împartă cu frații săi soarta nemiloasă și nimic nu este în stare să-i schimbe hotărîrea.

— Așa... Ce păcat. Și mama s-a bucurat atât de mult ! Nu putea să-și închipuie că Theseu ar fi în stare să arunce viața pe care i-o oferim.

— Nu o aruncă, fiica mea. O onorează. Fii sigură ! Theseu nu numai că n-o va primi, dar se va simți și jignit. Va socoti această excepție făcută demnă de un laș.

Ariadna își încrucișă mîinile. Era palidă. Părea, parcă, împovărată de ani.

— Păcat... spuse din nou. Totuși... eu mai păstrez o mică speranță.

— Fără folos, fiica mea. În patria noastră regii se sacrifică primii și se bucură ultimii. Această tradiție a rămas încă de pe vremea lui Cecrop, primul întemeietor al orașului, și al Acropolei, care îi poartă și numele. Astfel s-au purtat toți ce-au urmat la tron și tot așa va fi și mai departe.

— Deci... să nu mai nutresc nici o speranță ?

— Nu... Nimeni nu trebuie să-și piardă nădejdea. Ea este legată de însăși viața noastră. Iar cel ce o pierde de tot își pierde și viața. Acestea două nu pot trăi una fără cealaltă. Să nu desnădăjduiești, fiica mea, pentru că... iată, în vreme ce tu plîngeai, eu am prins un firicel de speranță.

— Care ? Care, mare Dedal ?

— Dacă ai spune de mai puține ori acest „mare“, poate m-ai ajuta să găsesc ceva.

— Eu ? Eu să te ajut ? Pe tine ? M-au întristat atît de mult spusele tale încît mintea mea a amuțit.

— Dacă ai ști cît de mult m-a ajutat această minte „amuțită“ a ta ! Iar ajutorul cel mare acum îl aștept.

— Care, veneratul meu prieten ?

— Nu ești tu aceea care, cîndva, ai crezut că Theseu ar putea să-l învingă pe Minotaur ?

— Așa e. Dar tu mi-ai risipit orice speranță, spunîndu-mi că nimeni n-a ieșit vreodată viu din Labyrinth. Nu-i așa ? În Labyrinth oamenii intră dar nu mai ies. Așadar... este cu neputință.

— Ei, uite, tocmai la asta m-am gîndit acum. Și m-am agățat de un firicel de speranță. De ce oare să nu iasă ? Încă din zori mă frămînt să găsesc ceva. Și pînă la urmă am găsit.

— Ce anume, iubitul meu prieten ?

— Planul ! Da, planul Labyrinthului. Acest plan care m-a ajutat să ridic acest măreț și, în același timp, atît de neîndreptățit palat.

— Pe zei ! Unde e ?

Dedal se ridică și-l aduse.

— Dă-mi-l !... strigă Ariadna.

— Ce vrei să faci cu el ? întrebă Dedal.

— Să i-l dau lui Theseu pe furiș !

— Tocmai asta așteptam de la tine Ariadna. Pentru că pe mine n-are să mă lase să-l privesc nici de departe. Acest lucru este foarte greu, Ariadna. Numai cineva din palat poate să-l ducă la capăt.

— Eu !

— Putea și altcineva. Dar cred că nimeni nu are sufletul nobil și curajul Ariadnei.

— Il dau chiar acum. Numai să știu că astfel e salvat. E... e sigur ?

— Nimic nu e sigur pe această lume nesigură. De aceea trebuie să facem ca să fie sigur. Dar asta o las pe seama ta. De altfel, eu, de acum încolo nu mai pot să fac nimic. Și eu, și Icar vom fi păziți. Deci toată puterea și toată răspunderea apasă pe umerii tăi fragezi.

— Sînt gata pentru orice !

— Ia-l. Dar, pe zei ! Fii atentă. Să nu te vadă careva. Apoi, Theseu trebuie să lucreze cu cea mai mare chibzuință. Dacă îi scapă și cel mai mic amănunt trebuie să o ia de la început. Și, în sfîrșit, dacă totul va fi descoperit înainte ca Theseu să intre în Labyrinth, atunci roagă-i pe zei să ne ocrotească pentru că la Minos nu vom găsi nimic. Nici milă și nici omenie.

— Am să-i spun că am furat-o de la voi.

— Atunci ești pierdută. De aceea, spune-i lui Theseu să te ia cu el pe vas. Dar, fiți atenți, să nu te ducă la Athena. Minos este în stare să pornească un nou război și atunci răul va fi și mai mare. Nu. Spune-i să te lase în altă parte, de pildă pe o insulă.

Ariadna stătu o clipă pe gînduri. Apoi se aplecă, strînse planul și-l ascunse cu grijă în veșmîntul ei.

— Voi face tot precum ai spus. Acum trebuie să plec. Timpul trece.

Atunci, pe neașteptate, se ridică Icar, care tăcuse tot timpul.

— Tată... spuse cu sfială, roșind... Mi se pare totuși că planul nu este perfect.

— Nimic nu e perfect pe lumea asta, copilul meu.

— Asta așa e. Dar cred că un plan bun poate fi și mai bun. Sau... pe lângă acest plan poate să mai fie un altul. Astfel că dacă unul dă greș, să-l folosim pe celălalt.

— Ia te uită ! spuse mirat Dedal. Să nu mă gîndesc la asta ! Da, așa e. Trebuie să întocmim încă unul.

— Am găsit eu unul... spuse Icar roșind, dar... e poate copilăresc.

— În lipsă de altceva e bun și ăsta copilăresc. Spune.

— Cu un an în urmă, mă jucam în mijlocul ruinelor vechiului palat, înainte de a se construi din nou. Ceilalți copii se temeau să coboare în vechile subterane. Auziseră că acolo se aflau niște chiupuri uriașe de lut pline cu morți. De aceea părinții nu-și lăsau copiii să se joace acolo ! Eu însă, mi-am dat seama că nu aceasta era cauza. În realitate, cei mari nu-i lăsau pe copii pentru un alt motiv. Galeriile subterane erau atît de încurcate încît copiii ar fi putut să se rătăcească și cu greu ar mai fi găsit calea de întoarcere. Și într-adevăr ăsta era motivul. Dar eu intram și ieșeam ușor.

— Cum așa ?

— Legam un ghem de sfoară la intrare și îl desfășuram la ducere, iar la întoarcere îl înfășuram.

— Icar ! Dar este genial ! Da ! Așa să facem. Numai că ne trebuie multă, multă sfoară.

— Am să iau multă, spuse Ariadna. Chiar mai multă decît îmi trebuie. Țesătoarele îmi sînt prietene.

— Atunci planul nostru este aproape desăvîrșit. Dar grijă. Să nu păstreze Theseu și planul și firul. Unul din ele să-l dea altcuiva. Dacă cumva greșește unul, să rămînă celălalt. Și-acum, hai ! La treabă. Nu ne-ai văzut, nu te-am văzut. Cu bine.

Ariadna nu se întîlni cu nimeni în drum. Palatul era aproape nepăzit. Se duseseră cu toții să

vadă alaiul. Numai Pasifae rămăsese în camera sa, legată la cap.

— Mamă... tu nu te duci ? întrebă Ariadna.

— Nu, fiica mea.

— Suferi, mamă... Stai ! Mă duc să-ți aduc puțin *melicrato*.

Ariadna se întoarse cu o mică amforă. Era o băutură ateniană pentru femei, făcută din miere, pe care învățase să o prepare de la Dedal.

— Tare bine mi-ai făcut, fiica mea. Nu cumva l-ai văzut pe Dedal ?

— Nu ! minți pentru prima oară în viața ei Ariadna.

— Sărmane om, șopti Pasifae.

Ariadna fugi iute ca nu cumva mama ei să vadă cât era de roșie la față.

CAPITOLUL XI

Soarele strălucea sărbătorește, iar marea se le-găna sfioasă când *Theoria* ancorase în portul lui Cnossos.

Oamenii care așteptau pe țărm rămaseră ca orbiți. Un astfel de vas. Nici în cele mai îndrăznețe vise nu văzuseră o asemenea minune ! Un vas nespus de frumos și de mândru cu trei rînduri de vîsle. Dar ceea ce îi uimise mai mult era altceva. Vîslașii. Vîslașii nu erau legați !

Cum asta ? Atît de mult se scrîntiseră la cap atenienii sau atît de orgolioși erau, ca să-i lase pe vîslași liberi ?

Pînă acum nu se mai pomenise așa ceva. Uita-ți-vă ! Îi vedeți ? Acum au lăsat vîslele și se urcă

pe pod. E nemaipomenit ! Dar... ciudat. Cu toate că erau liberi, acești vîslași nu păreau deloc mulțumiți nici veseli. Dimpotrivă. Erau cu toții cu inimile cernite.

Pe țărm așteptau patru oameni însărcinați cu primirea tributului de vieți.

Erau niște vlăjgani înarmați, crunți, care așteptau nemișcați ca niște stane de piatră.

Deodată, un militar cretan trecu podul și urcă pe vas.

— E adevărat ? întrebă.

— Ce anume ?

— E adevărat că printre voi se află și moștenitorul tronului Athenei, așa-zisul Theseu ?

— Nu „așa-zisul“, ci Theseu ! îl întrerupse căpitanul Feretreon.

— Știu eu. Zvonuri care și-au pierdut frîul și zboară ici și colo, ca nebunele. Deci e adevărat ?

— Adevărat, spuse Menésthēs cu răceală.

— Așa e ? Atunci, hai ! Ce mai stai ? Arată-mi-l !

— Noi, pe eroii noștri nu-i arătăm. Se deosebesc singuri.

— Da ? Și... cum ? Dar ia seama cum vorbești. Sîngele meu e prea înfierbîntat și își pierde răbdarea.

— Exemplul cuviincioasei purtări îl dau gazdele și nu oaspeții.

— Oaspeții ? Asta-i bună Voi nu sînteți oaspeți și nu vă găzduim. Acest vas trufaș se află în apele noastre și îl pun sub ordinele mele.

— Apele sînt ale lui Poseidon.

— Nu. Sînt ale lui Minos.

— Da ? Și de cînd i-a luat locul zeului mării și noi nu știm nimic ?

— Rău ați făcut. Aici, de când sînt pe lume soarele cu pămîntul, toate îi aparțin lui Minos !
Lecția întîi. A doua. În general limba este un instrument folositor. Dar dacă vrea să mai stea în gură, atunci spune-i să se dezlege acasă. Aici să amuțească. Ai auzit de *Lavris* ? Nu ? Păcat. *Lavris* este un topor cu două tăișuri. Și știi de ce ? Ca să-i tăiem și pe cei ce stau în spatele nostru. Am terminat. Cum vezi, eu mi-am făcut datoria. Acum fă-o și tu pe a ta. Arată-mi-l pe moștenitor.

— Găsește-l singur.

Cretanul se înfurie. Desigur era liber să facă orice. Să omoare, să sfîșie. Dar porunca pe care o primise era una. Să-l caute pe Theseu. Își roti privirea. Toți erau îmbrăcați la fel. Ia te uită ce pacoste ! Să nu poți deosebi între acești oameni cine este rege și cine simplu soldat !

Deodată zări la provă un om a cărui privire îi făcu să amuțească. Un chip minunat. Înfățișare zeiască. Privire neînfrică. O statuie dintre acelea pe care le aduseseră din *Athena* atunci cînd ieșiseră învingători.

— Ei ! îi strigă grosolan cretanul. Ei, tu moștenitorule, care nu știi să te porți ca un moștenitor, vino-ncoa !

Theseu nu se urni.

— Ție îți vorbesc ! strigă cretanul. Ridică-te și du-te. Ești liber. E porunca regelui. Îți dă viață.

— Regele tău poate să-mi poruncească să nu mor ? vorbi pentru prima oară Theseu. Răspunde-mi !

— Ce să răspund ? Parcă n-ai înțeles ! E porunca regelui.

— Regele tău nu poate să-mi poruncească mie !

— Ce-mi aud urechile ? Nu poate ? Regele îmi poruncește mie și nu-ți poate porunci ție ?

— Eu nu sînt liber. Dacă vrea, poate să mă omoare. Dar să-mi poruncească, nu.

— Și... dacă, totuși, îți poruncește ?

— Lasă-l pe el s-o facă.

— Ești nebun ? Ridică-te imediat !

— Mie nu-mi poruncesc nici regii, cu atît mai puțin tu !

— Ei, ce vrei, la urma urmei ? Să te ducă pe umeri ?

— Pe umeri sînt duși morții sau regii. Iar eu nu sînt nici rege și nici mort.

Cretanul era cît pe-aci să crape de necaz.

— Și... Și ce vrei să fac eu acum ?

— Am spus. Singur nu merg nicăieri. Dar cu prietenii și frații mei, oriunde. Să fim înțeleși. Toți paisprezece. Altfel nu merg.

— Adică, unde să mergem ?

— Ți-am mai spus-o. Oriunde. La victorie, la moarte, la tron. Oriunde.

— A ! Așa ? Dacă am înțeles bine, tu poruncești ? Iar eu să-ți ascult porunca. Eu știu să dau ciomege și nu-mi pasă dacă ești moștenitor. Porunca este să te duci singur. Dacă nu vrei, te duc eu.

— Du-mă !

— Ridică-te !

— N-ai spus că mă duci ? Du-mă. Doar tu. Eu nu mă mișc.

— Bine ! Atunci așteaptă ! Acum...

Și întinse mîna. Dar nu trecu o clipă și trupul lui se zbătea în aer ridicat cu o singură mîna.

— Și-acum, spuse Theseu, dă-te jos cuminte, așa, și spune-i regelui că singur nu mă duc nicăieri. Iar cu prietenii mei, oriunde. Hai, du-te.

Tocmai atunci sosise și Minos. Cretanul alerga ca turbat să-i spună regelui că acești atenieni veniseră numai și numai să-i ponegrească gloria.

— Unde e moștenitorul ? îl întreabă Minos.

— Tocmai asta, mare și slăvite stăpîne, tocmai asta veneam să-ți spun. Că moștenitorul nu vrea să vină singur. Că spune : „merg, dar nu singur... Doar dacă mă duci tu... Iar dacă merg, atunci merg doar împreună cu ceilalți. Mergem toți cei paisprezece.“ Așa.

— Adu-l !

— Slăvite stăpîne ! Merg... Dar mîinile... mîinile lui nu... nu-mi plac deloc. Deloc. Mărite stăpîn, mă închin smerit în fața ta, nu va veni.

— Cum ? ? ?

— Singur, spune că nu. Ori moare. Ori scapă. Dar nu singur. Cu ceilalți, da, vine. Primește.

— Ești un laș.

— Sînt. Dar nu vine.

— Cum ? Nu vine ai zis ?

— Am zis ? Așa am zis ? Că nu vine ? Nu, vine. Dar zice că singur nu. De-aia mă aflu eu aici, tîrîndu-mă la picioarele tale, ca să primesc poruncă să-l curățăm cu săgeți din afară. Acolo nu se poate. Acest moștenitor are niște brațe, care dacă te aruncă sus la catarg, cînd cazi jos crăpi. Nu acolo. Mai bine din afară.

— Taci !! Vezi copacul acesta ?

— Da, slăvite stăpîne.

— Du-te și așteaptă sub el. Curînd are să ți se aducă un ștreang. Fă-ți datoria.

Cretanul se îndreaptă clătinîndu-se spre copac. Minos îl chemă pe cel mai apropiat curtean al său :

— Să fie dus îndată la palat moștenitorul Athenei, dădu poruncă.

— Pe... ceilalți, bîlbîi el, pe ceilalți... unde să-i duc ?

— La Minotaur ! Și să ridice cît mai iute ancora acest vas trufaș. Parcă ce... Noi rămînem în urma lor ? Ei, ce zici ?

— Da. Așa e.

— Cu acest vas în fața ta nu poți să spui „așa e !“

— Da. De-aia zic și eu... să-l scufundăm.

— Dar tributul cerut de Creta Athenei înseamnă carne nu lemn. Deci, lemnul nu-i al nostru. Așadar, nu putem să-l scufundăm. Să plece.

— Mă duc să dau toate poruncile tale.

— Nu tu ! Nu vreau ca cel mai apropiat curtean al meu să fie înfruntat. Lasă-le pe seama altora. Trimite același om, dacă nu s-a spînzurat încă.

— Se pregătește.

— Cum ? Aici se aduc ocări întregii Crete și el se spînzură ?

— Aduce la îndeplinire porunca primită.

— Dacă a șovăit atît, să n-o mai îndeplinească.

Cretanul își scoase ștreangul din jurul grumazului și porni să îndeplinească porunca regelui.

— Deci... așa dorești ? îi spuse lui Theseu. Bun ! Așa să fie. Cu toții ! Bun ! Cu toții. Iar această „scîndură“ trufașă a voastră să dispară din apele noastre. Iată, am o poruncă tare plăcută.

Feretreon și Menesthes îl întrebă pe Theseu ce trebuiau să facă la o asemenea poruncă.

— Să o aduceți la îndeplinire răspunse Theseu făcîndu-le semn cu ochiul.

După căderea nopții aveau să se întoarcă într-un mic golf despre care vorbiseră mai înainte și să aștepte acolo.

Peste puțin, o gardă formată din soldați africani plătiți năvăli pe vas și-i luă pe atenieni.

Primul era Theseu. Cum îl văzură cretanii, rămaseră ca orbiți. Multe dintre femei începură să plîngă.

— Pe ăsta să mi-l dai mie, îi spuse Fedra tatălui său, cînd Theseu trecu pe lîngă ea.

— Taci... spuse Minos. Toate jucăriile le vrei pentru tine ?

— Îmi place.

— Și Minotaurului o să-i placă.

— Minotaurul are atîția ! Iar eu vreau numai unul singur. Dă-mi-l.

— Nu. Pentru că e îngîmfat. Îi trebuie această lecție.

Atunci Fedra începu să bată cu picioarele în pămînt și să plîngă în hohote.

Între timp trecu pe lîngă ea Theseu și văzînd-o cu ochii înlăcrimați crezu că plîngea pentru același motiv pentru care plîngeau și celelalte femei.

— Curaj... îi spuse.

Fedra îl ascultă și o cuprinse amețeala. Uite... Să fie dus la moarte, la cea mai cumplită moarte iar el să-i mîngîie pe cei ce aveau să trăiască ! Și să îmbrățișeze o durere străină.

Theseu apucase să-i vadă ochii. Purta firește veșminte de aur. Dar el nu le dădea nici cea mai mică importanță. Se uita doar la frumusețea ei, care într-adevăr era neîntrecută. Și-atunci — pentru o clipă — se întristă la gîndul că părăsește o lume pe care o împodobeau asemenea frumusețe. Firește nu-și încetini pasul. Mergea cu aceeași statornicie. Doar bătăile inimii i se tulburară și privirea sa limpede fu străfulgerată deodată de niște lumini ce deveniră apoi umbre. La ce foloseau toate astea ? El se ducea la moarte.

În urma lui, Fedra părăsi plînsetele și rugămințile. În ochii ei se aprinseră flăcările unei furii pe

care foarte rar o văzuse Minos în ochii celei mai alintate fiice a lui. Atunci își aduse aminte de spusele lui Pasifae. Și se gândi la ceea ce avea să-l aștepte acasă. Acolo nu trebuia să înfrunte supărarea unei copile, ci mînia unei regine a cărei mîndrie fusese călcată în picioare. Ce era să-i spună ? Că era gata să-i respecte cuvîntul și să-i cruce viața lui Theseu ? Dar se aflase în fața orgoliului unui alt om ? Al unui om care îi punea asemenea condiții, că nici un bărbat, oricare ar fi fost el, nu le-ar fi putut primi. Cu atît mai mult, cel mai mare rege din lume !

Cine, în locul lui, ar fi dat înapoi ? Atunci, își aminti brusc — și rămase ca împietrit — că legea porunca să fie îndeplinită ultima dorință a unui om trimis la moarte. Deci trimise îndată vorbă ca atenienii să fie duși la palat.

— Toți ? întrebă curteanul.

— Da. Toți. Mai întîi să se îplinească dorința reginei și apoi a regelui. Aici vom vedea cine este mai puternic. Dau înapoi ca să-mi ațîț furia. Dau înapoi ca să înaintez apoi și mai mult. Acum, du-te. Cei șapte tineri și cele șapte tinere sînt oaspeții mei azi, iar mîine, ai Minotaurului.

Curteanul ajunsese din urmă tristul alai înainte ca acesta să intre pe porțile Cnossos-ului.

— Este porunca regelui, spuse. Duceți-i la palat.

— Pe toți ?

— Pe toți. A spus chiar și numărul, șapte și șapte.

„Nu-i chiar atît de înjositor să-i primesc în palat, își spuse regele. În palat. De ce nu ? De aceea l-am făcut atît de mare. Ca să încapă în el curtea și întreaga Cretă. La marile serbări, se adună aici întregul Cnossos — oameni și tauri laolaltă. Palatul meu este orașul orașelor.“ Cu aceste gânduri

ajunse la palat, unde cu puțin mai înainte sosiseră și atenienii. La intrare îl aștepta, aliniată, cea mai aleasă pază regală. Erau bărbați falnici, de o frumusețe rară. În afara curții, ședeau de pază soldați egipteni, plătiți. Toți iuți, credincioși, nepăsători în fața primejdiei, a vieții și a morții. Patru dintre ei erau puși să vegheze asupra casei lui Dedal. Poruncă precisă. Să nu iasă și să nu intre nimeni.

Din fericire, tinerii atenieni ajunseră la palat înaintea lui Minos, astfel că fură întâmpinați de Ariadna. Pasifae rămăsese închisă în odăile sale. Suferea nespus. Rămasă singură, Ariadna putea să-și pună în aplicare planul. Îi duse pe atenieni într-o sală mare și porunci străjilor să aștepte afară. Apoi îi vorbi lui Theseu.

— Sînt fiica cea mare a lui Minos. Mă cheamă Ariadna.

— Dar pe cealaltă fiică a regelui cum o cheamă ?

— Acea care era la țarm ? Fedra. Ai văzut-o ?

— Da, și mi s-au orbit ochii de atîta frumusețe.

— Bine, dar nu avem timp de așa ceva. Acum trebuie să vedem cum o să puteți scăpa. Dedal...

— Trăiește ?

— Da ! Și plînge pentru soarta voastră. Vă bocește de vii.

— Nu se cuvine.

— Știe că mîine veți fi aruncați în Labyrinth.

— O știm și noi.

— Dar, Dedal crede că tu îl poți birui pe Minotaur.

— Se poate. Dar tot nu scăpăm. Din Labyrinth nimeni nu iese viu.

— Doar dacă are drept călăuză planul Labyrinthului.

— Din păcate nu-l are nimeni.

— Îl am eu. De aceea și mă aflu în această clipă aici. Îl am ascuns sub rochie. Am să mă prefac că te îmbrățișez. Atunci va fi clipa prielnică să-l iei, împreună cu un ghem de sfoară. Dar, grijă ! Să nu le ții tu pe amîndouă. Salut, Theseu !

îi spuse cu voce tare și Ariadna îl îmbrățișă prelung, pentru ca Theseu să poată lua planul și ghemul de sfoară.

— Îți mulțumesc, fată minunată ! Dar dacă ai să fii descoperită, ce te așteaptă ?

— Soarta voastră. Sînt gata s-o împărtășesc cu voi.

— Asta nu. Nu te las. Există ceva mai bun. Într-un mic golf din localitatea Handax așteaptă o navă a noastră. Du-te pe furiș și caută să te întâlnești cu Feretreon și Menesthes. Spune-le că ești trimisă de mine și roagă-i să te ascundă pînă ce vin eu.

— Dar... ai să vii ?

— Ai vreun motiv să nu crezi ?

— Nu ! Acum nu ! Mă duc. Dar ascultă sfatul lui Dedal. Să nu mă duci la Athena.

— Bine. Vom vedea pînă atunci. Acum grăbește-te. Se aud pași. Pesemne că e tatăl tău.

Dar nu era el. În sala aurită intrase Fedra. Toți își îndreptară privirile spre ea. Prințesa pășea domol, ca o nereidă furată de visuri. Nu se opri deloc. Se duse direct la Theseu.

— Unde e crinul meu ? îi spuse.

El o privi nedumerit, aproape orbit. Tăcu.

— Crinul pe care ți l-am aruncat acolo, la mare, cînd treceai pe lîngă mine. Dacă l-ai azvîrlit te voi arunca și eu la Minotaur !

— Această amenințare, frumoasă prințesă, am auzit-o de la un tată neînduplecat. Nu mă așteptam s-o aud și de la minunata lui fiică. Dar, amîn-

doi faceți aceeași greșeală. Vorbiți astfel unui bărbat care nu se sperie de amenințări.

— Și de ce anume se sperie ?

— De nimic ! Ar fi putut să se teamă de Frumusețe. Dar acum nu se mai teme nici de ea. Cărînd va fi mort, și morții nu se tem de nimic.

— Dar dacă-ți voi cruța viața mă iei alături de tine ?

— Unde ?

— La tronul tău.

— Vrei să devii regina Athenei ?

— Da. Tu nu vrei ?

— Nu e destul să te vreau eu. Trebuie să te vrea și Athena.

— Ce oraș de neînțeleș aveți ! Auzi, să-i aleagă pe regi orașul ?

— Aici cine-i alege ?

— Nimeni. Se aleg singuri !

— La noi regii sînt oameni. De aceea...

— Nu mai pot suporta. În sfîrșit. Acum ascultă. Am primit îngăduința tatălui meu să-ți spun că ești liber. Dar numai cu o condiție. Să mă faci regină.

— Atunci cum mai sînt liber ?

— Uite așa... Liber să mă iei de nevastă.

— M-aș fi socotit liber, dacă eram liber să nu te iau.

— În ce libertăți absurde credeți voi atenienii !

— În sfîrșit. Pentru că ești nespus de frumoasă aș fi îndemnat să aleg puțină sclavie. Să devin robul frumuseții reginei Athenei. Dar ce soartă îi așteaptă pe ceilalți tineri ?

— Lasă-i să se ducă în Labyrinth.

— Ești prea mărinimoasă cu viețile altora, fiică a lui Minos. Află că pentru nici o frumusețe din lume n-am să-mi trădez prietenii.

— Am să te silesc !

— Nu s-a născut o asemenea forță.

— Eu...

— Tu, prințesă Fedra, ești în stare de orice. Poți să faci chiar și un rege să nu mai fie rege... Dar n-ai să poți niciodată obliga un bărbat să nu mai fie bărbat. Datorii sfinte nouă, legi străvechi, scrise și nescrise, ne opresc să părăsim oamenii la primădie.

— Și dragostea ? Nu te orbește ? Nu te face să-ți uiți datoriile ?

— E o minciună. Dacă frumusețea i-ar fi orbit pe credincioșii ei, atunci cine ar fi admirat-o ? Ar fi rămas fără slujitori și s-ar fi ofilit.

— Frumos vorbești. Dacă cugetai tot așa de frumos... Dar tatăl meu numai o singură viață vrea să cruțe. Pe a ta. Și asta numai pentru că îmi aparții mie. Cât despre viața celorlalți nu-mi pasă, și nici lui nu-i pasă.

— Viața mea nu se poate rupe de a celorlalți. Ori toți, ori niciunul.

— Te implor... Theseu... Tatăl de mâine al copiilor mei... Primește...

— Viața mea pot s-o dăruiesc. Nu însă și pe a celorlalți.

— Theseu ! M-am hotărât să fiu soția ta încă de la prima privire pe care mi-ai aruncat-o acolo jos, la mare. Nu mă trăda !

— Fedra, știi ce-mi ceri ? Ca să nu trădez o femeie, să-mi trădez patria. E cu neputință.

Ceilalți tineri urmăreau cu toții acest duel dus între un moștenitor prizonier și o prințesă liberă.

— Patria... patria... Am auzit ce fel de oraș este Athena. Cât despre tronul ei... mai bine să tăcem. Un biet scaun de lemn. Știu, am să trăiesc în niște

palate fără strălucire, lângă un rege sărăcăcios, dar...

— Sînt mîndru auzind că-mi lauzi atît de mult tronul.

— Îl disprețuiesc !

— Nu. Îl lauzi. Tatăl tău este cel mai bogat rege, printre cei mai săraci oameni din lume. Tatăl meu, în schimb, e un rege sărac printre oameni săraci. Cine e mai bogat ? Minos sau Egeu ?

— Minos !

— Bogăția sa plutește într-un ocean de sărăcie ! Noi — rege și popor — plutim pe același vas. Laolaltă trăim și pe furtună și pe vreme senină. Și dacă trebuie să pierim, pierim cu toții.

— Nu. Mie nu-mi place. Nu m-am născut ca să împart cu tine sărăcia ta. Ai văzut unde locuiesc ? Ai văzut Cnossos-ul ?

— Nu există Cnossos. Există palatele din Cnossos. Orașul este un ogor semănat cu cocioabe din lut. Athena, însă, este Athena. Nimeni nu vorbește despre palatele ei. Se vorbește numai despre orașul Athena. Ea este plină de palate, dintre care unul este al regelui.

— Deci... spuse Fedra, gata să izbucnească în hohote. Deci, într-un asemenea palat ai de gînd să mă închizi ?

— Nu, Fedra, spuse trist Theseu. În niciunul. Acum palatul meu nu se mai află la Athena, ci la Hades...

CAPITOLUL XII

Minos se îndreptă spre Cnossos împovărat de gînduri negre. Nu voia s-o recunoască, dar așa era. Imaginea celor întîmplate pe puntea vasului

Theoria îl urmărise pînă la palat. Trupul ofițerului cretan, neputincios — ce batjocură — ținut de brațul de fier al atenianului ! Și să nu miște nici-unul din soldații săi ca să-l salveze ! Tăcuți, dar plini de admirație, urmăreau isprava lui Theseu, în timp ce soldații egipteni tremurau de o frică superstițioasă. Acest atenian nu părea să fie om. Era mai degrabă o nălucă plină de spirite rele. Bine că nu primiseră poruncă să-l atace. Atunci, mai bine s-ar fi aruncat în mare.

„În sfîrșit, își spuse în sinea lui, Minos. Totul are să se sfîrșească în Labyrinth. Dar, vezi că vine cea mai iubită fiică a sa și îi cere imposibilul. Și asta pentru că știe bine că cel mai imposibil din toate lucrurile imposibile din lume era un refuz din partea tatălui său. Iată unde-l duce pe om dragostea părintească atunci cînd depășește limitele rațiunii. O mică ființă îl făcuse pe acest stăpîn al lumii să cedeze. Și acum ce-i rămînea ? Ori să-și depună toată silința ca să-l convingă pe acest atenian orgolios să primească propunerea făcută, ori să piardă dragostea fiicei sale. Pentru că a cruța viața tuturor atenienilor era cu neputință. Cu ce avea să fie hrănit Minotaurul ? Pentru că Minotaurul nu este nici lup, nici cîine ca să fie hrănit cu leșuri. Aici este vorba de un monstru cu totul deosebit. O fiară căreia i se făceau toate poftele și care se plictisea repede de carnea animalelor. Poftea la carne de om, dar — să fim înțeleși — la carne fragedă de om viu. O dată a încercat să-l îndoape cu un cadavru. Dar Minotaurul a fost apucat de o asemenea turbare încît era cît pe-aci să dărîme Labyrinthul.

Iată încă un motiv pentru care nu putea să cruțe și viețile celorlalți. Lui Theseu, gata, i-o

dăruiesc. De rest să se ocupe Fedra. Să-l facă să-și vină în fire. Cum ? O privește. De pildă să-l facă să înțeleagă că viața e frumoasă. Poate că pe ea s-o creadă. Ar fi orb dacă n-ar crede. Dacă o fată atît de frumoasă îți spune că viața e frumoasă, tu trebuie s-o crezi. Căci altfel înseamnă că n-ai văzut nici fata și nici viața. Că ești orb. Dar, dacă Theseu era un astfel de orb, atunci în zadar mai spera. N-avea să-l convingă nici Fedra.“

Cu aceste gînduri păși pragul palatului și intră în sala în care se aflau atenienii. De la prima privire își dădu seama că lupta era pe sfîrșite și că cea învinsă era fiica sa.

— Vrei să trăiești ? îl întrebă Minos brusc.

— Cine nu vrea să trăiască ? îi răspunse ironic Theseu. Cunoști tu vreun om care vrea să moară ?

— Nu. Dar cunosc oameni care trebuie să moară.

— Și cine hotărăște asta ?

— Eu !...

— Atunci, hotărăște pentru toți.

— Nu ești tu acela care să poruncească unui rege ce trebuie să hotărască.

— Rege ! Pentru moartea mea poți hotărî tu. Dar pentru viața mea, eu hotărâsc.

— Și, dacă te silesc să trăiești ?

Theseu rîse de naivitatea omului din fața sa.

— Acesta, rege, este singurul lucru asupra căruia tu nu poți lua nici o hotărîre.

— Și totuși am luat-o. Vei trăi ?

Atunci interveni Fedra :

— Nu mai insista ! spuse ea. Este un om care dacă hotărăște să moară, moare. Tu, tată, ai de ales una din două : ori îi dai pe toți Minotaurului, ori îi trimiți înapoi la Athena.

— Lui Minos nimeni nu-i poate porunci.

— Așa credeam și eu. Dar iată că acum vine acest atenian și ne dovedește că nu toate lucrurile se rezolvă numai prin porunci. Orice-ai face, tată, dacă noi hotărîm să trăiască și el nu vrea, atunci el va muri.

— Tu ce spui să fac ?

— Să-i cruți pe toți. Oricum au să moară repede. Cu sărăcia care domnește în țara lor nu mai au mult de trăit.

— De unde știi tu acest lucru ?

— A spus-o chiar el.

— Nu. Nu cred să-ți fi spus așa ceva. Îi cunosc eu bine pe ăștia. Ți-a spus, pesemne, că toți atenienii sînt tot atît de avuți sau de sărmani pe cît de bogat sau de sărac este și regele lor.

— Da, așa mi-a spus.

— Bine. Dar spune-mi tu, ce vină au atenienii dacă regele lor nu știe să trăiască asemenea unui rege ? Iată încă un motiv în plus pentru care l-am pedepsit atît de aspru pe Egeu. Pentru că înjosește tronul. Spune-mi acum, tu ce vrei ?

— O știi. Îl vreau viu pe Theseu. Dar el nu primește singur. Vrea să trăiască sau să moară împreună cu ceilalți.

— Și-atunci, tu ce zici ?

— De dragul meu, lasă-i să trăiască și pe ceilalți.

Minos se afla în mare încurcătură.

— Îmi ceri imposibilul, îi spuse.

— Pentru Minos nu există imposibilul. Ești în stare de fapte mari și nu poți să faci un lucru atît de mic ?

— Să mă abat din calea legii ? Minos nu calcă niciodată legile. Pentru că legea este el însuși. Tot ce face el este *Lege* !

— Și-atunci o încălcare făcută de Minos nu poate fi și ea lege ?

— Atenienii, înfrinți, sînt obligați să ne trimită în fiecare an paisprezece fecioare și flăcăi. Spune-mi tu, care ești atît de deșteaptă, dacă nu îi trimit, încalcă legea sau nu ?

— Dar i-au trimis.

— Iar dacă eu nu-i trimit la Minotaur încalc legea sau nu ?

— Nu. Legea este făcută ca să n-o încalce alții, dar nu și tu. Atenienii sînt învinși. Deci trebuie să-ți îndeplinească voința. Și dacă voința ta este să trăiască, atunci pot trăi fără să fie încălcată nici o lege.

— Bine, dar ce facem cu foamea Minotaurului ?

— Potolește-o cu animale.

— Nu. Îi cade greu la stomac.

— Și această mică neplăcere nu merită cît viața a paisprezece oameni ?

— Nu !

Prin ochii Fedrei trecură fulgere.

— Atunci dă-i pe toți ! spuse.

— Asta am să și fac.

— Văd. Dar să știi un lucru. Nu numai părinții atenienilor vor rămîne fără copii. Am să rămîn și eu fără tată !

— Așa te porți cu părintele tău ? Rușine.

— Cu asemenea părinți, da !

— Tu nu ești rege ! Nu știi ce lucru greu e sceptrul ! Ori îl ții bine în mînă, ori îl pierzi.

— Tu fă ce vrei cu sceptrul tău ! Omoară, arde, pe cine vrei. Dar nu mă așteptam ca acest sceptru al tău să-l ucidă și pe soțul meu.

— Soțul tău ? Cine l-a ales ? Tu ? Pe el ?

— Pe cine voiai să aleg ? De pildă, pe regele insuliței Schyros ? Ori pe vreun faraon ? Primul

este prea puțin ca rege, iar celălalt, prea puțin ca bărbat. L-am ales pe acela care este și rege și bărbat. Viteaz, frumos și semeț.

— Aceste calități îmi aparțin mie ! Totuși n-am să te las să te măriți cu moștenitorul unui regat învins. Niciodată !

— Tată, privește-l puțin. Seamănă el a fi regele unui regat învins ? Nici un alt regat din lume nu este potrivit pentru mine.

— Nici el !

— Așa ? Atunci hotărăște. Eu am ales. Ori regina Athenei, ori fată bătrână, vestală. Fii liniștit. Știu ce urmărești. Vrei să mă măriți cu vreun rege din Răsărit. Nu-mi plac. Duhnesc toți a uleiuri aromate. Și nici rege din vreo insulă nu vreau. Put toți a pește sau a piei netăbăcite.

— Și-l vrei pe ăsta care duhnește a moarte !

— În puterea ta stă să nu miroasă astfel !

Minos se aprindea iute. Nu avea răbdare să se gândească. Poruncind numai, uitase să mai și gândească. În clipa aceea, fiica sa, chizbuia mai regește decît tatăl său. Într-adevăr, Regatul Attic era singurul care i se potrivea. Acești atenieni — după cum s-a dovedit — arătau mai mult decît oricine ce însemnează frumusețea. Numai că Minos — în trufia sa oarbă — nu-i vedea. De ce oare socotea inferioară Athena ? Pentru că fusese învinsă, iar Cnossos era învingător ?

În tot acest timp în care Minos hotăra moartea sau viața lor, atenienii așteptau tăcuți. Speranțe ? Nu aveau. Știau cu cine au de-a face. Trufia și cruzimea nu-i îngăduiau lui Minos să facă bine chiar dacă acesta vroia. Așadar, soarta lor era pecetluită.

Theseu însă o urmărea pe Fedra desfășurîndu-se în toată puterea cumplitei sale firi. Ambiție, neîn-

duplecare, trufie și — în același timp — frumusețe. Frumusețea ei era atît de desăvîrșită încît te minunai cum de nu putea să înlătore aceste însușiri rele. Dar Fedra era atît de hotărîtă în trufia ei, încît era în stare să-l supună și pe cel mai înfumurat și încăpățînat bărbat din vremea aceea.

Dacă această discuție n-ar fi avut loc de față cu străinii poate că Minos ar fi dat înapoi. Dar pentru că fuseseră martori și atenienii, înverșunarea lui nu mai cunoscuse margini. Minos nu voia să se înjosească în fața lor. De aceea n-avea de ales. Așa încît, în ciuda rugămint_ilor fiicei sale, porunci ca atenienii să fie duși, cu toții, la Minotaur. Și atît de crudă îi fu privirea încît paznicii se îngroziră.

Văzînd că hotărîrea tatălui său era dusă la îndeplinire, Fedra izbucni în asemenea țipete încît tulbură tot palatul. O auzi și Pasifae din patul ei și ieși să vadă ce se întîmplase. Era lividă la față și avea capul legat. Dar nu mai găsi nici un atenian acolo. Toți fuseseră duși în Labyrint.

— Puțină liniște nu poate găsi cineva aici ? Nici măcar să moară ?

— Iat-o pe vinovată !... spuse Minos arătînd-o pe Fedra care plîngea în hohote.

— Vinovată, cu ce ?

— De uciderea liniștii tale.

— Pot să știu și eu de ce plînge ?

— Poți. Pentru că, zice, regii din răsărit duhnesc a ulei, iar cei din insule, a pește. Și că ei sînt prea puțin regi, iar faraonii, prea puțin bărbați. Întreab-o dacă nu-i așa.

— Îmi cunosc fiica tot atît de bine precum îmi cunosc și bărbatul. Fedra nu este fata care să plîngă de emoție ori de milă. Ea plînge numai din încăpățîinare. Iar dacă unii miros a ulei iar alții, a pește, nu asta este motivul pentru care Fedra să

izbucnească în țipete și plîsete. Spune-mi, deci, deschis, ce s-a petrecut aici. Și mai întâi de toate, unde este moștenitorul Athenei ?

— Ei, uite. De-asta plînge. Pentru că zice ea, Theseu nu este un rege mic și nici un faraon.

— Unde este moștenitorul Athenei ?

— Cît despre regii din Asia...

— Te-ntreb din nou. Unde este moștenitorul Athenei ? Mi-ai promis că-i vei cruța viața.

— Întocmai.

— Ei, atunci unde este ?

— S-a dus la Labyrinth. S-a... dus singur.

— Minciună ! Tu l-ai trimis !... țipă, printre hohote, Fedra.

— Minos... șopti Pasifae. Gata. Regatul Cretei s-a năruit. Regele nu poate să-și țină o cît de mică făgăduială și vrea să conducă lumea.

— M-am ținut de cuvînt. I-am cruțat viața.

— Atunci, ce caută în Labyrinth ?

— N-a vrut. A ales moartea.

— Nu-i adevărat ! strigă Fedra. A primit viața, dar împreună cu ceilalți atenieni. „Ori mor cu ei, ori trăiesc cu ei“, a spus. Dar mie puțin îmi pasă de prietenii lui.

— Te știi !

— Eu îl voiam numai pe el.

— Te știi bine. Nu, nu așteptam altceva de la tine. Dar cel ce pretinde că e viteaz, cum de nu s-a plecat cu respect în fața unei asemenea vitejii ? Minos ! Gata. Nu mai ești nici viteaz și nici rege. Dă-i sceptrul fiului tău, Deucalion, și tu du-te de te fă vînător. Sau, mai bine, dă-mi-l mie. Nu sînt făcută să fiu rege, dar am o însușire pe care cineva ori trebuie s-o dobîndească, ori să înceteze de a mai fi rege.

— Și care este această însușire ?

— Curajul de a-ți recunoaște greșelile și puțința de a le îndrepta. Dar tu nu ai nimic din toate astea. Atitudinea mândră a flăcăului atenian în loc să-ți fie pildă ți-a dezvăluit cele mai feroase laturi ale caracterului tău. Minos, ești primejdios ! Pentru familia ta, pentru regatul tău, pentru tine însuși. Detronează-te singur.

— Nu sînt un băiețandru care să se răzgîndească, să îndrepte și iar să îndrepte lucrurile. Sînt de neclintit. Iată o însușire care trebuie să o aibă orice rege.

— Deci ai să-l lași pe Theseu să moară ?

— I-am îndeplinit dorința.

— Prevăd sfîrșitul nostru. Fii sigur. Athena se va răzbuna într-o zi pentru această crimă. Și-atunci noi unde ne vom ascunde ? Minos, cel ce face bine, îl face la infinit. Iar cel ce face rău și-i înjosește pe ceilalți, nu poate face acest lucru la infinit. Mai devreme ori mai tîrziu ai să-ți dai seama.

CAPITOLUL XIII

Pașii istoviți ai lui Pasifae se stinseră... Minos mai privea încă nedumerit în partea spre care plecase. Oare vorbise serios ? Deodată izbucni în hote batjocoritoare.

— Eu ? Să renunț la sceptru. Eu ? Hm... Acum ? Tocmai acum cînd îl țin mai bine ? Nu ! Nu dau nimănui nimic. Nici măcar zeilor. Și-o fac cu hotărîre. Să vină aici acela care n-a ținut seama de nici o lege și care spune că nu i-a tremurat sceptrul în mînă ! Să vină !

Vocea sa răsună sălbatic prin sălile imense ale palatului. Apoi se transformă într-un hohot.

Atunci se auzi un urlat și dintr-un colț apărură în fața lui Fedra.

— Rîzi ? spuse îngrozită și cu o ură nemărginită. Rîzi de desperarea mea ?

— N-ai de ce. Nu trebuie să fii desperată.

— M-ai aruncat într-o mare nenorocire.

— Toată nenorocirea este a aceluia ce-și pierde viața.

— El... El se duce singur la nenorocire. Și nu va trăi ca să o vadă cu ochii lui. Dar eu îmi voi vedea nenorocirea. Nenorocirea ca zeii să-mi sortească un tată fioros și un logodnic neînduplecat. Adu-mi-l îndată înapoi !

— Ia spune-mi, tu ce preferi ? Un atenian mort, dar un tată glorios și mîndru, ori un atenian viu, dar un tată zdrobit ?

— Ți-am spus de-atîtea ori ce prefer, dar tu mă duci cu vorba. Și știu de ce. Aștepti să se sfîrșească totul ca să-mi spui apoi că e prea tîrziu. Glorie ai spus ? Praful să se aleagă de totul. De tron și de gloria ta. Eu pe Theseu îl vreau ! Nimic altceva. Pe Theseu !

— Nu asta vrei tu. Vrei doar să-ți fie îndeplinită dorința. Nimic altceva.

— Tată ! Ai pierdut pentru totdeauna dragostea și dăruirea mamei mele. L-ai pierdut și pe fiul tău, Deucalion, care în zadar îți cere îndurare din călătoriile sale nesfîrșite. Ai pierdut și dragostea mea. În curînd, fii sigur de asta, nici supușii tăi — unicul tău sprijin — nu se vor mai teme de tine. Ce-ți mai rămîne ?

— Ariadna.

— Ei... Află că de mult te socotește un ucigaș. Tată... Dintre toți copiii tăi numai Androgeu și eu

te iubeam. Androgeu a murit. Pe mine m-ai pierdut. Cine-ți mai rămîne ? Nimeni. Tată... Spune-mi... Vrei să-ni recîștigi dragostea ?

— Cum ?

— Dă-mi-l pe atenian.

— Vezi ? Tu-mi spui, „dă-mi-l pe atenian“. El spune „dă-mi-i pe atenieni“. Pe care din doi să-l ascult ? Pe amîndoi nu pot. Îmi pierd onoarea.

— Deci, ucide-l !... Omoară-i și pe ceilalți. Ca să te acoperi de cinste. Dar eu nu voi fi aici ca să te admir. Plec ! spuse Fedra și dispăru după peristil.

Minos alergă după ea strigînd : „Fedra !... Fedra !...“ Dar nu primi nici un răspuns. Distrus, Minos se întoarce la tronul său.

— Fedra !... strigă pentru ultima oară. Și apoi, în sinea sa : „Gata. Am pierdut și ultimul meu copil iubit“. Își ascunse fața în mîini și rămase așa, tăcut, cîțva timp. Și dintr-o dată tresări și o luă la fugă spre Labyrinth strigînd : „Nu !... Nu !... Opriți-vă !“

Ajunse tocmai cînd și ultimul atenian pășea pragul Labyrinthului. Minos îl recunoscuse. Era moștenitorul.

— Theseu !... strigă. Theseu !... Nu !... Întoarce-te.

Tînărul nici măcar nu se întoarce ca să-l privească.

— E prea tîrziu... spuse ecatontarhul. Pentru că nu era Theseu. El intrase primul.

Minos rămase cîteva clipe tăcut. Apoi se întoarce către străji :

— Plecați... Nu mai are rost. Totul s-a sfîrșit.

Și, cu capul plecat se întoarce la palat. Era cea mai neagră zi din viața lui glorioasă.

Cei paisprezece atenieni, lăsînd în urmă lumina lumii, lăsară acolo și orice speranță de viață. Pătrunseră într-o galerie întunecoasă. De aici porneau galerii șerpuitoare, care, puțin mai departe, deveneau niște meandre, ca să capete pînă la urmă niște forme geometrice ciudate, ce sfîrșeau într-o altă încăpere rotundă. Dar galeriile nu se terminau nici aici. Ai fi spus că Labyrinthul nu fusese făcut ca omul să rămînă uimit în fața unei asemenea minuni arhitectonice — și o merita — ci să-l atragă în cercul magiei, în beția unui vis, care pînă la urmă vrăjește și de unde nu mai vrea să plece.

Oare asta să fi fost cauza pentru care nimeni nu izbutise să iasă din Labyrinth ?! Nu cumva adevărata cauză era atragerea omului, îndemnul de a-l străbate pentru a risipi misterul care îl învăluia și nu forma lui complicată ?

Chiar de la primii pași, Theseu își dădu seama că planul lui Dedal mai mult îl încurca. De aceea îl lăsă undeva și se hotărî să folosească ghemul pe care i-l încredințase Ariadna. Într-adevăr, sfoara pe care i-o dăduse ea era foarte tare. Numai cu un cuțit bine ascuțit putea fi tăiată. Theseu pășea primul, ținînd cu mîna dreaptă sabia iar cu stînga ghemul. Cînd se termina unul, lega altul nou. Astfel au putut să înainteze mult. Peste tot domnea o liniște mormîntală. Nu se auzea nici cel mai mic semn de viață. Nimic nu o tulbura.

Deodată Theseu se întoarse către prietenii săi. Toți erau albi ca varul de parcă li se scursese tot sîngele.

Ce-i îngrozea, oare, mai mult ? Necunoscutul Minotaur, ori reîntoarcerea la viață ? Pentru că, într-adevăr, pentru o clipă sclipi în ei speranța. O iluzie nebună... că toate acestea nu erau decît

niște basme de groază. Că Minotaurul nici nu exista și că ideea aceasta încolțise în creierul oamenilor mai târziu. Atunci când au văzut că de acolo nu se mai întorc, oamenii s-au gândit că trebuie să existe ceva care să-i nimicească. Și așa au plăsmuit în mintea lor o fiară... Și pentru că animalul cel mai important pentru viața și în religia cretanilor era taurul, i-au dat înfățișarea unui taur... Iar pentru că acest taur îi aparținea lui Minos, l-au numit *Mino-taur*.

Da!... da! așa ceva s-a întâmplat. Acest Minotaur o fi fost o plăsmuire a imaginației lor. Reînvierea unei vechi superstiții sau a unei mari temeri.

Acela care în realitate îi înfuleca pe oameni nu era Minotaurul, ci haosul. Iată, deci, că dezlegaseră misterul. Theseu își șterse sudoarea de pe frunte cu dosul palmei și răsuflă ușurat. De una din fiare, cea adevărată, scăpase. Adică, o asemenea fiară nu exista. Rămînea acum cealaltă, cea imaginară, mult mai periculoasă. Pentru că, să răpui o asemenea fiară nu aveai nevoie de putere fizică, ci psihică. Adică de curaj, de îndrăzneală și mai ales de o minte limpede.

Așadar, Theseu mergea acum cu pași mari, siguri și din când în când își mai încuraja prietenii cu un zîmbet, când...

Un răcnet înspăimîntător zgudui din temelie Labyrinthul. Îngroziți, tinerii se înghesuiră în jurul lui Theseu. Erau cu toții livizi. La început, chiar și Theseu rămase înmărmurit. Dar curînd își regăsi calmul, așa că niciunul dintre prietenii săi nu apucă să-l observe.

Acum era limpede. Fiara exista. Cu dinți și cu gheare. „Cu atît mai bine“, gîndi Theseu. Acum lucrurile deveneau mai simple. Îl va înfrunta cu

forța fizică. Și pînă acum, aceasta nu l-a părăsit niciodată pe Theseu.

Se întoarce din nou către prietenii săi și le zîmbi rugîndu-i să rămînă pe loc. El strînse spada în mînă și porni spre locul unde se auzise răcnetul.

Ciudat însă. Răcnetul nu se mai auzea. Acum domnea o liniște mormîtală.

La un moment dat încetară să se mai audă chiar și pașii lui Theseu. Se oprise desigur undeva chibzuind încotro s-o ia. După cîtva timp răcnetul se auzi din nou. Acum era mai îngrozitor, iar ecoul lui se stinse undeva, departe, în direcția opusă. Theseu se îndreaptă într-acolo. Dar pe cînd înainta răcnetul se auzi din nou, foarte aproape, însă din spate. Atunci începu goana între Theseu și răcnetul neobosit care cînd se apropia, cînd se îndepărta, cînd amuțea.

Nu cumva era o joacă a sunetelor ? Vreo născocire satanică a genialului arhitect, care se apucase să-i înnebunească pe muritori cu „mașinăriile“ lui ?

Deodată, pași greoi îl făcură să se întoarcă brusc. O răsuflare fierbinte îl arsesese în ceafă. Răcnetul se auzi atît de aproape încît îl asurzi. Theseu ar fi fost sfișiat dacă ochii fiarei nu străluceau și nu ar fi văzut trupul uriaș care se năpustea asupra lui. Îi străfulgeră iute prin minte dincotro venea primejdia și cum putea s-o înfrunte. Monstrul se repezi cu coarnele lui ascuțite spre el.

Theseu aruncă spada și așteaptă. Cînd imensul trup se avîntă orbește, sări iute în lături și capul fiarei se izbi cu toată forța de o coloană. Amețită, fiara se retrase clătînîndu-se pe picioare. Din nări îi curgea sînge.

Furia Minotaurului nu mai cunoștea margini. Urlînd de turbare și de dureri, răscoli pămîntul cu picioarele, suflă sălbatic, răcni încă o dată înfiorător și se repezi din nou spre el.

Văzînd monstrul clătinîndu-se, Theseu sări pe el și-l călări apucîndu-l de coarne. Apoi începu să-i sucească capul pînă cînd se auziră trosnind oasele gîtului. Se mai auzi un răcnet și corpul Minotaurului se prăbuși învins. Theseu se dădu jos și luînd sabia o înfipse în fruntea animalului. Încă o lovitură puternică și Minotaurul rămase pe loc, nemișcat. Atunci Theseu își șterse sabia de blana animalului și și-o puse în teacă. Apoi regăsind ghemul, începu să-l înfășoare ca să se reîntoarcă la prietenii săi. Dar strîngea, strîngea întruna și prietenii nu se vedeau nicăieri. Ciudat. Nu-și închipuise că alergînd după ecou se îndepărtase atît de mult. Fu cuprins de o mare dezamăgire. În zadar deci luptase și răpusese fiara? Iată că țelul lui a rămas pe jumătate realizat. Pentru că prietenii lui au scăpat de fiară, dar au fost înghițiți de haosul ce domnea în palatul enigmatic al lui Dedal.

Stropi de sudoare înghețată îi acopereau fruntea. Se gîndi să-l strige pe fiecare, pe nume. Dar răspunsul primit era ecoul vocii sale. Simți că i se-nmoaie picioarele. Dobîndise victoria, dar pierduse salvarea. Se mai opri o dată în loc și privi cu luare-aminte. Și care-i fu mirarea? Locul în care se afla era tocmai acela unde-și lăsase prietenii. Ce se întîmplase în timp ce el lupta? Nu cumva mai exista în Labyrinth încă un Minotaur care-i înfulecase prietenii?

Nenorocită victorie... Dacă astfel stăteau lucrurile, mai bine ar fi fost învins. Iată dar că victo-

ria lui se dovedise zadarnică. Și-acum... Ce rost mai avea să se reîntoarcă la Athena? Ce le va spune atenienilor? Că și-a salvat viața părăsindu-i pe ceilalți? Înjositoare victorie, și mai înjositoare reîntoarcere!

Își șterse sudoarea și hotărî să caute mai departe. Desfăcea mereu ghemul și înainta prin gale-rii strigîndu-și din timp în timp prietenii. Mergea, se oprea, îl striga pe nume pe unul, mai mergea, iar se oprea și-l striga pe altul. Dar răspunsul rămînea mut. La un moment dat simți că-l părăsește și ultima speranță și se așază jos. Atunci, de undeva, din depărtare, s-a auzit o voce. O recunosc.

— Stați acolo! strigă cu nespusă bucurie. Nu vă mișcați. Rămîneți pe loc! Doar să strigați întruna ca să-mi dau seama încotro vă aflați.

Theseu își recăpătă puterile... Ca prin minune oboseala îi dispăru pe loc. Se îndreptă bucuros spre locul unde se auzeau vocile. Da: înlemni. Vocile prietenilor săi se auzeau din spate! „Ce jocuri magice sînt astea?” spuse încetînd să mai țipe. Da. Era adevărat. Vocile se auzeau din spate.

Atunci își dădu seama despre ce era vorba. Într-adevăr, era un „joc” al lui Dedal. Marele artist nu se bucurase să uimească lumea doar cu arhitectura sa, ci mai căutase încă ceva. Și descoperise aceste jocuri de sunete. Așadar, nu se mai întoarse într-acolo, unde îl chemau vocile, ci merse înainte, pînă cînd dădu de prietenii săi. Se îmbrățișară cu dragoste și cu bucurie și-și jurară să nu se despartă niciodată.

— De ce v-ați îndepărtat de locul unde v-am lăsat? întrebă.

— Într-un timp am auzit răcnetul și zgomotul de luptă din partea opusă. Și crezînd că prietenul

nostru se află în mare primejdie am alergat să-i sărim în ajutor, îi răspunse unul din tinerii pe fața cărora înflorise din nou zîmbetul.

CAPITOLUL XIV

Prietenii săi îl priveau acum pe Theseu ca pe un zeu. Era salvatorul lor. Erau gata să-l urmeze oriunde le-ar fi cerut. Dar înaintea lor nu exista decît un singur drum. Cel care îi ducea spre viață.

S-au înșirat, deci, în spatele lui Theseu și l-au urmat spre ieșire. Deodată, rămase ca trăsnit. Ce se întîmplase? Era simplu. Afară era ziuă. Dacă ieșeau acum ar fi fost văzuți și erau pierduți. S-au așezat ceva mai departe de ieșire, sub porticul pe care strălucea *Lavrisul*, simbolul atotputerniciei minoice.

* * *

Se înnoptase. Minos își dormea somnul unui rege fericit. Al unui stăpîn în împărăția căruia totul era sublim, perfect și drept.

Desigur, afară, în Labyrinth, niște oameni își pierduseră viața. Ei, și! De altfel, după cum știa el, pînă la urmă oamenii tot trebuie să moară. Și, vai și amar de regii cărora le pierea somnul pentru că vreun supus de-al lui își pierduse capul! Atunci ar însemna ca toți regii lumii să moară de insomnie. Da, „toți“, pentru că rar se găsește un rege cu mîinile nepătate de sînge, și încă mai rar unul căruia să-i fie rușine de aceste mîini.

Și pe cînd regele dormea, un alt om, un nevino-vat, Dedal, veghea.

Se gîndea la tinerii atenieni cărora le fusese luată viața cu atîta cruzime.

Se gîndea mai mult la Theseu. Nu că îi era rudă, ci pentru că acest băiat era singura speranță

a atenienilor. Că într-o zi va spăla rușinea și va redobîndi mîndria și gloria de odinioară a Athenei.

Dedal nu închise o clipă ochii. Se perpeli toată noaptea, pînă cînd se luminează de ziuă. Și atunci ieși să vadă dacă nu cumva putea să afle ceva despre soarta copiilor.

Avea fața încrețită de griji și ochii roșii. Îmbătrînise parcă peste noapte. Privi spre Labyrint cu ură. Capodopera lui devenise un lăcaș de crime cumplite. Nu mai voia să se apropie de el. Era aproape sigur că duhnea a sînge.

Alta, însă, era grija de dimineață a lui Minos. Prima lui întrebare fu dacă mersese totul bine.

— Fără greș... îi răspunseră curtenii.

— Și... a răcnit Minotaurul meu ?

— Dacă a răcnit, întrebi, prealuminate stăpîne? Mult. Sălbatic și înfuriat ca niciodată.

Minos gîndi : „Era și firesc“.

— Dar... strigăte... Strigăte multe, sfîșietoare, ale oamenilor auzit-ați ?

Aici, curtenii și străjile Labyrintului rămaseră nedumeriți.

— N-ați auzit ?

— Ei... Iată... Aș jura că am auzit ! Aș jura. Dar... am auzit ? Eu zic că trebuia. Iar dacă n-am auzit, atunci vinovat este numai auzul nostru. Adică urechile noastre, care...

— Au auzit ?

— Ei, iată ce vreau să spun. Că atenienii... nu se poate altfel, au strigat... fără doar și poate. Deci, au strigat. Și odată ce-au strigat, trebuia neapărat să-i auzim. Nu-i așa ? Deci, cine e de vină?

— Nu i-ai auzit ?

— Nu. Dar cine e de vină ? Mai întrebi ? Urechile.

Minos începu să se plimbe înapoi și-ncolo tulburat. Urechile... Bine ! Hai să zicem că așa este. Că urechile sînt de vină. Și că, într-adevăr victimele au strigat. Dar nu le-au auzit urechile. Dar... dacă nu au strigat ?

Se întoarce brusc spre oamenii săi.

— De ce îmi ascundeți adevărul ?

— Adevărul adevărilor ăsta e. N-am auzit. Ce mai încolo și-ncoace !

— Adică n-au strigat. Asta e. Dar... de ce n-au strigat ?

— E cu putință ?

— Ce anume ?

— E cu putință așa ceva stăpîne ? Se poate să te sfîșie ditamai Minotaurul și tu să nu strigi ?

— Și dacă Minotaurul nu i-a sfîșiat ?

Ecatontarhul, care era căpetenia străjerilor Labirintului, începu să se scarpine după ceafă.

— De ce nu răspunzi ? Ei ? Dacă nu i-a sfîșiat ?

Ecatontarhul, de prea mult scărpinat își făcu răni, dar găsi și răspunsul.

— Acest lucru... mărite stăpîne, spuse el, acest lucru nu se poate. Chiar dacă în clipa aceasta ar veni aici în fața mea atenienii și mi-ar spune cu gura lor : „Ei, tu, Vrystenes, ne vezi ? Află că sîntem cei paisprezece atenieni și te salutăm...”

— E... și ce-ai face ?

— Eu ? Hm... I-aș spune nevastei să-mi toarne în cap zece găleți cu apă rece ca să mă trezesc. Pentru că visez...

— Și dacă te trezești și vezi că e adevărat ? Ce-ai face ?

Pe Ecatontarh îl apucă din nou mîncărimea. Începu să se scarpine din nou după ceafă.

— Ce-aș face, ai zis, stăpîne ? Hei... n-aș face nimic. Pentru că n-aș crede. Și, așa cum îmi spu-

nea bunica, lucrurilor de necrezut nu trebuie să le dăm crezare. Asta e. Sau... stăpînul meu crede altceva ?

— Nu... spuse Minos. Nici eu. Nu cred în nimic altceva.

— Ei, atunci, măreția ta să aibă parte de viață lungă... Eu, n-am ce să mai fac aici. De aceea, mă înclin în fața ta și plec.

— Stai ! îi strigă brusc regele.

— Stau. Aștept porunca.

— Tu mai rămîi aici.

— Am să fac precum poruncește marele meu stăpîn.

Minos se întoarce și intră în dormitorul său plin de mîhnire. De ce oare ? De ce să nu se fi auzit nimic ? Nimic ? Se plimba înapoi și-ncolo numai pînă cînd coborî noaptea. Și atunci se culcă.

* * *

Pentru atenieni însă sosise clipa prielnică. Cînd văzu că s-a înnoptat și că Labyrinthul nu era păzit decît de o singură strajă, Theseu se repezi asupra ei, îi luă armele și după ce îi astupă gura fugi cu ea spre țarm.

Drumul era pustiu. Și cum noaptea nu era înstelată, au putut să ajungă la mare neobservați.

Dar... spre marea lor desperare vasul nu se zărea nicăieri.

— Să stăm puțin aici și să ne gîndim ce-avem de făcut.

În clipa aceea însă apărură luna și recunoscură locul în care se aflau.

— Nu pe-acolo ! spuse Theseu. Pe-acolo e portul lui Cnossos. În partea cealaltă. Așa. Urmați-mă încet.

Găsiră o potecă ce ducea tocmai acolo unde spusese să îl aștepte *Theoria*. Dar cînd ajunseră acolo,

micul liman era pustiu... Ce se întâmplase ? Vasul fusese, cumva, capturat de cretani ? Ori oamenii îl trădaseră ? Dar ar fi fost cu putință ? Niște prieteni atît de credincioși... Feretreon, Menesthes... Să-l trădeze ? Atunci...

Se așază pe o stîncă copleșit de gînduri grele, chinuitoare. Deodată, un plescăit de vîsle îl smulse din gînduri. Dar, de unde venea ?

Pe mare nu se zărea nimic. Era pustie. Peste puțin se dumiri. Se auziră și niște clinchete. The-seu le spuse oamenilor să se ascundă, iar el se îndreptă cu grijă spre micul liman. O luntre aștepta acolo. În ea se aflau doi bărbați. Unul dintre ei întrebă ceva, încet.

— Menesthes ! strigă Theseu.

— O !... Theseu ! Teferi?...

— Cu toții.

— Atunci, haideți ! Grăbiți-vă !

Coborîră cu toții în golfuleț.

— Unde-ați fost, îi întrebă Theseu. De ce *Theoria* nu-i aici ?

— Aici era... spuse Menesthes. Dar ne-au văzut niște ciobani și ne-am îndepărtat ca să ne piardă urma. Vine îndată.

Celălalt bărbat se urcă în luntre și vîsli repede, ocolind micul promontoriu care se zărea spre stînga.

— Menesthes... îl întrebă neliniștit Theseu, spune-mi n-a venit pe-aici o fată ? Una... Ariadna ?

— Ariadna o cheamă ? Da. Într-adevăr... A venit o fată. Dar cine e și ce vrea nu știm. Ne-a rugat numai să o ascundem pînă vii tu. Nimic altceva nu știm.

— E fiica lui Minos. Trebuie s-o salvăm.

— Și Minotaurul ? Unde este și ce face ?

— Îți trimite salutări de la Hades, dacă, bineînțeles există un Hades și pentru monștri...

— Trebuie să plecăm cât mai repede. Cretanii au niște vase mici foarte rapide. Și dacă ne prind... De după promontoriu apăru *Theoria*.

— Repede ! strigă Menesthes. Îmbarcarea ! Mai întâi fetele !

Nu trecu mult și *Theoria*, cu pînzele umflate de vînt, părăsea țărmul cretan. Feretreon, care fusese sigur de pieirea prietenului său Theseu, plîngea ca un copil de bucurie și tot de bucurie uită să schimbe și pînza. Lăsa *Theoria* să navigheze cu aceeași pînză neagră cu care pornise din Athena. Ce păcat însă... Pentru că această scăpare a căpitanului, mai tîrziu s-a dovedit fatală. Bătrînul Egeu îl rugase pe Feretreon să nu uite — dacă zeii îl vor ajuta pe fiul său să scape... Dar, Feretreon era îmbătat de bucurie. La pînză să se gîndească ? Apoi, era noapte... și cum pînza era neagră, totul părea normal.

Să nu uităm însă că pe vas se afla și o ființă mărinimoasă care și-a sacrificat viața sa regească pentru a-i salva pe atenieni, Ariadna. De aceea, toți aveau pentru ea un adevărat cult.

Dar fata era atît de buimăcită încît nu putea nici să vorbească măcar. Rîdea, plîngea, sau cădea brusc într-o tăcere cumplită. În cele din urmă adormi și valurile o legănară pînă dimineața.

Numai atunci, cînd soarele îi scaldă ochii, putu Theseu să vorbească cu ea. Să-i mulțumească din tot sufletul pentru tot ceea ce făcuse pentru atenieni.

Ariadna spuse, cu voce smerită, că este gata să facă orice pentru ceilalți. În schimb nimeni să nu se sacrifice pentru ea.

— Nu este un sacrificiu dacă ne străduim să te scăpăm din mâinile tatălui tău.

— În zadar, răspunse Ariadna. Nu există pe acest pământ vreun loc unde să nu poată ajunge tatăl meu.

— E drept, răspunse Theseu. Dar la Athena va veni din nou să lupte.

— Întocmai. Și acest lucru nu-l doresc pentru nimic în lume. Un nou război... o nouă înfrângere. Și-apoi, un nou tribut, și noi victime pentru învingător.

— Ești sigură că și de data aceasta învingătorul va fi același ?

Ariadna îl privi cu oarecare tristețe.

— Puterea tatălui meu este de neînvins. Are deja un motiv ca să înceapă un nou război. Să nu-i mai dăm încă unul. Dacă am să te urmez pînă la Athena are să afle iute și nu va întârzia să vă atace.

— Atunci altă cale nu avem. Decît să ne ducem în Sicilia.

— Drumul pînă acolo e numai pe mare?

— Da.

— Orice uscat care este înconjurat de apă aparține tatălui meu.

— Atunci nu există loc pe pământ pentru tine. Decît la Hades. În afară doar dacă nu coboară și pînă acolo...

— După cum am auzit de la prietenul nostru Dedal, există pe lume un singur loc de care tatăl meu nu se apropie. Este o mică insulă pe nume Naxos. Bunul nostru Dedal ne vorbea des despre această insulă. Are, zicea el, cei mai dulci struguri din lume și cel mai parfumat vin. De aceea zeul Dionisos o ține sub ocrotirea sa. Și de cîte ori a încercat vreun vas să se apropie de ea, cu gînduri

ascunse, a fost scufundat. Asta pentru că Dionisos datorează mult acestei insule. Pentru că, demult, cînd Dionisos a fost prins de pirați, cîțiva locuitori de-ai ei l-au scăpat din mare primejdie. Am aflat că și tatăl meu nu se apropie de această insulă. O ocolește. Iată deci singurul refugiu pentru mine. De aceea vă rog să mă lăsați acolo.

— Nu ne ceri mare lucru, Ariadna, insula Naxos se află în calea noastră. Le vom povesti naxienilor soarta ta și ei te vor lua sub ocrotirea lor. Sînt oameni blînzi și ospitalieri, discipoli credincioși ai lui Dionisos.

— Pe această insulă vreau să ajung și aici să-mi sfîrșesc zilele, în afară doar dacă Moira mi-a ursit altceva...

Theseu se sfătui în parte cu fiecare dintre prietenii săi. Și mai întîi cu Feretreon. Căpitanul Theoriei găsi foarte chibzuită propunerea Ariadnei. La fel și Menesthes și Thoas și Solon, și ceilalți. De un singur lucru se temeau. Nu cumva să n-o primească naxienii. În cazul acesta nu o mai debarcau și o țineau pe vas pînă ce aveau să găsească altceva mai bun.

Între timp, Theoria naviga cu vînt prielnic, jucîndu-se veselă cu valurile, spre bucuria și tihna vîslașilor. Vîntul, suflînd de la pupa, umfla pînzele și împingea vasul spre apele Atticeii. Tolăniți pe covertă vîslașii cîntau ori schimbau între ei vorbe de duh după care rîdeau în hohote.

În sfîrșit, într-o dimineată, printr-o perdea de ceață se zări silueta insulei Naxos. Aici, prietenii noștri au făcut o greșeală de neiertat. În loc să intre prietenește în port, ei au debarcat-o pe Ariadna cu o luntre, pe care o conducea Theseu, însoțit de Menesthes.

Într-adevăr, mare greșeală ! Pentru că, altfel, naxienii ar fi observat culoarea neobișnuită a pînzelor și i-ar fi întrebat de ce e așa, iar ei și-ar fi dat seama și le-ar fi schimbat.

Ariadna fu primită ca o mică zeiță pămînteană... Naxienii au rugat-o să-i cinstească cu prietenia ei și, dacă îi plăcea orașul lor, să devină cetățeană a lui.

Theseu le mulțumi cu căldură pentru ospitalitate asigurîndu-i de prietenia lui. Apoi plecă împreună cu Menesthes. *Theoria* ridică din nou ancora și porni spre Attica. De pe țărm naxienii au observat pînzele negre și au întrebat-o pe Ariadna de ce sînt așa. Ea și-a adus aminte și le-a explicat semnificația. Dar prea tîrziu. *Theoria* înainta repede și în Naxos nu exista nici un vas în stare s-o ajungă.

CAPITOLUL XV

Bătrînul rege Egeu calculase bine. Cu vîntul prielnic care sufla, vasului *Theoria* îi trebuiau zece-cincisprezece zile ca să se ducă în insula Creta și să se întoarcă. Dar regele Athenei nu avea răbdare. De aceea, încă nu trecuseră zece zile cînd se duse la Capul Sunion așteptînd să se ivească vasul. În fața acestui promontoriu se întindea largul mării ce se sfîrșește la țărmurile africane. Pe vîrfurile Sunionului era zidit un templu închinat zeului Poseidon, ale cărui coloane se mai păstrează încă și astăzi. Egeu se gîndi că acest promontoriu era cel mai bun punct de observație din Attica. De acolo puteai să vezi toate vasele care navigau pe acea mare întinsă care avea să se numească Egee.

Cînd îl văzură pe bătrînul rege că vine la ei în ospetie, în singurătatea lor, preoții templului lui Poseidon îi alergară în întîmpinare ca să-i ofere ospitalitatea lor. Într-un loc ferit de vînturi aveau o căsuță în care îl rugară pe Egeu să rămînă cît va voi. Egeu, însă, o folosea numai noaptea. Ziua, dis-de-dimineață, alerga la templu ca să-și ocupe locul de observație. Primele raze ale dimineții luminau mai întîi frontispiciul templului și apoi capul bătrînului rege împovărat de gînduri. Sprijinit de o coloană Egeu privea tot timpul spre larg. Bătrînețea, însă îi slăbise vederea. De aceea luase cu el un mic ciobănaș de prin partea locului, care își ajuta tatăl la păzitul caprelor pe plaiurile muntelui Pentelicon. Ciobănașul nu știa cu cine are de-a face. De aceea îi spunea regelui *bunicule*. Imediat se legă între ei o prietenie strînsă.

În primele zile nu văzură nimic.

— Vezi ceva ? întrebă regele.

— Văd !...

— E mare !

— Mititel. Acuși a ocolit Cinosura.

— Adică a ieșit din golful Evoicos ?

— Habar n-am cum îi spune.

— Pînze are ?

— Are.

— Negre ?

— Nu.

— Atunci albe, da ?

— Nici.

— E, atunci ce are ? spuse mirat Egeu.

Ciobănașul se scărpină după ceafă.

— Stai puțin bunicule. Se poate ca un vas să nu aibă pînze, nici negre, nici albe ?

— Nu se poate.

— Atunci n-am văzut nimic. N-am văzut nici-unul.

— Dar de ce ai spus că ai văzut ?

— Ce să fac și eu ? Chiar mata ai spus că nu se poate să fie vas dacă nu are pînze, nici albe, nici negre. Ei, ăsta nu le are nici negre și nici albe. Dar matale ai zis că fără asta nu poate fi vas. Și eu, ce să fac ? ți-am făcut în voie.

— Dar... există ?

— Dacă ai spus că nu există, acum de ce mă faci să spun că există ? Stai nițel. Ia spune-mi, bunicule. Nu cumva există vase și fără pînze ?

— Există.

— Atunci văd unul.

— Tu vezi. Dar un asemenea vas nu mă interesează. Pesemne că e și mic ?

— Parcă-i covata în care spală mama rufele.

— Nu mă interesează.

Acest joc cu ciobănașul a ținut cinci zile. Pînă cînd, într-o dimineată, ceva se zări la orizont chiar din partea cealaltă a promontoriului. Băiețelul îl văzu și începu să se scarpine după ceafă.

— Bunicule, îi spuse regelui. În afară de vase mai este și altceva care plutește pe mare ?

— Nu ! răspunse Egeu.

— A, atunci e bine. Ca să fiu liniștit. Pentru că ce văd eu nu seamănă a vas. De aceea îți spun...

— Adică... vezi ceva care plutește ?

— Da ! Văd. De cînd a apărut soarele îl văd. Dar, omoară-mă, lucrul acesta nu seamănă cu un vas.

— O fi vreo insulă. Există, chiar, o insulă... Acolo unde arăți. Insula Kea.

— Insulele se mișcă ?

— Nu. Insulele stau nemișcate.

— ăsta pe care-l văd eu nu stă nici o clipă.

— Atunci nu e insulă.
— Insulă nu este. Vas nu este. Atunci ce e ?
— Dar ce are ca să nu fie vas ? întrebă Egeu.
— Ca un lucru să fie vas, ce trebuie să aibă ?
întrebă ciobănașul.

— Vîsle. Are ?

— Nu.

— Pînze. Are ?

— Pînze negre se poate ?

Egeu se tulbură.

— Are pînze negre ?

— Păi, ce are ?

— Atunci... atunci... spuse Egeu înfigîndu-și unghiile în tîmple. Atunci... gata. Theseu nu mai este !... Nu mai este. Și cu pași clătinați, ajunse la marginea prăpastiei. De aici înainte totul era simplu. Prăpastia l-a înghițit singură.

Trupul bătrînului rege al Athenei se pierdu în apele adînci ale mării. De atunci i-a luat și numele : *Marea Egee*.

* * *

Cînd, spre amiază, **Theoria** intra în portul Faleron, pe țărm veniseră toți atenienii ca să-l înîtîmpine. Cînd Theseu păși primul pe pămîntul Aticeii, părinții tinerilor salvați îi sărutară sandalele, udîndu-i-le cu lacrimi fierbinți.

— Și... cum ? Bătrînul meu tată n-a venit cu voi ? întrebă Theseu.

Chipurile atenienilor se întunecară.

— Ce ? A murit ? întrebă Theseu.

— Vai de noi ! Da ! Pînza ta neagră l-a omorît azi-dimineață.

Abia atunci și-au dat cu toții seama ce nenorocire a putut să aducă neglijența lor. Și toate astea

din pricina bucuriei lor nețărmurite că au scăpat cu viață.

Theseu se lăsă pe umărul unuia dintre prietenii săi și vărsă lacrimi amare. Apoi porniră cu toții spre *Asty*¹ unde pe Theseu îl aștepta tronul tatălui său. Chiar în aceeași noapte Theseu fu proclamat rege al Athenei și încoronat la lumina făcliilor. Sarcini grele apăsau acum pe umerii lui tineri.

Rănila Athenei din război nu se vindecaseră încă și nici înfrângerea grea nu putea fi dată uitării. În ultimii ani ai domniei sale Egeu obosise. Cîrmuia fără pasiunea de odinioară. La fel și cetățenii Athenei. Lucrau fără nici o bucurie. Cei mai mulți dintre ei își lăsaseră pămîntul nearat. Groaznicul tribut dat lui Minos, jertfele tinere trimise în fiecare an drept hrană Minotaurului le rupeau inima. De aceea lucrau de parcă se tîrau.

Acum însă, pentru prima dată, zîmbeau, respirau ușurați, nădăjduiau. Încă din primele zile ale domniei sale, Theseu, cu toată mîhnirea care îi copleșea inima cernită, arăta că nu era un rege obișnuit. Mai întîi se gîndi că un oraș ca Athena, ca să înflorească, trebuia să iasă din izolarea care o despărțea de celelalte regate ale Atticii. Hotărî, deci, spre binele tuturor, ca toate acestea să se unească. Și aceasta, pentru prima dată în istoria Helladei. Dacă aceasta s-ar fi realizat pe vremea lui Egeu, Athena nu numai că i-ar fi rezistat lui Minos, dar l-ar fi putut și învinge. Așadar, hotărî — cum am mai spus — să unească toate regatele din Attica. Dar ca să realizeze acest lucru, trebuia mai întîi de toate să ridice puterea economică a Athenei. Apoi să le redea compatrioților săi încre-

¹ *Cetatea*. Astfel era numită Athena de locuitorii și vecinii săi, spre deosebire de celelalte orașe care se numeau *polis*.

derea pierdută, să le ridice moralul. Într-un cuvînt, să-i facă să creadă în el. Prima sa grijă a fost să micșoreze distanța care îi despărțea pe săraci de cei bogați. În felul acesta a cîștigat dragostea popului și și-a dat seama că sosise clipa pentru unirea regatelor Atticii. Îi chemă, deci, pe toți regii și le spuse : „V-am adus aici ca să hotărîm laolaltă dacă vom trăi de-acum înainte uniți și învingători, ori împrăștiati și învinși. Vă cer să devenim un mare, puternic și înfloritor regat. Să unim toate sceptrele într-unul singur și puternic. Să ne unim pămînturile la un loc și apoi să le împărțim frățeste. Astfel, de acum înainte, nimeni nu are să mai tremure de frig și de frică. De-acum încolo toți vom munci împreună și vom lupta tot împreună, așa ca nimeni să nu ne poată învinge“.

Regii îl ascultară cu luare-aminte. Apoi se ridică cel mai bătrîn și spuse :

— Theseu... ai mîna tare și mintea ageră. Dacă ai să dovedești că ai și inima bună, atunci sîntem gata să-ți încredințăm întreaga putere, ca să faci totul după spusele tale. Împărțirea dreaptă a pămîntului, ai spus că vrei. Să fie ! Și după părerea mea, cînd sînt mai multe tronuri, multe sînt și certurile. Să rămînă deci un singur tron. Să vedem însă cui o să aparțină.

— Atunci să alegem, spuse Theseu.

— Ce să alegem ? Parcă există unul mai bun în Attica ? În lume ? Nu. Eu las aici, în fața ta, sceptrul meu. Să facă și ceilalți la fel. Dar, grijă ! Să nu cîrmuiești cu șapte sceptre. Unul și bun. Vom trăi bine împreună. Noi o să vă trimitem grîul, fructele și legumele, iar voi o să ne trimiteți sandale, arme, vase și tot ce meșteriți în atelierele voastre. Ce mai așteptăm ? Hai, spuneți și voi, li se adresează celorlalți.

— Ce să spunem ? Așa să fie. Sceptre multe înseamnă și griji multe. Deci, să nu mai zăbovim. Să ne înfrățim regatele și să facem un regat-tată. Așa, nimeni n-are să-l mai calce sau să-l doboare. Așa-i ?

— Așa e, spuseră toți.

— Ei, atunci să ne întoarcem acasă și să ne împărțim bucuria cu cei ce ne așteaptă acolo.

Se sculară și, unul câte unul, se aplecară în fața marelui rege, în semn de prețuire, lăsînd jos sceptrul.

Această zi era mare nu numai pentru Athena și pentru Attica, ci și pentru toate celelalte regate pe care le scaldau apele calde ale mării. Pe aceste țărmuri trăiau oameni cu mintea limpede, care pe lîngă viață și fericire iubeau și altceva, necunoscut pe alte meleaguri : iubeau Frumosul.

Cînd ieșeau, cel mai bătrîn se apropie de Theseu.

— Ascultă acum, regele meu, sfatul unui bunic. Însoară-te, gospodărește-te, fă-ți casă, întemeiază-ți familie. Țăranii cred mai mult într-un rege-tată decît într-un rege holtei.

Dintr-o dată gîndul lui Theseu zbură spre Creta, către fiica lui Minos, Fedra. Dar acum nu putea s-o răpească. Era rege. De aceea se purtă ca un rege. O ceru tatălui său. Răspunsul lui Minos nu zăbovi. „Cu bucurie, îi spuse. Ți-o dau. Dar i-ai greșit întrucîtva numele. Nu se numește Fedra ci *Răzbunarea*. Vino s-o iei. În afară doar dacă vrei să ți-o aduc eu acolo.“

La un astfel de răspuns Theseu se înfurie crunt. Dar el nu făcea parte dintre acei oameni care se lasă duși de minie. Așadar chibzui bine și-și dădu seama că mai presus de orice erau pacea și fericirea poporului său. Așadar, Minos putea să-și păstreze și fiica și frumusețea ei.

Theseu hotărî mai întîi să întărească apărarea Athenei și apoi să aștepte răzbunarea lui Minos. De aceea își compară puterile cu ale acestuia și văzu că nu le-ar fi putut ține piept. Trebuia deci să-și pregătească armata și flota. Dar pentru aceasta avea nevoie de timp, și timp nu avea. Iar aliații la care se gîndise, erau toți niște vicleni care-și căutau numai propriul lor interes. Nu! Theseu nu avea nevoie de un simplu aliat, ci de un prieten. Chibzui mult și în cele din urmă gîndul lui zbură către un prieten din Thesalia care îi ceruse cîndva ajutorul, La Pyrithou.

Împrejurările în care se cunoscuseră erau de-a dreptul ciudate. Cu doi ani în urmă, Pyrithou, hotărîse să se căsătorească cu frumoasa Hippodamia și, printre alții, îi invită la nuntă pe Theseu și pe Heracle. Pyrithou însă a căzut într-o mare greșeală. I-a chemat la ospaț și pe centaurii de pe muntele Pelion.

Aceștia însă s-au purtat grosolan cu femeile, iar căpetenia lor, Eurytion, chiar cu mireasa. Pyrithou se supără atît de tare încît îi chemă în ajutor pe Lapiți, pentru a lupta cu centaurii. Însă ei erau în stare nu numai să învingă, dar și să distrugă întregul regat al Thesaliei. Atunci, Pyrithou ceru ajutorul lui Theseu și al lui Heracle. Cei doi eroi primiră bucuros să-l ajute și, alăturîndu-i-se în luptă, îi învinseră pe centauri, obligîndu-i să se întoarcă pe muntele Pelion.

Pyrithou îi petrecu pe eroi pînă la hotarul țării, îi încarcă cu daruri și le făgădui că în orice clipă va fi gata să le dea tot sprijinul și ajutorul lui frățesc.

Iată că la acest prieten se gîndi Theseu și se hotărî să plece neîntîrziat în Thesalia. Pyrithou îl primi cu brațele deschise și-i oferî mica lui ar-

mată. Dar nu mică, ci foarte mică era această armată. Cîteva sute de pedestrași și o ceată de călăreți.

— Asta e tot ce am, scump prieten, spuse Pyrithou. Și bineînțeles că cu tot ce avem putem lupta numai ca să întîrziem înfrîngerea. O singură putere din lume îl poate înfrunta pe Minos.

— Care ? întrebă Theseu.

— Ai auzit unde se află Themiskyra, capitala regatului Amazoanelor ?

— Da... da. La Pontus Euxinus.

— Întocmai. Pe malul rîului Thermodon.

— Și cine este regina lor ?

— Prea frumoasa și prea viteaza Antiopa. Putem s-o chemăm aici. Dar cel mai cuminte este să mergem noi acolo. Desigur, călătoria pînă la Themiskyra este obositoare și plină de primejdii. Totuși trebuie să ne hotărîm. Ce zici ?

— Sînt gata să merg oriunde.

— Iar eu, ascultînd glasul prieteniei noastre, sînt gata să te urmez oriunde.

Și, precum se spune, un lucru hotărît este pe jumătate înfăptuit. Deci, odată hotărîrea luată, li se părea că străbătuseră jumătate din drum. După două zile, cei doi prieteni părăseau apele golfului Pagasiticos.

CAPITOLUL XVI

Dar... care a fost faimosul regat al femeilor, pe care lumea nu-l mai văzuse și nici n-o să-l mai vadă vreodată ? După legendă, el se întindea pe malul răsăritean al Pontului Euxin și era, așa cum

am spus, un stat numai al femeilor. Amazoanele, cum se numeau aceste femei, erau războinice. Niciodată însă nu purtau război cu alte state sau cu alte regate. Pentru ele nu existau state dușmane, ci bărbați dușmani.

După cum se știe, în vremea aceea, bărbatul în fața femeilor era aproape un zeu pământean. Și indiferent dacă femeile erau zdravene, iar ei pîrpirii sau bolnăvicioși, trebuiau să se supună bărbatului. Aceasta era legea sacră și necălcată care se numește „patriarhat“.

Cînd însă nedreptatea bărbaților nu mai cunoștea margini, atunci venea o clipă în care femeile ajungeau la desperare. De-a lungul veacurilor au existat situații cînd femeile s-au răzvrătit împotriva absolutismului bărbaților, dar ele au fost pedepsite aspru. De aceea foarte rar se revoltau, de cele mai multe ori plecau capul supunîndu-se destinului.

Așa se scurgeau anii și legea de fier rămînea mereu aceeași, iar femeile executau orbește poruncile bărbaților. Și niciodată ele nu porunceau, chiar dacă se întîmpla să întreacă în bărbăție și forță chiar și pe cei mai legendari eroi.

Cîndva, într-un sat îndepărtat din Tracia, trăia o fată voinică și puternică căreia numai mustățile îi lipseau ca să arate ca un bărbat zdravăn. Aela, căci așa o chema pe fată, a crescut într-o familie cu șapte copii — toate fete. Sărăcia acestei familii era greu de imaginat. Tatăl Aelei a murit de durere că nu putea lăsa zestre fetelor sale, sortite astfel să rămînă nemăritate toată viața.

Într-una din zile a coborît în sat un oarecare Molos — o palmă de om, care vindea urdă și vin de viță sălbatică. În schimb cumpără pînză pentru sedilă și o tocă de paie ca să-și acopere chelia.

În același loc vindea și mama Aelei păpădie. Femeia, văzîndu-l pe Molos așa pipernicit și bolnăvicios, s-a cutremurat.

— Cum trăiești tu omule ? l-a întrebat. Mănînci pietre ?

Molos a privit-o acru.

— Ce să-i faci, i-a răspuns acesta. Zeii au cam pierdut măsura și m-au nedreptățit la statură. Nu sînt ca tine. Văd că zeii au avut grijă și ți-au dat însușiri cu vîrf și îndesat.

— Mi-au dat, cum zici, dar nu însușiri, ci sărăcie și pe deasupra mi-au umplut și casa cu copii. Șapte... și toate fete. Stăm acasă și așteptăm...

— Ce ?

— Bărbați ! Auzi, nu-mi ceri tu o fată ca să le mai răresc ?

— Dacă îmi dai și o vacă ți-o iau ! De ce să n-o iau ?

— Ce-ți trebuie o vacă, omule ?

— Păi, n-am decît un bou, nu pot ara pămîntul numai cu el. La jug am nevoie de două animale.

— Dacă aș fi avut o vacă, o dădeam unui bărbat !

— Dar eu ce sînt ?!...

— Tu ești o jumătate de om rău plămădit !

— Vrei să mă superi, dar eu tot o iau de nevastă pe fata ta.

— N-am terminat. Ești un țăp sterp pe care mumă-ta l-a întărcat înainte de vreme.

— Spune-mi orice ! Tot nu mă supăr. Și nici nu mă răzgîndesc. Eu o iau așa, săracă, cum e.

— Vezi să nu dai înapoi !

— Molos nu e dintre acei care renunță cu una, cu două. Hai s-o aleg și s-o iau cu mine.

— Ascultă, omule, să nu faci pe grozavul ! Vezi să nu te ducă fata acasă ca pe un ciorchine ! Ți-o dau, dar ai grijă să te porți ca lumea. Nu încerca

s-o bagi în buzunar că nu încape. Primești ? Acum, mai așteaptă să vînd și eu ceva. Apoi mergem. Ai găini acasă ?

— Am. Găini, oi, capre. Dar tu n-ai ce căuta la mine !

— Legume ai ?

— Ce-au lăsat zeii pe cîmp.

— Bine. Vin să strîng și eu.

— Să văd mai întîi fata.

— Tu n-ai ochi pentru o așa fată ! Dar dacă soarta te-a adus...

— Pe care mi-o dai ?

— Pe cea mare.

— Și dacă mi se potrivește alta mai mică ?

— Nici una nu ți se potrivește, dar ce pot să fac... Zeii le-au lăsat fără zestre. Hai, mișcă-te ! S-ar putea să ți-o ia altcineva înainte !

Aela, văzînd în fața sa un așa om, prăpădit și chel, a închis ochii de teamă să nu-i curgă lacrimile. S-a ascuns în casă și a plîns acolo. Dar n-avea încotro.

Așa că au pornit a doua zi dis-de-dimineată. Fata făcea un pas, iar Molos patru. Totuși Aela pășea veselă și încrezătoare. Desigur, bărbat nu are, dar va avea pămînt, animale și o gospodărie dintre cele mai alese. De unde să bănuiască, sărmana, ce are s-o aștepte ! Chiar în ziua următoare, bărbatul a trezit-o cu noaptea în cap dîndu-i un ghiont în burtă.

— Trezește-te ! Nu auzi ? Păsările cotcodăcesc. Porcul, dacă nu-i dai de mîncare imediat, te sfișie.

— Dar pînă acum cine le purta de grijă ? a întrebat Aela, frecîndu-se la ochi.

— Eu ! Dar m-am însurat ca să fiu înlocuit.

— Ia spune Molos, vreau s-o știu de la tine : Ți-ai luat nevastă sau slugă ?

— Slugă ! o slugă care la mine va fi sătulă, nu flămîndă ca la ea acasă !

— Atunci mă întorc acasă. Mai bine flămîndă, dar liberă, decît slugă sătulă. Și a și țîșnit pe ușă afară.

Molos a strigat-o, alergînd după ea, dar era cu neputință s-o ajungă. S-a întors și s-a așezat pe pragul casei, smulgîndu-și firele de păr care mai rămăseseră pe capul său pleșuv.

S-a retras în camera din fundul casei, s-a întins pe patul de paie și a plîns amarnic toată noaptea.

Cînd s-a luminat de ziuă, Molos a ieșit în curte și a căutat orbește apă ca să-și spele ochii umflați și plîși. Tocmai atunci și-a auzit cîinele lătrînd. Se auzeau pași.

— Cum ? Tu ?...

— Eu.

Ochii lui Molos s-au mărit dintr-o dată. În fața lui stătea Aela, plină de sînge, învinețită.

Dar acel pipernicit de om, în loc s-o ia în brațe, și-a amintit de toate drepturile pe care i le dă legea.

— Cine te-a trimis în halul ăsta ?

— Mama și surorile mele.

— Restul vei primi de la mine. Mișcă-te, ce stai ! Să dai mîncare animalelor, apoi să iei în spinare plugul. Eu vin în urmă cu boul și cu bățul. Auzi ? cu bățul, gata ! Pornim ! Peste puțin timp au ajuns la cîmp și abia atunci a înțeles Aela ce mare greșeală a făcut întorcîndu-se la Molos. Ceea ce o aștepta de acum încolo era mult mai dureros decît ceea ce primise de la surorile ei.

Omulețul a pus într-o parte a jugului boul, iar în cealaltă parte pe Aela. A închis jugul cu restele și a luat în mînă bățul.

— Haide ! îi îndemna Molos lovind cu bățul mai întîi boul și apoi nevasta. Aela era disperată. Fă-

cea pereche cu un animal, iar Molos era mulțumit de cum merge treaba. Când Aela a cerut îndurare, furia omulețului a ajuns la culme. Dădea o împunsătură boului și zece femeii. Aela gemea ca și boul. La un moment dat i s-a făcut sete. O sete mare, chinuitoare.

— Apă ! a spus gemînd.

— Apă ? Boul a cerut ?

— El n-are glas.

— Ție cine ți-a spus că ai ?

— Mă auzi. Îți vorbesc.

— Nu aud. Boii n-au grai.

— Molos ! Nu te juca nici cu setea boilor !

— Ai dreptate. Cu setea boilor n-am să mă joc.

De aceea am să-l adăp.

A lăsat jos bățul, a luat o găleată, a umplut-o cu apă și i-a dat boului să bea.

— Și mie... Numai puțin... a îngăimat femeia cu ochii închiși.

— Răbdare. Mai întâi să se sature boul adevărat și apoi celălalt. Dacă mai rămîne ! Dar n-ai noroc. N-a rămas. Și acum la treabă !

Atunci furia femeii a ajuns la culme. Cu o putere supraomenească a rupt jugul și a căutat cu ochii injectați de efort și ură călăul care i-a fost dat drept soț.

Molos a simțit pericolul și a rupt-o la fugă. Credea că puterile femeii după atîta osteneală și sînge pierdut nu o vor ajuta să-l prindă. Să apuce el să intre în casă și să se zăvorască, și va aștepta acolo pînă cînd furia femeii se va potoli. El nu putea să-și imagineze pînă unde poate ajunge furia unui om rănit și călcat în picioare. Din doi pași Aela l-a ajuns și l-a ridicat în sus cu o singură mînă. Cu cealaltă s-a pregătit să-l plesnească. Dar s-a gîndit că aceasta este o răzbunare copilărească. Tre-

buia să-i dea o pedeapsă pe măsura cruzimii lui ! A căutat în şură o frînghie zdravănă, l-a legat de mîini şi de picioare şi l-a atîrnat de craca unui stejar.

— Stai acolo, stîrpitură ! Rămii pînă te-or mânca corbii. Mi-ar părea rău să nu te miroasă şi lupii.

— Ah, vulpe ! urla Molos vînat de mînie. Mîine stăm de vorbă. Mîine ai tăi te trimit din nou la mine.

— Rămii cu bine, viteazule !

Acum sînt liberă ! liberă !...

Nu mi-e frică de nimic ! De nimic...

A spart uşa, a luat pîine şi brînză şi a pornit la drum. Deodată însă a rămas împietrită. Ce vrea să facă ? Cum să plece pe drum o femeie singură ?... Dar imediat a găsit o soluţie. Se va îmbrăca în haine bărbăteşti. Era atît de voinică şi puternică încît putea să-i ducă în eroare pe toţi. Dar unde să găsească haine bărbăteşti ? Ale lui Molos nu-i acopereau nici măcar un picior. Şi-a amintit atunci că în ziua în care a venit s-o ceară de nevastă, Molos cumpărase pînză pentru sedile. A intrat iar în casă, şi-a cusut pînza, apoi a luat un ciomag şi a pornit. În urma ei, Molos schelălăia ca un cîine pe care stăpînul l-a uitat legat... Pentru Aela însă se punea întrebarea : Unde se va duce ? Ce meleaguri o vor primi ? Peste tot stăpîneau bărbaţii sau poate există vreun colţisor în care femeia e stăpîină ? Cu acest gînd a iuţit paşii. Nici un trecător din cîţi au întîlnit-o nu şi-a dat seama că e femeie. Într-un tîrziu a ajuns la Elispond.

— Care e calea spre răsărit ? s-a adresat unui grup de marinari.

— Să mergi pe mal, numai pe mal... au sfătuit-o oamenii care îşi cîştigau pîinea luptîndu-se zi de zi cu marea.

Aşa i-au spus, cu toate că ţărmlul avea primejdia lui. La fiecare pas puteai întâlui tîlhari, porniţi să-ţi ia nu numai averea, ci şi viaţa. Dar mai sînt şi locuri unde oamenii te privesc deschis, îţi urează „bun venit“, te poftesc chiar şi în casele lor modeste. Aşa cum a făcut într-o dimineaţă bătrînul Eurinikos...

— De unde vii, flăcăule ?

— Din Tracia.

— Hm... Bănuiam. Cine nu ştie că meleagurile tale au dat bărbaţi înalţi, zdraveni... Vii şi la mine ?

— Cu plăcere, dar mă grăbesc.

— Curînd va înnopta, iar lupii din aceste locuri sînt răi.

— Dar lupii nu sînt blînzi nicăieri.

— Undeva sînt.

— De aşa ceva n-am auzit.

— Nici nu-i de mirare. Tracia se află la un capăt al lumii, ia Themiskyra la celălalt.

— Themiskyra se numeşte locul ?

— Da... Dar te sfătuiesc să nu mergi acolo. Dacă vrei să ştii de ce, vino la mine. Soţia e cam bolnavă, dar fata mea e o gazdă la fel de bună. O mîncare caldă, un pat să te odihneşti... Ce zici ?

— Vin cu dragă inimă, bătrîne, numai că... nici nu ştiu cum te cheamă !

— Eurinikos al lui Animfos. Podgorean de meserie şi... cu voia ta, pescar. Am o nevastă bolnavă şi o fată ţesătoare. Şi cu asta ţi-am spus tot. Vii ?

— Te urmez, bătrîne.

— Atunci să punem desaga pe animal. Fără ea poţi umbla mai uşor.

— Mulţam.

— Pe tine cum te cheamă ?

— Dacă mă gîndesc bine, trebuia să mă numesc Aifigos¹, dar părinții mi-au zis Licofron.

— Zeii să te aibă în paza lor ! Să-ți dea sănătate și noroc. Cît despre forță, văd că au avut ei grijă... Iată, am sosit.

Un dulău mîrîia tolănit pe o rogojină ruptă, parcă nemulțumit că a fost trezit din somn și obligat să latre, lucru aproape imposibil pentru vîrsta lui..

— Nu te osteni, i s-a adresat moș Eurinikos. Ai lătrat o dată, ți-ai făcut datoria. Vezi-ți acum de somnul tău... Sărmanul, a îmbătrînit de tot. Îl îngrijesc din milă. A, uite și fiica mea. Eurilida o cheamă. Unde e mamă-ta ? i se adresă el fetei. Iat-o ! Filanasa, Xenios² ne-a trimis un oaspete. Eurilida, adu opaițul. Prietenul nostru vrea să se spele. Apoi pregătește cina. Înnoptează la noi.

— Ești binevenit, i-a răspuns femeia bolnavă, abia reușind să schițeze un zîmbet.

Ca să nu lungim vorba, după ce au mîncat și au băut, bătrînul Eurinikos a povestit tot ce s-a petrecut în Themiskyra la venirea licantropilor.³

— Ce e drept, acești bărbați n-au nimic comun cu lupii decît sufletul. La înfățișare sînt tot oameni. De unde au venit ei ? Nimeni nu știe. Poate că nici ei nu știu. Își zic kimerieni, dar vreun ținut Kimeria nu există. Poate au venit din nord, unde frigul e aspru. De aceea, în loc să poarte haine țesute, ei sînt îmbrăcați în piei jupuite de pe animale. Treaba lor. Nu pentru asta îi urăsc oamenii. Ei și-au atras ura de atunci, de cînd, într-o noapte, au năvălit în cetatea Themiskyra, au omorît toți

¹ Aifigos — condamnat la surghiun pe viață.

² Xenios — zeul ospitalității.

³ Licantropi — oameni-lupi.

bărbații, le-au luat femeile și s-au făcut apoi stăpîni...

— Și îi urăsc femeile ?

— Oh !... Dacă îi urăsc, zici ? Sînt în stare de orice ! Dar bieteile femei sînt slabe. Sînt femei !... Apoi mai e și legea care nu le dă voie să ridice nici mîna, nici glasul împotriva bărbaților.

— Și nu s-a găsit nimeni să schimbe această lege ?

— Îi împiedică zeii.

— Și dacă cineva încearcă ?

— O să-l trăsnească zeii pe loc.

„Aiurea“, spunea fata în sinea ei. „Eu am încălcat legea și n-am pățit nimic.“

— Bătrîne, știi tu vreo femeie care n-a respectat legea, dar mai trăiește ?

— Nici una ! Pe toate le-au nimicit zeii.

„Fleacuri“, își zise din nou fata. Și din clipa aceea s-a născut în capul ei planul de distrugere a licanthropilor și de salvare a femeilor din Themiskyra.

— Bătrîne, a spus ceva mai tîrziu, eu plec în Themiskyra. Vrei să-mi arăți drumul ?

— Chiar dacă vreau, n-am s-o fac. Te-am îndrăgit și nu te trimit la pieire !

— De ce să mor ? Ce, nu sînt bărbat ?

— ...Asta se vede. Dar ei au un alt chip. Sînt răi. Te vor omorî înainte de a apuca să scoți o vorbă.

— Și dacă mă aduc acolo drept *ichetes* ?¹

— Ei n-au habar de acest lucru. Nici zeii lor nu sînt ca ai noștri.

— Nu pierd nimic dacă încerc.

¹ Ichetes — denumire dată, în antichitatea elenă, unui necunoscut care bătea la ușa cuiva cerînd refugiu și pe care gazda era obligată să-l primească și să-i acorde azil.

— Ba da. Viața !

— Și totuși, pot să aflu de la tine drumul care duce într-acolo ?

— Drum de apă. Rîul Thermodon. Dar tu n-ai luntre. Cum vei ajunge acolo ?

— Pornesc pe mal. Și voi urca... voi urca...

— Pînă cînd te vei trezi cu o săgeată în spate. Ți-am spus că sînt niște mișei.

— Dar dacă întîlnesc o femeie ?

— E posibil. Pe dealuri sînt numai femei. Bărbații beau și trîndăvesc, iar femeile sînt roabele lor. „Le voi elibera ! Le voi elibera !“ își spunea fata în gînd, scrișnind în același timp din dinți.

— E departe de aici rîul Thermodon ?

— Peste munte, i-a răspuns Eurinikos. Dar tu să mergi numai pe mal.

— Mulțumesc, bătrîne. Acum, cu voia ta, merg la culcare.

* * *

S-a trîntit în pat, dar somnul nu i se lipea de gene. Toată noaptea și-a făcut planuri. Mai întîi să nu cadă în mîinile bărbaților. Apoi cum să scape de femei, cînd vor vedea „un bărbat“ în mijlocul lor. Ce bine dacă ar fi avut îmbrăcăminte de femeie ! Dar era aproape imposibil să găsească ceva pe măsura ei, din moment ce și hainele bărbaților nu o încăpeau... Spre ziuă a furat-o somnul fără să găsească o soluție sigură.

Salvarea însă a venit de la sine, chiar la sosirea în Themiskyra. Iată cum s-a întîmplat :

Mergînd împotriva cursului, a nimerit într-o dimineată la o vie ai cărei struguri așteptau să fie culeși. Dar era încă prea de dimineată. În vie nu se simțea nici suflare de om. Numai cîteva păsări zburau ici-colo. Stătea la pîndă în niște tufișuri.

Deodată s-au auzit voci de femei. Erau vreo zece. Pe umeri purtau panere mari.

Sosise timpul. Dintr-o singură mișcare își scoase haina sa bărbătească și se aruncă în apă. Femeile au auzit zgomotul și au alergat într-acolo. Ce le văzură ochii ? O femeie înota fără să se sfiască de apa rece.

— E caldă ? au întrebat-o.

— Arde, le-a răspuns.

Una dintre femei a avut curajul să atingă apa cu laba piciorului, dar aproape în aceeași clipă a retras-o.

— Brr ! Ce tot spui că arde ?!

— A r d e ! Nu apa arde, ci ura mea împotriva bărbaților, le-a răspuns arătându-și pieptul.

— Ești străină locului, după cum se vede. Altfel n-ai vorbi așa. Dacă atingem un bărbat ne doboară zeii.

— Eu am jupuit unul și n-am pățit nimic.

Femeile au rămas cu gurile căscate. Nu le venea să creadă ceea ce le spunea străina.

— Care e țara ta ? Ce te aduce la noi ?

— Țara mea e Tracia, iar scopul, răzbunarea. Am venit să dau foc legilor.

— Unde să le găsești ? Legile le dețin bărbații.

— Le voi arde odată cu ei !

— Femeie, ai înnebunit ?!

— Nici gând ! Am să înnebunesc dacă nu reușesc.

— Dați-mi acum ceva, o pânză, un cearșaf... Trebuie să mă șterg.

— Toate femeile, ca la o comandă, au alergat spre străină. Abia atunci, când a ieșit din apă, ele au văzut cât de înaltă și de arătoasă era.

— Ești zeiță ?

— Sînt o ființă nedreptățită. Am venit să mă răzbun în numele tuturor femeilor nedreptățite

ca mine. Știu totul despre soarta și necazurile voastre. Răzbunați-vă și voi ! Sfișiați pe acești tîlhari care v-au robit !

— Tremurăm în fața zeilor. Ne e teamă de furia lor. Nu le putem atinge legile.

— Legile nu sînt ale zeilor. Le-au inventat bărbații. În interesul lor ! Eu am încălcat o dată legea, dar zeii nu s-au atins de mine.

— Adică nu s-au înfuriat ?

— Zeii ? Nici vorbă ! S-au înfuriat bărbații. Ei vroiau să mă sfișie. De aceea m-am îmbrăcat în haine bărbătești și am fugit. Binecuvîntată să fie soarta care m-a adus la cele mai chinuite ființe ! Și acum fiți cu băgare de seamă ! Nici un bărbat nu trebuie să afle că sînt aici. Nici despre ceea ce am vorbit... Iată și planul meu. Dar, mai întîi, spuneți-mi unde sînt bărbații ? Ce fac ?

— Beau. Și cînd nu beau, ne batjocoresc. Altceva nu fac. Băutură și batjocură ! Atît.

— Cînd beau ei cel mai mult ?

— Cînd e lună plină și mustul curge. Atunci ei nu știu unde le e capul și unde picioarele.

— Noi vom ști, în schimb, unde-și țin gîturile ! a strigat străina. Spuneți-mi, beți și voi ?

— Pe noi nu ne lasă. Doar una bea din cînd în cînd.

— Pe ea de ce o lasă ?

— N-a avut bărbat.

— Ea nu trebuie să știe nimic.

— Vom face cum spui tu. Așteptăm să se umple luna de lumină și burțile bărbaților cu vin...

— Ce trebuie să facem ?

— Să pregătiți seceri și sape, iar cînd luna va fi plină, iar beția bărbaților la culme, îi vom ataca !

— Și zeii ne vor lăsa apoi nepedepsite ?

— Mă vedeți pe mine ? Sînt o pedepsitoare neosîndită. Dacă se teme careva, să spună de pe acum.

— Nu ! au răspuns toate în cor. O flacără nescinsă le ardea în priviri.

— Mă bucur... Mă bucur...

— Femeie ! a îndrăznit să întrebe una din grup, știm patria ta, istoria ta..., numai numele tău nu-l știm. Oare n-ai nume ?

— Am, dar mi-e rușine să-l rostesc. Mi l-au dat bărbații.

— Și totuși trebuie să te strigăm cu un nume.

— Fie... Spuneți-mi... Amazoana ! Da, Amazoana !

— Amazoana ! Sublim nume ! Amazoana, crezi că vom reuși ? Ce ne așteaptă după aceea ? Vom fi hăituite ?...

— Cum așa ? Vom întemeia un regat !

— Regat ? Numai cu femei ? De necrezut ! Și care va fi regele nostru ?

— Rege ? Nici vorbă ! Vom avea o regină !

— Regină ? s-au mirat toate. Regină, ai spus ? Niciodată nu s-a întîmplat așa... Nicăieri...

— Se va întîmpla acum !

Femeile au căzut din nou pe gânduri. Se vor putea înfăptui toate aceste lucruri nemaivăzute, nemaiauzite ? Și chiar dacă totul va merge bine, dacă vor scăpa de bărbați, mai tîrziu ce va fi ? Ce vor face singure ? Cum se vor naște alți oameni ? Cînd vor fi bătrîne, cînd vor părăsi viața, regatul femeilor va dispărea...

— Dar, a întrebat una, noi știm că femeia a venit pe lume ca să nască. Dacă nu naște, atunci ce e femeia ?

— Va naște ! Dar familiile nu vor avea bărbați.

— Și dacă se vor naște băieți, ei nu vor înțemeia un regat al lor ? Asta mi se pare de neînțeles...

— Veți păstra numai fetele. Ele vor deveni războinice. Călărețe. Să le vadă bărbații și să tremure. Să moară de frică !

— Bine, regina noastră, au spus toate aplecându-și capetele. Fie cum zici tu. Ia destinele regatului în mâinile tale și condu-ne unde vrei. La pieire, la glorie, unde vrei... Te urmăm... Dar acum să te ascundem de bărbați. Știm o căsuță în care vei sta ascunsă pînă cînd va fi lună plină și mustul va curge din teasc. Între timp, noi vom ascuți secerile și sapele.

— Iar acum la treabă. Începeți culesul. Și nu uitați : Aici nu s-a întîmplat nimic... Arătați-mi căsuța și încuiați-mă acolo. Apoi uitați de mine ! Să vă aduceți aminte cînd va fi lună plină ! Duceți-vă !

Femeile au pornit spre vie. Una din ele a însoțit-o pe Amazoana.

* * *

N-au trecut nici zece zile și totul s-a petrecut așa cum a gîndit și plănuit Aela.

Cînd luna a arătat ca un glob luminat și beția bărbaților ajunsese la culme, femeile, cu sape, seceri și torțe în mîini, au năvălit peste bărbați și i-au tăiat ca pe niște găini. Nici n-au simțit cînd și-au dat duhul. Beția le luase și ochii, și mintea și puterea.

Din cadavrele bărbaților, aruncate în flăcări, rămăsese numai cenușă. Femeile, aproape vlăguite, au purtat-o pe Amazoană pe brațe. Apoi au încoronat-o și au dansat în jurul ei... Soarele le toropea, ca și vinul din care au băut și în care și-au răcorit trupurile...

Văzîndu-le așa, regina le-a strigat :

— Ce e cu voi ? Ați devenit bărbați ? Așa ceva să nu se mai întîmple ! Chiar acum începem întemeierea regatului nostru. La treabă !

CAPITOLUL XVII

În vremea aceea, rîul Grausidon nu era atît de sărac în apă cum este astăzi. Pe malurile lui se construiau cele mai bune nave. Acolo a construit Argos și nava cu care urma să plece Theseu și căreia Iason, în semn de recunoștință, i-a dat numele de *Argo*

Vîntul era prielnic. Vasul plutea zglobiu. Peste puțin timp ajunseră la Helespont, unde mai înflorea încă vestita cetate Troia. Pe vremea aceea troienii lăsau liberă trecerea prin strîmtorile Hellespontului și astfel toate vasele puteau să ajungă pînă la țărmul întunecatului Pontus Euxinus și să aducă de acolo grîul necesar pentru hrana întregii populații. Mai tîrziu însă troienii au închis strîmtoarea și au oprit trecerea vaselor, iar elenii ca să scape populația de foamete au declanșat războiul, numit *troian*.

Theseu și-a lăsat vasul și vîslașii la gurile rîului Thermodon și, împreună cu Pyrithou, urmînd cursul rîului, au intrat în regatul Amazoanelor. Dar n-au apucat să facă doi pași că au fost atacați de străji care i-au luat și i-au dus în lanțuri în fața reginei.

— Străinilor, le spuse Antiopa. Ce căutați, nepoftiți, în regatul meu ? Dacă ați venit să răpiți femei, aflați că noi facem parte dintre acelea care

răpesc și nu se lasă răpite. Veți fi pedepsiți aspru pentru nesăbuiința voastră. Dar mai-nainte de a vă da pedeapsa, noi vrem să știm pe cine și de ce îl pedepsim. Deci mai întâi spuneți numele voastre.

— Theseu al Atenienilor.

— Pyrithou al Lapyților.

— Antiopa a Amazoanelor, care rabdă orice în afară de minciună. Pe tine, tinere, aș putea să te trimit la Athena ca să te pedepsească însuși Theseu, căruia i-ai înjosit numele.

— Nu înjosec numele nimănui. Sînt însuși Theseu.

— Nu-ți arăta necuviința. Theseu, care l-a răpus pe Minotaur, nu ar fi îndurat să i se ia armele de către cinci femei și-apoi să fie adus, în fața mea, legat.

— Frumoasă și înțeleaptă regină. Am venit aici ca să-ți arăt prietenia și nu puterea.

— Ai uitat că aici numai cei ce-și arată puterea îmi cîștigă prietenia.

— Atunci, fie după voia ta ! spuse Theseu. Și mai înainte de a sfîrși vorba, rupse lanțurile și le prinse pe cele cinci amazoane ca pe-un snop.

— Ajunge, spuse Antiopa. Ești Theseu. Fiți bine-veniți la noi. Și-acum, fii bun și slobozește femeile ca să ne aștearnă masa.

A doua zi cei doi prieteni se pregăteau de plecare. Dar fără ajutorul cerut. Regina promise să li se alăture în luptă, dar amazoanele se împotriviră. „Noi ? Aliate ale bărbaților ? Asta ar însemna decăderea și sfîrșitul nostru. Duceți-vă și măcelăriți-vă între voi. Cu bine !“

Theseu se supără tare. Dar îl potoli Pyrithou.

— Mai bine să plecăm în liniște, îi spuse. Nu vezi ? Mai supărată decît noi este Antiopa.

— Fie, spuse Theseu. Ai dreptate. Dacă n-ai izbutit să ți-l faci prieten, pe cel pe care l-ai vrut, nu-i nevoie numaidecît să ți-l faci dușman.

Își luară armele și porniră iarăși la drum. Inima lui Theseu era mai tulburată decît apele râului Thermodon.

— Liniștește-te, îi spuse Pyri-thou. Ai pierdut un aliat, ai să găsești altul.

— Aici nu-i vorba de aliat. Este vorba de un prieten. Adică... de o prietenă... De... Antiopa... O regină și o femeie ca ea rar ai să găsești. Păcat... spuse lăsînd privirea în jos.

Apoi își urmă prietenul.

* * *

Au înnoptat în pădure, la adăpostul unui copac. Dimineața cînd s-a luminat de ziuă, au pornit din nou, și pe la amiază au ajuns la gura râului Thermodon.

Erau gata să se urce pe vas cînd auziră în urma lor un tropot grăbit. Apoi, o voce de femeie care îl strigă pe Theseu pe nume.

— Să știi că femeile s-au răzgîndit... spuse Pyri-thou... Dacă au trimis soli aleși !...

Dar solul ales era însăși regina Antiopa. Și nu părea deloc veselă. Dimpotrivă. O tristețe adîncă îi întuneca chipul.

— N-am putut să vă dau în ajutor regatul meu... spuse. De aceea v-am adus...

Theseu o privi mirat. Nu înțelegea nimic.

— Amazoanele n-au primit alianța voastră... adăugă ea.

— O știm...

— Am primit-o însă eu.

— Singură ?

— Atît am putut...

— Și... tronul tău ?

— Li-l dăruiesc împreună cu încăpățînarea și neghiobia lor. Eu am ales o altă datorie, mai înaltă. Să dau ajutor acelor care au nevoie de el. Dacă nu-l primiți, plec.

— Nu ! răspunse răspicat Theseu. Ajutorul tău este atît de prețios încît nu știu dacă trebuie să-l primesc.

— N-am venit ca regină... Pentru că nu mai sînt. Primește-mă ca pe o simplă războinică.

— Așa... nu !

— Atunci ca slugă.

— Nici gînd.

— Atunci... nu știu ce să spun. Ia-mă măcar ca doică a copiilor tăi.

— N-am. În afară doar... dacă accepți să-mi fii tovarășă de viață.

Deodată dinspre pădure se auziră tropote.

— Ridicați ancora ! porunci Theseu.

— Și eu ? spuse sfioasă Antiopa.

— Ce ? Vrei să-mi lași copii orfani ?

Pyrithou o luă de mîină și o urcă pe vas. Apoi întorcîndu-se spre Theseu zise :

— Nunta o vom face tot acolo unde am făcut-o și pe a mea.

— Și dacă ne atacă centaurii... Ce-ai să faci ?

— N-am să cer ajutorul lui Theseu. El va fi cu noi.

Ridicară pînzele și ieșiră în larg.

Pontus Euxinus era foarte agitată. Se afla, ca de obicei, la ora marilor ei răutăți. ¹

* * *

Și iată că într-o bună zi au ajuns și la Bosfor, strîmtoarea care desparte două continente : Europa

¹ Grecii, ca să o îmblînzească au numit-o „primitoare“ (Euxinus) ; adică marea care îi primește cu bucurie pe străini !

de Asia. De acolo apele îi împingeau singure, de parcă pluteau pe un fluviu sărat.

Au trecut din nou prin Hellespont și au admirat-o încă o dată pe trufașa și fericita Troia, apărută de zidurile ei uriașe.

Și într-o amiază călduță au intrat în golful Pagasitikos. Lapiții le făcură o primire vrednică de un erou ca Theseu. Îndată începură și pregătirile de nuntă. Și bineînțeles, centaurii n-au fost invitați.

— Poate că pe înțeleptul Chiron... l-am fi chemat... spuse Pyrithou, dar, bietul, și-a pierdut viața în timpul luptei. Cîțiva centauri intraseră ca să scape cu viață în peștera în care locuia Chiron. Heracle îl strigă pe nume... Nu numai pe Chiron, ci și pe Nessos, și pe Fólos pe care îi cunoștea. Dar centaurii le-au astupat gura... Așa că Heracle, crezînd că prietenii săi nu erau în peșteră, i-a omorît prin întuneric pe toți.

De dimineață, cînd au scos afară cadavrele celor uciși, Heracle, văzînd că printre ele se aflau și trupurile fără viață ale neprețuiților lui prieteni, fu copleșit de mîhnire și plinse toată ziua.

Pentru o clipă Theseu se gîndi să-l cheme la nuntă și pe Heracle. Dar își aminti îndată că eroul aleargă mai degrabă la tristețile oamenilor și foarte rar la bucuriile lor.

A fost o nuntă ca în basme. Iar Lapiții cu greu o vor uita vreodată. Și a rămas un basm. Așa obișnuiau pe atunci oamenii. Iar cei mai iubiți eroi din basme erau Heracle și Theseu. Mai tîrziu le-a venit rîndul și altora : Ahile, Diomedea, Filoctet, Odisseu, Patroclu. Filoctet chiar a moștenit și arcul lui Heracle.

Totuși... Cei mai aleși au rămas Heracle și Theseu. Mai tîrziu au fost numiți „semizei“ și li s-au ridicat chiar temple în întreaga Hellada. Lui The-

seu, care era și ateniian, i s-a ridicat un templu în mijlocul Athenei, care se păstrează aproape în întregime pînă astăzi. De asemenea, un cartier din jurul Acropolei se numește și astăzi *Theseion*.

După nuntă, Theseu împreună cu nevasta lui se întoarseră la Athena, unde le-au ieșit în întâmpinare nu numai întregul oraș, ci întreaga Attică.

Athena își recăpătase gloria și frumusețea. Vestitul munte Imittos își apleca fruntea împodobită cu cununi de violete dîndu-i culoarea albastră.

Vă închipuiți bucuria ateniienilor cînd sosi pe lume și primul fiu al lui Theseu, un băiețaș minunat ce părea rupt din soare. Preafrumosul Hippolit.

Dar... bucuriile pe lumea aceasta sînt trecătoare. Niciodată nu se țin lanț. Doar nenorocirile au acest obicei. Pîndesc mereu la adăpostul bucuriilor. Și abia așteaptă să se sfîrșească cîntecele ca să le alunge și să robească viața cu plîsete și bocete.

Amazoanele nu întîrziară să afle că fosta lor regină fugise de bună voie după Theseu. Și-acum ce mai rămăsese din vestita lor regină? O femeie, o supusă, o slugă a unui... bărbat. Și... ceea ce era și mai rău — aproape o crimă — născuse un băiat pe care nu l-a sugrumat după obiceiul lor strămoșesc. Ce amazoană adevărată ar fi încuviințat așa ceva? Niciuna! De aceea i-au jurat răzbunare!

Amazoanele au invadat Attica într-o zi de toamnă. Oamenii aflați pe cîmp s-au speriat atît de mult încît și-au părăsit recoltele și au fugit. Figurile amazoanelor înverșunate semănau groaza pe unde treceau. Unii și-au căutat adăpost în munți, alții în cetate. Întreaga Attică se golise de suflete.

Cînd află Theseu vestea, se înfurie, dar în același timp se și întristă mult. Dar nu o arăta. Dimpotrivă. Părea nepăsător, ba chiar disprețuitor față de aceste femei furioase.

Pe Antiopa însă o cuprinse mare neliniște. Le cunoștea bine pe Amazoane. Fusesse, doar, regina lor. Știa că erau niște ființe încăpăținate și neobișnuite, pe care, în timpul luptei, nimic — în afară de moarte — nu putea să le oprească. Pînă atunci nu fusesse bătălie pe care să fi pierdut-o.

Antiopa se simțea vinovată că adusesse la grea cumpănă atît regatul ei cît și pe propriul ei soț.

— Trecem la atac !... îi spuse lui Theseu, care o privea uimit. Am să lupt alături de tine. Știu care este strategia lor. Mai întîi caută să-l scoată din luptă pe rege. Apoi, totul e ușor. Dar n-am să le las !

— Vrei ca Hippolit să rămînă orfan și de mamă și de tată ?

— Dacă rămîne orfan de tată, rămîne și fără mamă, și fără regat, și fără viață. Theseu !... Dacă te pierdem pe tine, vom pieri cu toții. Lasă-mă, deci, să vin cu tine.

— Îmi ceri să te ajut să mori ?

— Îți cer să mă lași să trăiesc sau să mor împreună cu tine. De altfel, dacă mori tu, Theseu, am să mor și eu de durere.

Theseu își dăduse seama că nu putea face altfel.

— Fie ! spuse. Dacă va pieri Athena, noi fie că trăim, fie că murim, e totuna. Două înfrîngeri nici istoria și nici onoarea Athenei nu le încuviințează. Așadar, să învingem, sau să pierim împreună cu Athena. Cît despre Hippolit... Mîinile mamei mele știu ce să facă în asemenea împrejurări. La nevoie îi trimitem cu un vas la Trezena — așa cum a făcut și cu mine tatăl meu. Și-acum... hai ! Ostașii noștri așteaptă ordinul de atac. De atac... Nu de apărare. Apărarea n-are nevoie de ordin. Aș zice c-ar fi mai bine să așteptăm pînă se face ziuă. Dar cu ziua poate începe și atacul Amazoanelor. Mai bine

să le atacăm în tabăra lor. Trebuie să apărem de la început ca învingători.

Atunci Antiopa își dădu seama că nu are platosa.

— Fie... spuse. Mergem și așa. Am spada. Vreau să le arăt Amazoanelor că fosta lor regină și-a pierdut sceptrul, dar mai ține încă, bine, spada.

Au coborât de pe Acropole și s-au alăturat falanșelor care îi așteptau.

Cînd au văzut atenienii că și regina lor era gata să lupte alături de ei au simțit o dorință și mai mare de a învinge. Au pornit. Și înainte ca soarele să lumineze cîmpia Atticei se aflau în fața dușmanului.

Dar, din nefericire, atacul atenienilor fu respins.

Amazoanele nu fuseseră luate prin surprindere. Ele vegheau. Și au atacat primele și cu un avînt atît de năvalnic încît Theseu a fost nevoit să ordone retragerea spre Acropole.

Chiar din prima clipă Amazoanele au procedat întocmai cum prevăzuse Antiopa. Vîrful lor de atac se îndreptase asupra lui Theseu. Dar Theseu nu era un bărbat oarecare. Se opri pe prima treaptă a Propileelor și le înfruntă singur.

Văzînd că era peste puterile lor să-l omoare pe rege, Amazoanele și-au vărsat toată ura asupra Antiopei. Sărmana regină le-a întrecut în eroism pe toate eroinele legendare. Dar pînă la urmă căzu. Tocmai în clipa în care Theseu alerga să o salveze.

Lupta a fost crîncenă. Fără seamăn pe lume. Dar în fața unui asemenea luptător, în cele din urmă, Amazoanele au fugit acoperite de rușine.

Aceasta a fost și ultima lor luptă. Foarte puține dintre ele s-au întors în patria lor. De atunci și-au pierdut atotputernicia, iar vestitul regat al Amazoanelor a devenit un mic și umil regat în agonie.

Ceva mai târziu, cele care au supraviețuit au luptat alături de troieni, în războiul Troian, unde au căzut pînă la ultima, împreună cu minunata lor regină Penthesilea.

Frumusețea acestei ultime regine a Amazoanelor era atît de orbitoare încît cînd a văzut-o moartă, marele erou Ahile a fost cuprins de durere adîncă.

* * *

Theseu ieșise învingător. Cel mai trist învingător al lumii. Sărbătoarea victoriei era acum o sfîșietoare festivitate funebră.

A doua zi a avut loc înmormîntarea. Alături de car pășea Theseu, neînmormîntat, ținîndu-l de mîna pe micul său fiu orfan Hippolit. În urma lui, întreg orașul izbucni într-un bocet prelung.

CAPITOLUL XVIII

...Durerile trec. Rănile se vindecă. Viața atotputernică le lasă pe toate în urma ei.

Theseu a vărsat lacrimi multe pentru regina moartă. Acum însă trebuia să aibă grijă de alta vie, de Athena. Dar doliul, în loc să îndepărteze primejdia, a adus-o mai aproape.

Aflînd de nenorocirea abătută asupra lui Theseu, regele Minos se gîndi că era cel mai nimerit prilej ca să pornească un nou război asupra Athenei. Și a început pregătirile.

Tocmai în acele zile se întorsese din călătoriile lui nesfîrșite fiul lui Minos, Deucalion. Era obosit, nemîngîiat de tot ceea ce făcea și îi spunea tatăl său. Prima, l-a strîns la pieptul ei, plîngînd, mama sa. Tatăl său lipsea din palat. Coborîse să asiste

la pregătirile flotei. Ciudat, însă... L-a primit cu lacrimi în ochi Fedra. În ultimul timp, sora sa se schimbase mult. La început, când a aflat că Theseu scăpase de Minotaur și că părăsise teafăr insula Creta, inima ei se umpluse de bucurie... Dar când a aflat că Theseu, fugind, a luat-o și pe sora sa, Ariadna, bucuria i s-a transformat în turbare. Crezuse că voia să o ia de nevastă. Mai târziu, când a aflat că nu se întâmplase acest lucru, s-a liniștit... ca să se înfurie din nou și mai cumplit la vestea că Theseu s-a însurat cu regina amazoanelor.

Bine, dar, atunci de ce s-a bucurat și și-a primit cu dragoste fratele ? Simplu. Aflase că regina Antiopa murise în războiul pe care l-a dus Theseu împotriva amazoanelor.

Dar Deucalion nu se întorsese ca să se ocupe de iubirile ori dușmăniile surorii sale. Ceva mult mai serios îl adusesse în Creta : vestea că tatăl său pornește un nou război împotriva Athenei. De aceea primele vorbe pe care i le-a spus mamei sale au fost dacă erau adevărate cele auzite. Pasifae dădu cu durere din cap. Era adevărat.

— Și cum de n-ai încercat să-l împiedici ?

— Eu ? Eu să-l împiedic pe tatăl tău ? Pe tatăl tău, băiatule, doar moartea îl poate opri. Dar nu i-o doresc. Și de aceea aș vrea să mor cât mai curînd ca să nu văd cu ochii mei și această nenorocire.

— Am să încerc să-i schimb eu hotărîrea.

— E-n zadar ! Tatăl tău și cumințenia nu se vor întîlni niciodată.

— Nu l-ai prevenit că de data aceasta își pregătește pieirea ?

— Deucalion... trebuie să-ți mărturisesc un lucru. Că nu îl mai văd deloc pe tatăl tău. Între el și mine a intervenit o prăpastie. Nu, nu i-am spus

nimic. I-am trimis vorbă însă că de data aceasta îl așteaptă înfrîngerea și rușinea.

— Și ce-a răspuns ?

— A rîs batjocoritor. „Războiul nu este un fu-ior“, a spus.

— Fuiorul însă împiedică războaiele. Asta n-o știe ?

— N-o s-o afle niciodată. De ce ? Pentru că nu vrea să afle.

S-a lăsat o tăcere grea. Deucalion își privea mama cu durere. Frumoasa Pasifae se ofilise.

— Mi-e sete, mamă, spuse Deucalion ca să-i alunge tristețea care o copleșea.

— Îndată, spuse și chemă o sclavă pe care o rugă să aducă o amforă cu „Melicrato“.

— Mamă... spuse după cîtva timp Deucalion, călătoriile mele m-au învățat lucruri pe care nu le-aș fi știut dacă rămîneam tot timpul aici. Tatăl meu crede că bărbat este numai un războinic. Iar eu am aflat că bărbatul este mai degrabă un învățat, ori un om drept și blînd, decît un războinic. Cel ce conduce cu mintea și nu cu arma. Cel ce construiește, nu cel ce dărîmă. Un asemenea rege vreau să fiu, dacă într-o zi voi ajunge.

— Vai, nu cred.

— Mamă ! Știi că l-am cunoscut pe Theseu ?

— Adevărat ? a tresărit bucuroasă Pasifae. Unde ?

— La Calydon. Am vînat împreună un mistreț. Este un bărbat cumpănit, viteaz și drept. M-am legat cu el printr-o prietenie adîncă și sinceră. Și i-am jurat că atunci cînd voi urca pe tronul Cretei, am să mă străduiesc să legăm popoarele noastre printr-o prietenie frățască și veșnică.

— Te cred Deucalion. Da. Te cred. Ceea ce nu cred, este că ai putea deveni rege al Cretei. O pre-

simțire neagră mă urmărește zi și noapte. Uneori cred că prin atâtea vieți pe care le-a luat tatăl tău a devenit nemuritor. Zeii să mă ajute ca să nu se adeverească această presimțire.

— Nu-ți face, mamă, asemenea gânduri negre. Unde-i acum tatăl meu ?

— La arsenal. Își pregătește pieirea.

— Merg să-l împiedic !

— Ia-ți un cal. Ești prea obosit.

— Mi-a trecut oboseala, mamă. Cu bine ! Ai încredere ! Cu bine !

— Du-te sănătos, ultima mea speranță.

Deucalion se duse la arsenal. Acolo marea se întindea înșelătoare și în același timp prietenoasă. Minos își zări fiul de departe și rămase uimit. Ciu-dat. Ultimul său băiat semăna leit cu răposatul Androgeu.

Așa i se păruse și s-a bucurat. Și s-a mai bucurat crezînd pentru o clipă că seamănă și la caracter.

— Ai venit la timp, îi spuse.

— Așa cred și eu.

— Atenianul își va primi pedeapsa pentru îndrăzneală. Ce zici ?

— Ce să zic, tată ? Pedepsele au două tășuri.

— Cum, cum ? Adică ce vrei să spui ?

— Uite, ce : cînd le dăm pe nedrept, le primim, nu prea tîrziu, înapoi.

— Ce vrei să spui cu asta ?

— Întocmai ce am spus. Și cred, tată, că nici zeii și nici oamenii nu îngăduie să se abată de două ori aceeași pedeapsă asupra aceluiași om nevinovat.

— Și dacă acest om greșeste de două ori ?

— N-a greșit niciodată. Așadar repetînd-o nu dai două pedepse ci, dimpotrivă, faci două nedreptăți.

— Cine te-a învățat asemenea lecții ?

— Ochii și urechile mele. Am văzut, am auzit și am învățat multe. Și apoi m-am gîndit...

— La ce ?

— Că de nu ne vor pedepsi zeii, ne vor osîndi oamenii. Binele, tată, poți să-l faci ori să-l repeți de multe ori. Răul însă nu-l poți face a doua oară. Se va întoarce împotriva ta. Și din nefericire, nu regele va fi pedepsit, ci regatul. Dar eu, regele de mîine, n-am s-o încuviințez. Tată, nu te supăra, vezi cîte nenorociri a adunat ura ta în casa noastră ? Ai pierdut-o pe Ariadna, ai pierdut dragostea mamei, devotamentul Fedrei... și acum, ești gata să mă pierzi pentru totdeauna și pe mine. Spune-mi, cine-ți mai rămîne ?

— Eu ! Adică sceptrul, puterea, gloria !

Deucalion s-a ridicat dînd să plece. Și-a dat seama că în zadar a stat de vorbă cu tatăl său. Mama sa avusese dreptate. Nu putea schimba nimic.

— Bine, spuse, rămîi cu gloria ta. Eu plec. Dar de data aceasta pentru totdeauna. Mă duc undeva, departe. Acolo am să trăiesc cu un alt nume. Am să spun că sînt orfan... Și nu pentru că mi-a murit tata, ci pentru că s-a dovedit nedemn de a-mi fi tată.

O sudoare rece îl cuprinse pe Minos. Pentru prima dată în viața lui auzea asemenea cuvinte. Pentru o clipă îi apăru în față chipul unui stăpîn al lumii. Era tată fără copii, soț fără soție. Viitorul lui se scufunda în întuneric.

— Mai stai puțin, îi spuse, am să încerc să te conving.

— Numai asta n-ai să poți. Pentru că eu, tată, nu m-am hotărît acum. Acum ți-am mărturisit doar hotărîrea mea. Am terminat. Și... încă ceva : de data asta n-ai să mai învingi. L-am cunoscut pe Theseu și în război și pe timp de pace. Și ca prieten și ca adversar. Și te previn : Acel Theseu pe care ai pornit să-l înjosești este acela care i-a înjosit pe acei pe care tu n-ai îndrăznit nici măcar să-i înfrunți.

— Pe cine ?

— Pe amazoane. Da. Pe aceste femei războinice pe care nimeni pînă acum nu le-a învins. Și acum, tu, cum să dai piept, nu cu ele, ci cu învingătorul lor ? Athena de azi nu este cea pe care o cunoști : este Athena lui Theseu. Regatul celui mai glorios rege al epocii noastre. Acest rege are astăzi o armată aleasă, o flotă numeroasă și aliați. Iar pe deasupra are și cel mai prețios și mai mare aliat pe care tu nu l-ai cunoscut niciodată.

— Cum se cheamă ?

— Dragostea... dragostea poporului său. Tată ! În numele acestui popor renunță la război.

— Și lemnăria pe care am adunat-o ?

— Fă case pentru săraci...

Regele căzu pe gânduri.

— Și... spuse într-un tîrziu, și dacă ceea ce pregătesc eu în această clipă împotriva lui Theseu îmi pregătește el mie ?

— Adică ce ? Război ?

— Da.

Deucalion rîse.

— Vezi ce ți-a făcut acest obicei care nu te-a părăsit niciodată, tată ? Cu gîndul numai la război ! Crezi că toată lumea la el se gîndește. Theseu nu se înjosește pornind un război nedrept.

Minos căzu din nou pe gânduri.

— Vorbești de înjosire. Uiți că Theseu este cel care m-a înjosit.

— Cum ? Asta-i înjosire tată ? Vai, ce limbi diferite vorbim !

— Spune-mi, tu, istețule, cum de a ieșit Theseu din Labyrinth ? Poți să-mi spui ? Trădare. Sînt înconjurat de trădători. E cu neputință să nu fie băgată în asta și mîna vicleanului Dedal.

— Cum ? Acum pregătești pieirea binefăcătorului tău ? Tată ! Mă îngrozești.

— Bine. Am să văd. În orice caz, voi face dreptate.

— Mă tem... că în veșmintele dreptății este ascunsă nedreptatea. Pentru că nu ne-am obișnuit, tată, aici la curte, să deosebim aceste lucruri. Dar... e tîrziu.

— Stai. Încotro ?

— Să mă pregătesc de drum.

Minos se ridică. Părea neliniștit, obosit.

— Nu poți să aștepti măcar pînă mîine ?

— La ce-ar folosi ?

— Mă așteaptă o noapte grea... spuse și plecă împovărat de gînduri.

EPILOG

Într-o după-amiază un vas se zări în depărtare. Era parcă poleit în aur. Străbătea lin marea ce purta numele regelui Egeu — *Marea Egee*.

Văzîndu-l, cîmpenii de pe malul răsăritean al Atticeii simțiră un fior asemănător celui care îi cutremurase cu cîțiva ani în urmă cînd flota lui Minos năvălise pe țărmurile lor.

Îngroziți, o luară la fugă, rostogolindu-se aproape pe pantele muntelui Pentelicon și sosiră gîfîind la palat. „Minos ! strigau, Minos vine iarăși peste noi !“

— Unde ? Cînd ? întrebă Theseu.

— Acum. Ocolește promontoriul lui Poseidon. Vasul lor de escortă, un dromon de aur, se și ivi la orizont.

Theseu își încălță iute sandalele și-și luă sabia, poruncind să se trimeată vorbă lui Feretreon și lui Menesthes ca să se ducă degrabă la arsenal și să pregătească flota pentru bătălie. Apoi sări pe cal și dispăru pe drumul ce ducea spre Capul Sunion.

Cînd ajunse acolo, văzu într-adevăr dromonul... dar în urma lui nu se mai zărea nimic. Marea se pierdea pustie în nori de ceață. Îi întrebă pe niște ciobani care tocmai atunci coborau panta muntelui Pentelicon :

— Vreun alt vas n-ați văzut ?

— Nici măcar o pană de pescăruș, fiu al lui Egeu. Doar pe asta, căruia nu știm ce i-au făcut

de strălucește așa de tare. Unul zicea că ar fi Paralos¹. L-am văzut cu toții. Ce crezi ? Este ?

— Nu.

— Atunci... acesta ori nu e vas, ori vine dintr-o lume pe care noi nu o cunoaștem. Sau nici măcar nu știm dacă există.

— Există, spuse Theseu care începuse să distingă forma vasului. Există și este insula Creta.

— De necrezut !

— De necrezut e altceva, spuse Theseu. De ce vine singur ? Unde o fi restul flotei ?

— Aici s-ar părea să se fi întâmplat trei lucruri, iubite rege. Ori flota s-a scufundat, ori a făcut cale întoarsă, ori nu există... și vine doar acest vas singuratic.

Theseu scrută încă o dată largul. Așa cum spusese războinicilor, nu se zărea nici pana unui pescăruș.

— Acest vas va ajunge la Faleron abia mâine dimineață, așa încît n-am ce să fac aici. Fiți cu ochii-n patru. Dacă apare flota, dați-mi de veste.

— Fii pe pace iubite rege. Întoarce-te la Athena. Avem noi grijă.

Theseu s-a întors la Athena frămînat de neli-niști.

„Această navă, — se gindea el, — ori este un vas de escortă, ori aduce soli care-mi vor cere din nou vechiul tribut de sînge. Dar, nu ! De data asta nici un tînăr atenian nu va străbate marea, ca să se ducă în Creta drept hrană vie.“ Dar mai bine să așteptăm ziua de mâine ! Și iată că se făcu ziua. Dar nu apucă să se ivească soarele că vasul poleit se trase la țărm în portul Faleron. Un tînăr chipeș coborî de pe vas și prima lui grijă fu să privească

¹ Navă ateniană sacră cu care se duceau ofrandele către zeul Apollon pe insula Delos.

spre Acropole. Ochii îi erau parcă inundați de vrajă. Îndată fu coborât pe uscat un cal trufaș și frumos din Nuvia. Tînărul încălecă și ca un fulger a ajuns la Propilee.

— O solie pentru regele vostru ! le spuse el străjerilor.

Luați prin surprindere, aceștia erau gata să dea fuga să-l anunțe pe Theseu. Dar chiar în clipa aceea în capul scării ce ducea spre palat se ivi silueta lui Theseu.

— Deucalion ! strigă el plin de bucurie sărind cîte două trepte.

— Theseu ! Salut frate !

Și se aruncară unul în brațele celuilalt. Deodată în spatele lor se auzi un nechezat de cal.

— Ce-i asta ? întrebă Theseu cu ochii măriți de admirație. Soarele Atticei n-a admirat niciodată un asemenea cal.

— De acum înainte va fi prietenul tău nedespărțit, spuse Deucalion. L-am adus ca mărturie a prieteniei noastre. Este cel mai frumos cal din Creta.

— Și... flota... ?

Deucalion rîse.

— Flota, iubitul meu Theseu, a hotărit să doarmă, de acum încolo în arsenalul ei. Războiul a murit. Mînia tatălui meu s-a stins.

— Ție îți datorez acest lucru ?

— Poate... Poate și durerii mamei mele Pasifae... și lacrimilor Fedrei.

Theseu îl îmbrățișă.

— Și-acum, hai să sărbătorim întîlnirea noastră frățască stropind-o cu puțin vin attic.

* * *

Zile de pace și de glorie au urmat. Zile de înfrățire, care au înscris unul dintre cele mai glori-

oase capitle din istoria Athenei veşnice, capitol care mai târziu a fost numit *domnia lui Theseu*.

* * *

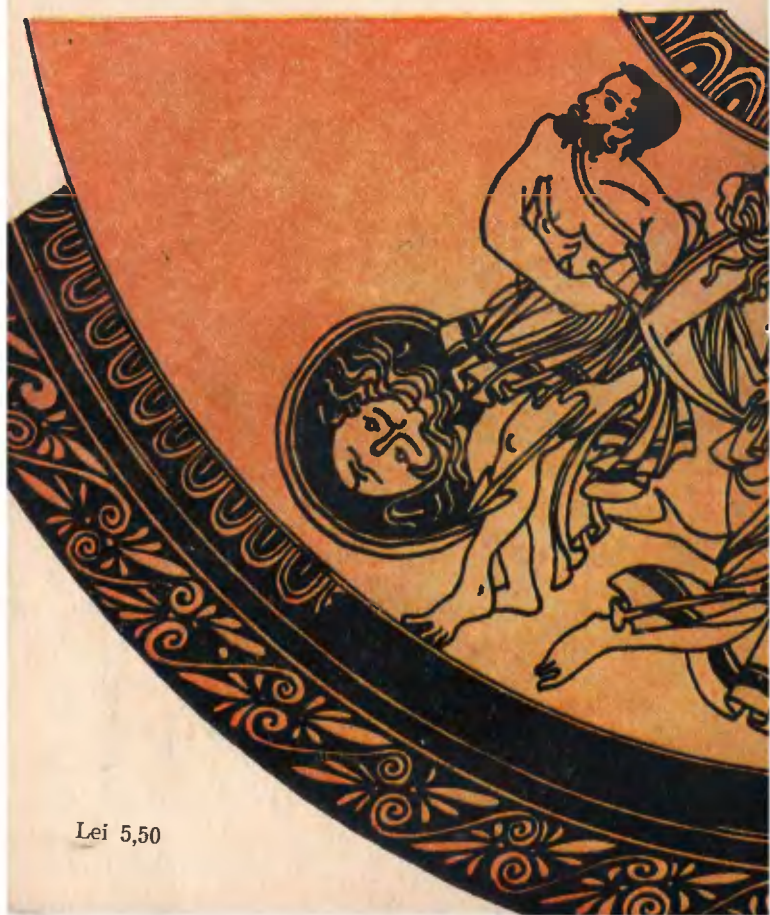
Acestui erou neîntrecut, chiar dacă a fost socotit semizeu, i-a sosit şi ziua în care a părăsit această lume. Theseu n-a fost nemuritor. Dar opera şi numele i-au rămas nemuritoare !

Lector : MIHAI CAZIMIR
Tehnoredactor : ȘTEFANIA MIHAI

*Dat la cules 1.II.1975. Bun de tipar 15.V.1975.
Apărut 1975. Comanda nr. 996. Tiraaj 14 200 ex.
broșate. Coli de tipar 12,25.*

Tiparul executat sub cd. 48 la I. P. „Filaret”,
str. Fabrica de chibrituri nr. 9—11, București.
Republica Socialistă România

EDITURA ION CREANGĂ

Lei 5,50